

2012

Els mapes literaris a Internet

Anàlisi dels webs de literatura geo-referenciada dels Països Catalans: estudi de casos i taxonomia de les parts components

Treball de recerca del Màster en Comunicació Digital i Interactiva

Ricard Giramé Parareda

Directora: Dra. Ruth S. Contreras Espinosa
Universitat de Vic
Facultat d'Empresa i Comunicació
16 de febrer de 2012

Vull agrair la col·laboració i el suport de totes les persones que d'una manera o altra m'han ajudat a completar aquest treball de recerca que ara presento. A la Dra. Ruth S. Contreras, directora d'aquest treball, i qui m'ha orientat durant el procés de recerca. Al Dr. Llorenç Soldevila, pel seu mestratge infatigable. Al professor Richard Samson, pels seus consells indispensables alhora de sistematitzar les idees. I especialment a la meva dona, la Roser, pel seu suport incondicional.

En aquests països (referint-se als europeus), fa molt temps que han entès que la literatura és un “dels grans anuncis lluminosos d’un país” [...]. És a dir, que la tradició literària és una part essencial de la columna vertebral de la cultura i que, com a tal, cal exhibir-la a veles desplegadas i amb orgull en l’aparador dels atractius d’un territori, per més petit que sigui.

Manuel Llanas. Presentació de la *Geografia Literària del Països Catalans. Comarques Barcelonines* a Caldes d’Estrac el 24 d’abril de 2010.

Resum: Els webs de literatura georeferenciada han experimentat un creixement important durant els darrers cinc anys. A Catalunya aquest increment ha representat un mínim de catorze recursos actius que a partir de la mescla de diferents aplicacions digitals (gestors de continguts, mapes, fòrums, etc.) han creat el que popularment es coneix com a mapes literaris en línia. Aquests mapes literaris prenen com a punt de partida l'interès per un o diversos autors, obres i/o territoris i difonen a través d'Internet el patrimoni cultural, literari, arquitectònic, geogràfic del país. L'anàlisi de les parts components d'aquests recursos a partir d'una matriu d'indicadors permet dibuixar un model estàndard dels webs de geografia literària de Catalunya i dels Països Catalans.

Paraules clau: mapa literari, indret literari, ruta literària, georeferenciació, mashup.

Summary: The literary georefered websites have grown considerably over the past five years. In Catalonia, this increase has meant a minimum of fourteen resources assets from digital applications mashups (CMS, maps, forums, etc.), these have created what is popularly known as literary maps online. These literary maps take as a point of interest one or more authors, works or territories and disseminate through the Internet cultural, literary, architectural, geographical heritage. The analysis of the component parts of these resources from an array of indicators helps to draw a standard model of literary geography websites in Catalonia and the Catalan Countries.

Key words: literary map, literary place, literary tour, georeferencing, mashup.

Sumari

I.	Introducció	13
	Justificació	13
II.	Objectius.....	15
III.	Marc teòric	17
	Antecedents	17
	Antecedents I: Web 1.0 i Web 2.0.....	17
	Antecedents II: webs literaris.....	18
	Interdisciplinarietat i convergència mediàtica.....	20
	Geografia literària	21
	Mashups	22
	Didàctica	23
	Consideracions terminològiques.....	25
IV.	Metodologia	29
	Mètode.....	29
	Paràmetres	30
	Indicadors	31
	Procediments	32
	Resultats i reutilització	33
V.	Objecte d'estudi	35
	Unitat d'anàlisi	35
	Selecció de l'objecte d'estudi.....	37
	Definició de la mostra.....	37
	Composició de la mostra	39

VI.	Desenvolupament de la investigació.....	43
	Anàlisi paramètrica dels webs de geografia literària	43
	I.1 Identificació - Autoria	45
	II.1 Contingut - Objectius i qualitat de la informació	47
	II.2 Contingut - Cartografia.....	49
	II.3a Contingut - Autor únic	51
	II.3b Contingut - Diversos autors.....	53
	II.4a Contingut - Obra única	55
	II.4b Contingut - Diverses obres	57
	II.5 Contingut - Llocs literaris.....	59
	III.1 Tecnologia - Recursos multimèdia	61
	III.2 Tecnologia - Recursos interactius.....	63
	III.3 Tecnologia - Característiques tècniques.....	65
	IV.1 Navegació - Arquitectura	67
	IV.2 Navegació - Recuperació de la informació.....	69
	IV.3 Navegació - Ergonomia	71
	V.1 Posicionament - Lluminositat.....	73
	V.2 Posicionament - Ubiquïtat	75
	VI.1 Usabilitat - Processos	77
	Resum global de valoracions.....	79
	Anàlisi individual dels webs de geografia literària	81
	Atles Literari de les terres de Girona.....	81
	Atles literari de Salt	83
	Callejeros literarios.....	85
	Mapa literari de Barcelona.....	87
	“La dama de Vallcarca”: una novela negra colaborativa 2.0 de Barcelona.....	89

Endrets. Geografia literària dels Països Catalans	91
Invisible maps: Fragmentos literarios	93
Mapa literari català 2.0	95
Espais literaris de Jesús Moncada	97
Ruta literària de “Nada” de Carmen Laforet	99
Ruta literària Ruiz Zafón "El Joc de l'Àngel"	101
Rutes Literàries Sarrià - Sant Gervasi	103
Itinerario literario de “La Sombra del Viento”: una tarea 2.0 con Google maps	105
Topobiografies de l'exili català	107
Viatge literari per les comarques de Catalunya	109
VII. Conclusions.....	111
VIII. Projectes futurs	117
IX. Bibliografia.....	119
X. Índex d'il·lustracions.....	121
XI. Índex de taules	123
XII. Índex de gràfics.....	125
Annex 1: Taula amb els resultats complets de la primera cerca	127
Annex 2: Índex de paràmetres i indicadors.....	131
Annex 3: Catàleg de fitxes per a l'avaluació.....	135
Annex 4: Base de dades.....	161

I. Introducció

Justificació

Corren nous temps per a la informació geogràfica, no només pel que fa als canals, sinó també en els formats. Els mapes, per exemple, s'han convertit en un dels suports més eficaços per mostrar amb rapidesa, i de forma interactiva, informació relativa a una determinada zona geogràfica.

Periodistes i ciutadans de tot el món han mostrat la seva solidaritat en participar en la construcció d'aquesta nova forma de georeferenciar el contingut per contribuir a millorar la situació en moments de crisi, desastres naturals o conflictes armats. I és que la georeferenciació s'ha convertit en una disciplina quotidiana i gairebé imprescindible.

Tant és així, que el periodista de La Vanguardia, Francesc Bracero, escrivia en el seu article de l'11 de març de 2011 (Bracero, 2011) que segons l'Instituto Cartográfico Nacional el 80% de l'activitat humana, pel seu bon desenvolupament, requereix tenir el coneixement d'una posició geogràfica sobre un mapa. Uns 500 milions de persones a tot el món accedeixen avui com a usuaris habituals a serveis de georeferenciació i la previsió és de creixement, ja que falten per incorporar-se a aquesta xifra molts països en desenvolupament.

Si una administració vol planificar la futura construcció de centres escolars pot combinar en un programa d'ordinador les dades del cens amb els mapes, així sabrà on hi ha més concentració de nens en una ciutat i fins i tot podrà saber en quins llocs d'un barri seria propici construir noves escoles. En temps real, la georeferenciació serveix també als serveis d'emergència, que poden detectar rutes ràpides per arribar a determinats llocs, vies d'emergència o els millors punts d'accés davant de qual-sevol eventualitat en la que resulti essencial no només la rapidesa, sinó també la eficàcia de la resposta.

Bracero observa que els usos d'aquesta tecnologia són molt variats. En l'àmbit privat hi ha serveis com *Google Latitude* o *Foursquare*, que permeten localitzar a les persones d'una mateixa xarxa social en una zona del mapa, i a més combinar aquestes dades amb serveis comercials. Tot en temps real. O localitzar sobre un mapa un mòbil que s'ha extraviat o robat. En el camp turístic, les aplicacions són molt nombroses, encara que les més espectaculars són les de realitat virtual. Combinen al mòbil la

localització per GPS, la brúixola, l'acceleròmetre i la càmera de fotos per determinar cap a quin edifici o lloc concret apunta el telèfon i afegir informació addicional per a l'usuari a la pantalla.

La participació de les administracions és essencial. Una de les referències és l'Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC) des d'on admeten que l'interès per la informació geogràfica és constatable d'una manera especial en els últims anys i que hi ha certa pressió per avançar en aquests aspectes de manera accelerada. La col·laboració entre els sectors públics i privats ha estat essencial en el desenvolupament de solucions tecnològiques d'aquest sector. La informació pública que elaboren institucions com l'ICC està a l'abast no només d'administracions, sinó també d'empreses privades i d'usuaris particulars.

Una aplicació molt concreta i que en els darrers temps també s'ha servit de la geolocalització ha estat el posicionament referenciat de la literatura, en el sentit més ampli de la paraula, damunt dels mapes com a nova forma de popularitzar-la i difondre-la. Tant és així que només a Catalunya des del 2007 s'han creat com a mínim catorze recursos web d'aquest tipus amb diverses finalitats: servir com a recurs docent al segon ensenyament, materialitzar projectes d'investigació a nivell universitari, fer d'eficient repertori bibliogràfic local d'un poble o ciutat (com en els casos de Salt o Barcelona), etc. Aquests recursos que combinen les disciplines cartogràfica i literària amb el potencial de la tecnologia web i la georeferenciació s'han convertit en uns mashups o remescles d'aplicacions que s'han popularitzat amb el nom de mapes o atles literaris o geografies literàries.

Aquest document pretén reflexionar sobre el treball digital i interactiu que s'està duent a terme en el camp de les geografies literàries en línia. Com hem vist en la qüestió dels mapes, en el cas de les geografies literàries en línia també es tracta d'un camp emergent i subjecte a les demandes d'un enfocament genuïnament interdisciplinari. Al llarg del treball, es mostra un recull de les representacions cartogràfiques literàries i s'analitzen les eines i tècniques per preparar-les. Finalment, el document esbossa un projecte de recerca més ampli, que es troba actualment en un estat embrionari i que proposa per un banda extrapolar els coneixements adquirits sobre la geografia literària a altres disciplines i per l'altra conèixer el potencial educatiu que aquest tipus d'eines poden oferir.

II. Objectius

Aquest treball persegueix un objectiu basal: estudiar com la literatura i els seus components aprofiten els recursos web basats en la representació cartogràfica i la georeferenciació per potenciar aspectes fonamentals dels primers com són els llocs geogràfics literaris.

Aquest objectiu bàsic està compost de diferents objectius operatius que vertebraran el treball de camp de l'estudi:

- Selecció de les unitats d'anàlisi pertinents
- Establiment de la metodologia i els components tècnics necessaris per a l'anàlisi (fitxes, base de dades)
- Anàlisi estructural i de contingut dels webs
- Confecció del quadre d'indicadors de qualitat
- Conclusió respecte la funcionalitat de la metodologia i sobre l'anàlisi dels recursos

En essència es pretén posar a prova una metodologia d'anàlisi específica per a webs de literatura georeferenciada creats a través de mashups, i d'aquests se'n vol analitzar l'estructura, el contingut i el funcionament (en totes les seves variables).

L'avaluació de recursos digitals és un camp emergent de les Ciències de la Documentació que contempla l'ús combinat de tècniques i disciplines de diversos àmbits, especialment de l'arquitectura de la informació, la usabilitat i el posicionament. El conjunt d'aquestes tècniques en la dinàmica d'un sistema coherent d'avaluació pot proporcionar als personal docent i investigador de la literatura, de la documentació i de la comunicació digital interactiva una eina d'anàlisi i investigació de gran valor operatiu. En aquest estudi, doncs, es presenta un mètode, conceptes, procediments i plantilles d'anàlisi de llocs web seleccionats com a mostra objecte de l'anàlisi.

En primer lloc, en realitzar una revisió dels elements que componen els portals web subjectes a la temàtica definida en l'epígraf del marc teòric d'aquest document, és a dir, portals de geografia literària, ens adonem que bàsicament són tres: una base de dades dinàmica que conté la informació literària en menor o major grau de complexitat; un mapa geogràfic digital, interactiu o estàtic; un portal web que fa la funció de marc de referència i que varia segons el recurs –en alguns casos és el mateix mapa, en d'altres és un web corporatiu d'un ajuntament i en ocasions és un portal creat expressa-

ment per a contenir la informació en qüestió—. Amb tot això, es pretén aconseguir un resultat que mostri una visió de la situació actual d'aquests elements així com conèixer-ne l'estat de desenvolupament des d'un punt de vista estructural i de continguts, també ressaltar-ne aquells que afavoreixen l'ús de l'eina en l'àmbit de l'ensenyament. Aquesta metodologia també pretén esbossar la possible evolució a curt i mig termini d'aquests llocs web i fer propostes de millora pel seu desenvolupament futur.

III. Marc teòric

Al llarg de la història s'han produït fites tecnològiques que han revolucionat el panorama comunicacional de cada moment, considerant a la tecnologia com una variable dinàmica i de modes, que en el camp de la comunicació es tradueixen en noves extensions mediàtiques. Per això, el paper de la comunicació en cada època està definit pel sistema tècnic, el model cultural i el projecte d'organització de la comunicació social del moment. En aquest sentit, durant l'última dècada del segle XX i la primera del XXI hem assistit a la normalització d'Internet com a base del treball cultural, i especialment literari.

Antecedents

Antecedents I: Web 1.0 i Web 2.0

Des del seu origen, quan Tim Berners-Lee en va idear els principis i en va contribuir al disseny, el Web s'ha convertit progressivament en un mitjà que permet compartir amb d'altres usuaris experiències, activitats, oci o fins i tot feina. Moltes de les activitats quotidianes que portem a terme diàriament s'originen o depenen de la xarxa: el Web ens permet llegir el diari, operar amb el banc, fer la compra setmanal, demanar hora al metge, fer una partida de cartes, comunicar-nos amb els nostres amics i familiars o, fins i tot, fer la declaració de la renda. Des de fa uns anys, concretament des que el 2004 Tim O'Reilly va proposar el terme Web 2.0, el concepte de Web ha evolucionat i ha deixat enrere la visió inicial, basada en pàgines estàtiques que contenien diverses informacions, sovint poc actualitzades, i que rarament permetien la participació de l'usuari, això és, el Web 1.0. Així doncs, el nou Web s'orienta cap a la interacció entre usuaris, la lliure publicació d'informació, la reelaboració constant de continguts, i l'establiment d'autèntiques xarxes socials. Aquesta visió ha donat com a resultat l'aparició d'un bon nombre de pàgines i eines molt visuals i interactives (fins i tot n'hi ha que depenen exclusivament de la participació dels usuaris), unes pàgines que s'han convertit en un punt de trobada entre internautes de tot el món: plataformes com *Facebook*, *Twitter* o *Wikipedia* exemplifiquen a la perfecció aquesta nova realitat, que ha deixat de banda un sistema caduc basat en pàgines estàtiques i ha apostat pels usuaris, per les persones.

Precisament pel fet que, sovint, depèn directament dels usuaris, el Web 2.0 no és un recurs sistematitzat o organitzat d'una manera determinada, ni tampoc té una aplicació específica i inamovible: de fet, estableix xarxes obertes que evolucionen constantment, fins al punt que no és gens estrany que

acabin perdent l'essència que tenien quan es van originar. Tornant a l'exemple de *Facebook*, tot i que Mark Zuckerberg el va idear com un punt de trobada fora de les aules entre alumnes de Harvard, actualment s'ha convertit en una eina de comunicació global, i algunes marques fins i tot l'empren per generar campanyes de fidelització.

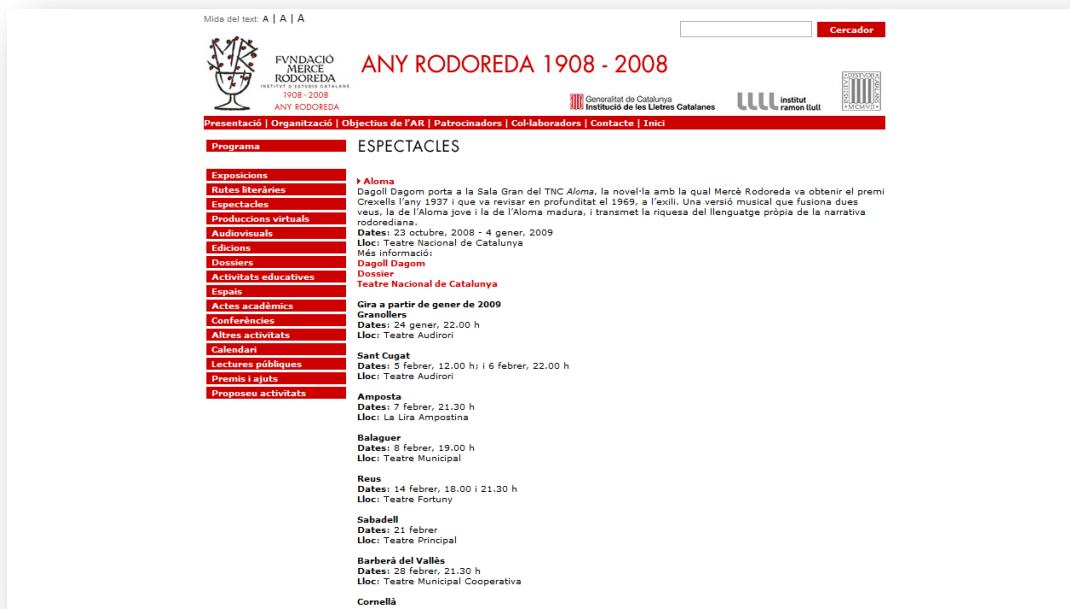
La flexibilitat d'ús que ofereixen les eines del Web 2.0 ha fet que molts professionals de múltiples àmbits les tinguin en compte a l'hora de portar a terme algunes de les tasques que desenvolupen. Per exemple, es poden trobar moltes aplicacions 2.0 que poden resultar útils a aquells professionals les tasques dels quals exigeixen, en un moment o altre, la gestió i ús de documentació i llenguatges d'especialitat (professionals del periodisme, de la traducció, de la comunicació en general, docents, estudiants, etc.). No es tracta d'aplicacions ideades estrictament i exclusiva per a la pràctica de la de la documentació, però sí que tenen aplicacions evidents en aquest camp i poden arribar a millorar-ne i facilitar-ne algunes de les tasques més quotidianes: cerca i gestió documental, cerca i gestió de vocabulari especialitzat, difusió del coneixement, etc.

Antecedents II: webs literaris

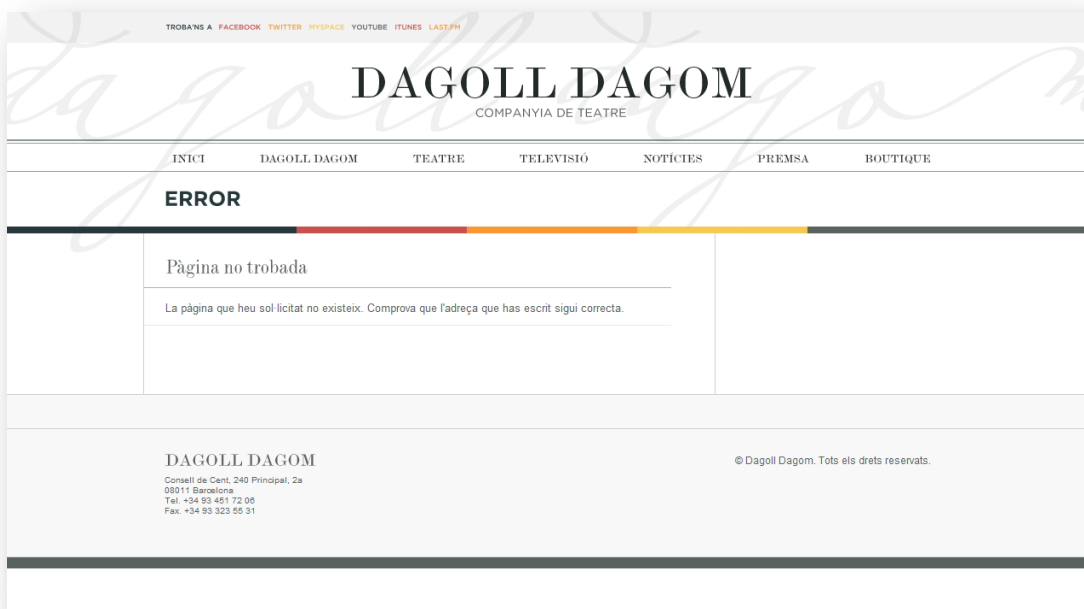
A partir de l'anàlisi fet per Richard Samson en el VI Seminari sobre Patrimoni literari i Territori (El projecte Endrets, 2010) podem esbossar l'evolució dels llocs webs literaris que han estat, durant els darrers anys del segle XX i la primera dècada del XXI, llocs web commemoratius de figures i obres literàries consagrades. Aquests webs són un bon exemple d'un esforç insistent per renovar la vida i l'obra d'importantes figures de la literatura ja que serveixen de nucli i aparador de treballs acadèmics i històrics. Per al gran públic però, quina importància tenen? Fins a quin punt són aquests webs transformadors? Quina continuïtat tenen? Atrauen a nous usuaris? Són webs útils? Segurament el que acaba succeint és que el gran esforç per crear continguts digitals literaris no acostuma a tenir massa continuïtat i, a grans trets, el context torna a l'estat anterior al que es trobava, amb una limitada projecció i una mancança general de conseqüències.

Com afirma Samson, aquests webs commemoratius, temàtics o antològics, poden servir de nexes, de directori o de centre informatiu però, com es poden mantenir al dia amb nous continguts, noves activitats i un interès renovat? En molts casos aquest tipus de webs tenen una vida curta, i després de l'acabament d'uns actes específics poden quedar en l'oblit o, en tot cas, ser recordats com una efemèride més. Considerem, per exemple, el web temàtic i commemoratiu de l'any Rodoreda, 2008.

Aquest portal ja ha començat a patir un cert desgast. Mirem el segon enllaç de la pàgina d'Espectacles:

Il·lustració 1: Lloc web commemoratiu de l'Any Rodoreda a <http://www.anyrodeda.cat/>

Il·lustració 2: Lloc web de Dagoll Dagom a <http://www.dagolldagom.com/pags/cat/aloma/aloma.pdf>

En el primer cas, si anem a l'apartat Espais a <http://www.anyrodeda.cat/espais.html>, veiem que l'enllaç del Refugi (*Romanyà de la Selva*) dóna accés a una pàgina buida.

L'enllaç *Més informació* de la mateixa pàgina també porta a una pàgina buida.

I si mirem la pàgina de Rutes literàries a <http://www.anyroreda.cat/rutes.html>, ens adonem que no hi ha prou informació a la pàgina per fer cap ruta.

El que observem amb aquest exemple, i en molts d'altres del mateix estil, és que les pàgines web culturals i especialment les literàries tenen una vida molt curta. En comparació amb les edicions impreses, són econòmiques i arriben de forma immediata als cinc continents, però també poden desaparèixer sense haver rebut gaires visites i sense deixar rastre.

L'ús de les pàgines web com a canal complementari de comunicació en mans dels mitjans de comunicació socials, dels agents culturals, de les universitats, etc. és una constant des dels primers moments de l'explosió social d'Internet a mitjans dels anys 90. Hem vist, però, amb l'exemple anterior, que el seu ús, i en conseqüència, el seu impacte queda limitat per la unidireccionalitat de la comunicació en els productes al tractar-se de meres galeries que mostren un assortit d'informació molt complet amb les quals, però, l'usuari no pot interactuar. És un missatge d'emissor a lector/consumidor, sense més. I sense diàleg no se sap ben bé com continuar l'activitat web. Tanmateix amb els recursos digitals que existeixen avui dia ja podem aspirar a fer molt més.

Interdisciplinarietat i convergència mediàtica

Un cop revisats els antecedents podem fixar-nos en els camps de coneixement. Hi ha tres àmbits disciplinaris que s'entrellacen en aquest estudi. Per una banda, la geografia literària que és un camp de recerca emergent, emmarcat en la reorientació que l'estudi de la literatura ha experimentat en les últimes dècades des de les categories temporals cap a les espacials. (Domínguez Prieto, 2006).

Malgrat que la geografia literària ja acumula una llarga tradició acadèmica en l'àmbit de les humanitats, en aquest estudi se li dóna un enfocament diferent. Així, ens aproximem a la geografia literària des del punt de vista de la comunicació digital i com s'han traslladat els continguts d'aquest camp, un clàssic de la recerca, a Internet.

En segon lloc els mashups o remescles, entesos com a la hibridació tècnica de dos o més recursos digitals dels que s'aprofiten les prestacions més convenientes per a la finalitat que es persegueixi. Així trobem la convergència transmediàtica entre els mapes web i la literatura impresa/digital (gravacions d'àudio, vídeo i imatges i els propis textos literaris). És doncs, l'observació de com s'han fusionat aquests dos conceptes formant un nou model de mashup que s'ha estès universalment.

Finalment i com a conseqüència d'aquesta transformació digital de la literatura en mashup geogràfic i literari, veiem que aquestes eines han incidit i poden continuar incidint en l'aprofitament i millora de l'ensenyament en l'àmbit de la literatura a diferents nivells acadèmics: des de primària i sobretot a secundària, fins el batxillerat i en els estudis universitaris tal com ho demostren algunes experiències recents. Per tant el tercer àmbit disciplinari que es recull en aquest treball és una reflexió sobre l'aprofitament didàctic d'aquestes eines.

Geografia literària

La geografia literària és, segons Brian Stableford, "un camp de recerca fugitiu" (Stableford, 2003), i com a tal només se n'han establert els seus fonaments. Segons els mandats de la teoria literària un món fictici o narratiu està fet de tres components bàsics: personatges (1), argument/cronologia (2) i espai (3). Mentre que els personatges i l'argument/cronologia han estat i són el subjecte d'incomptables estudis literaris, el tema de l'espai entès com a lloc geogràfic en literatura ha estat bastant descuidat. No obstant això, els aspectes territorials i topogràfics de la literatura han rebut una renovada atenció acadèmica en les últimes dècades (també dit el "gir espacial" de les Humanitats); mentre que fins ara no existeix una definició convincent d'aquesta àrea de recerca, sí que s'han desenvolupat metodologies o eines per tal d'abordar aquests assumptes d'una manera sistemàtica. També s'han iniciat projectes de recerca dins i fora de la universitat per reforçar la sistemàtica en aquest camp de coneixement.

L'objectiu principal d'una geografia literària són les múltiples interaccions entre les geografies reals i imaginàries en els diversos gèneres literaris.

La pregunta bàsica "On se situa la ficció?" ens condueix ràpidament a la conclusió que cada obra literària passa en algun lloc, al llarg d'una escala de localitzacions que van des de les completament imaginàries fins a les més realistes, molt reconeixibles i fàcils de situar. Per tant, el focus d'una geografia literària es posa en les múltiples interaccions entre la geografia real i imaginària de diversos gèneres literaris.

La professora Barbara Piatti del *Swiss Federal Institute of Technology (ETH)*, explica els fonaments europeus de les geografies literàries (*Mapping Literature: Towards a Geography of Fiction*, 2008): a Europa hi ha alguns precursors de les geografies literàries o altes literaris, però cap d'ells podria haver treballat satisfactòriament en termes de solucions cartogràfiques i resultats científics (la combi-

nació de Geografia/Cartografia i la Història de la Literatura es remunta a principis del segle XX¹. Probablement l'únic estudiós que va poder superar aquest nivell bàsic d'una geografia literària més il·lustrativa fou Franco Moretti amb el seu *Atlas of the European Novel* (Moretti, 1998) on va mapejar els llocs literaris dels grans novel·listes europeus des del 1800 fins el 1900. Moretti comenta en aquesta obra que conté tots els secrets de la geografia literària: hom llegeix llibres, centrant-se en els aspectes espacials, llavors en dissenya un mapa i finalment, fent una ullada al mapa, en pot descobrir coses que no sabia abans: nous coneixements generats pel mapa en relació a la literatura escrita. Aquest és el punt clau: la geografia literària ha de ser molt més que una mera il·lustració cartogràfica o el suport a un text en el qual tot ja està dit. Tot el contrari, els mapes literaris estan destinats a ser eines d'interpretació, potents instruments d'anàlisi desenvolupats per tal de reescriure la història literària, de les obres o dels mateixos autors.

Mashups

Dins del món de la comunicació social s'han produït i s'estan produint grans canvis que de manera inevitable condueixen a parlar de la convergència mediàtica dels continguts i dels mitjans. És una integració de tecnologies i xarxes que arriba fins a dimensions econòmiques, socials, polítiques i, com en el cas que ocupa aquest estudi, culturals. Com afirma Henry Jenkins la convergència mediàtica és, sobretot, el procés de transformació cultural que afecta els usos dels mitjans de comunicació. Aquest procés cultural està basat en les noves possibilitats d'acció i participació dels usuaris que ha obert la digitalització dels mitjans. La convergència, doncs, anuncia la coexistència dels nous mitjans digitals amb l'auge d'una cultura participativa, protagonitzada per comunitats d'usuaris d'una activitat gairebé frenètica (Jenkins, 2008).

Aquesta convergència mediàtica porta a parlar inevitablement del concepte mashup entès com la conseqüència tangible final de la pròpia acció de transmediar. El mashup és l'anomenada remescla de dues o més aplicacions web que donen com a resultat una aplicació web híbrida que utilitza el contingut, les formes o la tecnologia de les primeres i, per tant, el resultat final és un producte completament nou. Aquesta combinació de recursos es basa en el consum directe dels serveis de les web primàries a través del protocol http per part del mashup. Concretament la provisió d'un mashup es

¹ Vegeu, per exemple: Nagel, Robert Siegfried: *Deutscher Literaturatlas. Die geographische und politische Verteilung der deutschen Dichtung in ihrer Entwicklung nebst einem Anhang von Lebenskarten der bedeutendsten Dichter*. Wien: Fromme 1907; Schlosser, Horst-Dieter: *dtv-Atlas zur deutschen Literatur. Tafeln und Texte*. München: Deutscher Taschenbuch Verlag, 1983; Sharp, William: *Literary Geography*. Londres: Publicacions Pall Mall 1904, Bradbury, Malcolm (ed.): *The Atlas of Literature*. Londres: De Agostini Editions 1996; Ferré, André: *Géographie littéraire*. Paris: Editions du Sagittaire 1946

pot fer a través de la interfície pública de les webs primàries, de la sindicació web (RSS o ATOM) o fins i tot amb l'*screen scraping* o enginyeria inversa d'extracció de dades, encara que el que és més habitual és la utilització d'una Interfície de Programació d'Aplicacions (API) que és el conjunt de funcions, procediments i mètodes d'una biblioteca de programació pensat per ser utilitzat per un software diferent a l'original.

El 4 de juliol del 2005 Paul Rademarcher va crear el primer mashup anomenat HousingMaps.com. Es tractava d'una pàgina web en la que el creador posicionava sobre *Google Maps* els pisos que es venien o que es llogaven a *Craigslist*. Cal tenir en compte que en aquell moment *Google Maps* no disposava d'una API per la qual cosa Rademarcher va haver d'utilitzar l'enginyeria inversa per aconseguir la integració dels continguts i la tecnologia de les dues webs primàries. Així ho descriu Adam DuVander en el post que va publicar a Programmableweb.com (DuVander, 2010).

Cristobal Cobo considera les aplicacions i serveis (mashups) un dels quatre pilars de la web 2.0 (Cobo, 2007). I des de la primera aplicació mashup de Rademarcher fins avui el mapa d'aplicacions 2.0 s'ha renovat, ampliat, diversificat, i està en constant ebullició creativa. Cobo analitza en el llibre alguns recursos genèrics que han sorgit en aquest marc tecnològic del web 2.0, passant per sobre anàlisis més profundes que poden quedar ràpidament obsoletes donada la ràpida evolució de les mateixes o d'altres més avançades. L'autor creu que, atesa la diversificació dels canals de comunicació i interacció, resulta factible la possibilitat de generar instàncies formals i informals d'intercanvi i socialització, les quals reforcen l'acte de compartir tant coneixement explícit com tàcit, a través d'una interactivitat creativa i oberta. En realitat, una particularitat que comparteix un gran nombre d'aplicacions Web 2.0 és que afavoreixen la interoperabilitat i hibridació de serveis. És a dir, han estat elaborades per facilitar la creació d'eines que permetin una integració més transparent de diverses tecnologies en una sola.

Participació, obertura, xarxes de col·laboració són algunes de les qualitats centrals que descriuen a aquests recursos, els quals contribueixen a construir una web més intel·ligent. Per això els mashups han estat una revolució en el desenvolupament web perquè en el fons permet obtenir el millor de cada aplicació hibridada.

Didàctica

Finalment, la didàctica de la literatura basada en el mashup de la cartografia digital, els continguts literaris estructurats en bases de dades simples o relacionals i els portals web, a voltes autèntics Sis-

temes de Gestió de Continguts (CMS). En aquest sentit la presentació de la informació literària estructurada en un web informatiu que combina elements tant interessants des del punt de vista de la docència com: la biografia dels autors, la transcripció dels textos literaris, la situació d'aquests damunt d'un mapa, l'aparició convenient de material multimèdia (fotografies, vídeos, àudios) i la possibilitat d'interacció, fa que aquests webs és converteixin en un punt de partida per passar d'una classe teòrica de literatura a una classe pràctica de literatura.

La finalitat última d'aquests recursos és que, a través de la literatura -la literatura, que és, entre altres coses, vehicle de transmissió ideològica i cultural, pot ser, en aquest cas, un instrument per a un aprenentatge interdisciplinari de manera natural- l'alumne pugui conèixer (o aprofundir o contemplar allò que ja coneix des d'un altra perspectiva) i fer seu el medi físic i el medi social del seu país. És a dir, utilitzar la literatura com a mitjà d'aprenentatge, com a mitjà de coneixement.

Així es poden aconseguir tres objectius acadèmics. Primer de tot, fer extensible entre el personal docent i investigador universitari i en el segon ensenyament el sentit pedagògic que aporten les experiències personals dels autors de les geografies literàries; en segon lloc, permeten posar a un petit territori, un país, una cultura, com per exemple la catalana a nivell de les més grans nacions europees i mundials que compten amb treballs semblants per cohesionar i enaltir l'imaginari col·lectiu a partir de l'expressió literària; en tercer lloc, facilitar als ensenyaments del país el màxim de materials aplicables a qualsevol indret on facin classe i, per altra banda, oferir propostes que siguin adaptables als diferents nivells de l'ensenyament: primària, secundària, però sobretot batxillerat i a la universitat.

Com hem dit, dels mapes literaris se'n pot fer un ús pedagògic en els diferents nivells d'ensenyament, des de la primària al batxillerat, sempre que el professorat sàpiga dosificar autors, quantitat i interès pedagògic de les obres, centres d'interès sobre el paisatge i la història cultural que s'hi pugui relacionar. Ara bé, més enllà de la intensitat en l'aplicació que cada docent li vulgui donar, existeixen iniciatives d'institucions públiques com les del Ministerio d'Educación, Cultura y Deporte que el 2010 va crear el Programa de cooperació territorial "Rutas Literarias" configurat com a recurs educatiu per als alumnes de tercer i quart curs d'ESO, amb l'objectiu de complementar la formació teòrica que s'imparteix a l'aula mitjançant la realització d'un itinerari que giri entorn d'un llibre, un personatge o un autor rellevant sobre el que els alumnes hagin treballat a classe. Havent completat el treball a l'aula els alumnes poden viatjar per conèixer *in situ* el llocs que han servit d'inspiració o han guiat la narració llegida.

Vegeu la *Resolución de 6 de octubre de 2010, de la Secretaría de Estado de Educación y Formación Profesional, por la que se convocan ayudas para participar en el programa de cooperación territorial «Rutas Literarias» durante el curso 2010-2011*².

Consideracions terminològiques

Tal com hem vist en l'epígraf tercer 'Marc teòric' podem afirmar que les geografies literàries no són mapes en el sentit tradicional de la paraula. Tampoc són blocs literaris tradicionals. En essència, una geografia literària és la fusió de dos tipus de recursos per crear alguna cosa completament diferent.

En aquestes consideracions prèvies a la recerca és oportú incidir en la terminologia utilitzada alhora de centrar l'objecte de treball. La primera apreciació que cal fer és sobre el concepte genèric que utilitzem per referir-nos a aquets llocs web. Per la seva composició, la presentació i els elements components, podem dir que es tracta de *portals web*. Són llocs web que ofereixen accés a un conjunt de recursos i serveis d'Internet, com ara cercadors, grups de discussió o blocs, tertúlies, o notícies (TERMCAT, Centre de terminologia, 2003).

Inicialment, els portals eren un punt de partida per a la navegació per Internet o bé un lloc web que oferia una gran quantitat d'informació sobre els temes més variats, però cada vegada més, ofereixen diferents recursos i serveis. No s'ha de confondre els portals i els cercadors, les funcions dels quals són diferents. Malgrat que en molts casos els segons estan integrats dins els primers, la funció principal dels portals és oferir accés estructurat a un conjunt de continguts a Internet; la funció dels cercadors és la d'oferir una eina que permeti fer cerques a Internet. Hi ha dos tipus de portals: els horitzontals o genèrics, que agrupen diversos serveis dirigits a un ventall ampli d'usuaris, i els verticals, específics o especialitzats, que es dirigeixen a un grup concret d'usuaris. També es parla dels portals corporatius, que estan destinats a les persones relacionades amb una empresa o una institució. Pel cas que ocupa aquest estudi ens referirem a portals web (entesos com a portals verticals especialitzats).

I si la primera peça d'aquestes eines és l'estructura de pàgina o portal, la segona és la mescla de literatura referenciada sobre un suport geogràfic. Mirant els mapes, hom pot crear imatges mentals o pensaments dels llocs que representen, on ha estat, o que vol visitar. Això també passa amb els textos literaris. Però, tots els elements que s'acaben convertint en un lloc web de literatura georeferen-

² <http://www.boe.es/boe/dias/2010/10/22/pdfs/BOE-A-2010-16123.pdf>

ciada són mapes literaris? En essència hom redueix el concepte a aquests dos termes entesos com a la denominació genèrica de la idea, de la mateixa manera que parlem de llibres quan ens volem referir a les monografies, als manuals, etc.

Més específicament, aquests dos conceptes clau que són els que articulen els continguts sobre els quals es desenvolupa el present estudi: la *geografia* i la *literatura*, i les diferents variants i combinatòries que apareixen sobre elles, són els que cal emmarcar terminològicament per fer una cerca més eficaç a l'inici del treball de camp.

Així, com a referència acadèmica, veiem que en el *Diccionari de la llengua catalana* (IEC, Institut d'Estudis Catalans, 2007) les accepcions dels termes són les que segueixen:

Geografia

1 f. [GG] [LC] Ciència que descriu i estudia la superfície de la Terra i la distribució espacial dels diversos fenòmens, sobretot els relacionats amb la presència i l'activitat humanes. *Geografia física. Geografia política. Geografia econòmica. Geografia humana.*

Literatura

1 f. [FLL] Art d'escriure i de llegir, coneixement de tot el que ha estat escrit.

2 f. [LC] [FLL] Conjunt de produccions literàries d'un poble, d'un període, destinades a un públic determinat. *Literatura grega. Història de la literatura anglesa. La literatura medieval. Literatura juvenil.*

Geolingüística

2 f. [LC] [FL] Mètode de recerca dialectal consistent a cartografiar les respostes a un qüestionari, per tal d'estudiar la distribució geogràfica de característiques fòniques, lèxiques o semàntiques d'un o més dominis lingüístics o d'una àrea dialectal.

Semblant a la geolingüística, però encara no definit en els diccionaris normatius, la geografia literària és un model de presentació conjunta de dades geogràfiques i literàries consistent a cartografiar els passatges literaris d'un autor tenint en compte una o més variables relacionades amb l'autor o el text en qüestió. Aquestes variables són llocs o indrets físics que poden fixar-se sobre un mapa.

Una accepció completa i, per tant, composta del sintagma sencer és la que trobem a *Le Dictionnaire littéraire* (Baethge, 2002):

Géographie littéraire

La géographie littéraire a pour objet d'étudier les faits littéraires à partir de leur répartition spatiale et de leur localisation, et d'établir des liens d'influence selon leur apparition dans tel ou tel contexte géographique³.

En aquest binomi està clar que el terme literari és la constant i que la part geogràfica és la variable. Així trobem diferents accepcions terminològiques vàlides per a l'estudi, a partir de la suma dels dos conceptes tractats: geografia literària, cartografia literària, mapa literari, atlas literari, ruta literària, espai literari, lloc literari.

³ La geografia literària és l'estudi dels fets literaris de la seva distribució espacial i ubicació, i les variables d'enllaç en funció de la seva aparició en un context geogràfic específic.

IV. Metodologia

En aquest apartat es descriu la metodologia utilitzada per a dur a terme la investigació. Aquest text té la finalitat de presentar, de manera ordenada els diferents procediments i accions que s'han dut a terme durant el desenvolupament del treball, i de manera més detallada, el conjunt de materials i recursos utilitzats per a aquesta finalitat. Malgrat tot, qualsevol intent de definir un mapa actualitzat sobre l'objecte d'estudi d'aquest treball està condemnat al fracàs, tenint en compte que a Internet la transformació i la renovació –creació i destrucció– de continguts i aplicacions és constant. En aquest sentit s'ha optat per prioritzar descripcions generals sobre els fonaments dels mapes literaris en línia per damunt dels casos específics, llevat dels exemples il·lustrats a partir de les unitats d'anàlisi seleccionades.⁴

Mètode

Continguts, estructura i públic objectiu formen el marc principal o punt de partida per a l'elaboració dels paràmetres i indicadors de la metodologia. El context d'aquest mètode són els llocs web i els recursos digitals on els continguts i la seva representació en forma de geografies literàries són els elements centrals d'interès. Per tant, l'objectiu del grup de paràmetres i indicadors que es presenten a continuació és descriure els diferents models web i aportar criteris de qualitat d'aquestes pàgines web que es mouen en el món literari-cultural i geogràfic dels continguts en sentit ampli: mapes o geografies literàries. És a dir, llocs web on el fet de proporcionar accés a continguts és, amb molta diferència, la seva funció principal.

El mètode emprat en aquest estudi ha consistit en una anàlisi sistemàtica, mitjançant un rastreig dels webs que, en un o altre format, es constitueixen com a geografia literària. D'aquesta manera s'han localitzat els mapes literaris que han esdevingut les unitats d'anàlisi de l'estudi.

Després de fer un cerca i una tria prèvies s'han descartar metodologies d'anàlisi massa especialitzades i concretes com la del Consorci W3C, pensada per a una avaluació exhaustiva de l'accessibilitat

⁴ Aquesta reflexió parteix de la mateixa idea que Cristobal Cobo fa en l'apartat *Cinco nociones básicas* del capítol 3 *Mapa de aplicaciones. Una taxonomía comentada* del llibre *Planeta Web 2.0* (Cobo, 2007 pàgs. 61-89).

web, o el model proposat per Jakob Nielsen al seu cèlebre manual⁵ d'usabilitat web i també disponible des del lloc web <http://www.useit.com/>.

S'ha optat per utilitzar la metodologia d'anàlisi i avaluació de recursos digitals en línia de Lluís Codina (Codina, 2006) per dos motius bàsics: en primer lloc la metodologia de Codina va ser una de les primeres metodologies realment funcionals en aquest tipus d'anàlisi. Encara que Codina la va crear per a llocs web molt heterogenis, amb continguts i comportaments diferents entre sí, alguns dels indicadors que defineix són perfectament adequats al propòsit d'aquest estudi i es complementen perfectament amb els nous indicadors creats *ad hoc* per a l'avaluació dels continguts geoliteraris. En segon lloc, la metodologia de Codina és fruit del projecte d'investigació finançat pel Ministerio de Educación y Ciencia "Web Semàntica i Sistemes d'Informació Documental" (Referència: HUM2004-03162/FILO) i gaudeix d'una dilatada trajectòria d'aplicació des de l'any 2006 quan la va presentar per primera vegada.

De la metodologia de Codina se n'han actualitzat alguns dels continguts i s'han adaptat aquells aspectes que són interessants per aprofundir en les particularitats dels recursos web de georeferenciació literària. S'han afegit nous paràmetres i indicadors per treballar més profundament l'anàlisi dels continguts dels mapes literaris així com també se n'han obviat d'altres que no són pertinents per a l'estudi. Per fer-ho s'han definit en primer lloc els paràmetres i indicadors d'avaluació i posteriorment els procediments per treballar-hi.

Paràmetres

Els paràmetres responen a la pregunta: què volem avaluar? Les propietats d'un recurs són gairebé il·limitades i convé seleccionar prèviament quines es volen examinar. Gairebé en tots els contextos, per exemple, la font o l'autoria és una propietat interessant d'un recurs, i en el cas dels webs de literatura georeferenciada, encara és més interessant la base tecnològica dels mapes, o la composició del seus continguts. Altres exemples de paràmetres són l'accés a la informació, la visibilitat, etc. En aquest sentit, tal com es pot comprovar més endavant, també s'han creat paràmetres específics per a avaluar aquells aspectes que són concrets i determinants de la naturalesa dels mapes literaris en línia. I, un cop tenim la llista de paràmetres, hem de saber com mesurar-los, com comprovar la seva eficiència en cada mapa literari. Per fer-ho utilitzarem indicadors, que comentem a continuació.

⁵ Nielsen, Jakob. *Usabilidad : [prioridad en el diseño web = (prioritizing web usability)]*. Anaya Multimèdia, cop. 2007.

Indicadors

Seguint amb la metodologia de Codina, els indicadors que es defineixin han de respondre a la pregunta: com avaluem cada paràmetre? Per exemple, per determinar la qualitat del paràmetre Autoria/Font, es considera que un indicador clau és l'adequació de la font al tema del recurs, però no l'edat de l'autor/s, etc. Per tant, no només s'han de fer una identificació i selecció de paràmetres (què avaluem), sinó també una identificació i selecció d'indicadors (com, exactament, avaluarem cada paràmetre). Habitualment, cada paràmetre genera diversos indicadors. Per exemple, en el paràmetre Autoria/Font es requereixen nou indicadors.

Com que els indicadors són la forma de determinar la qualitat dels recursos web, en cada indicador hi trobem diferents elements:

- Número: Identificació numèrica i ordenada de l'indicador.
- Definició: La presentació de l'indicador.
- Examen: La pregunta o preguntes que s'ha de fer l'analista per prendre les decisions que calguin per valorar la qualitat de l'indicador.
- Explicació: Orientacions, quan sigui oportú, sobre com procedir en l'avaluació de l'indicador.
- Puntuació: L'escala de puntuació recomanada per a aquest indicador. En aquesta metodologia es presenten dos tipus d'escalas: la puntuació del tipus 0-1 per valorar de manera binària (sí/no, bé/malament) el compliment de l'indicador. En canvi, l'escala de puntuació tipus 0-3, significa que s'està matisant entre un mal compliment (0), un compliment suficient, però amb limitacions (1), un compliment adequat (2), un compliment excel·lent (3).

Sí bé molts dels paràmetres i indicadors utilitzats per a l'avaluació dels llocs web de literatura georeferenciada són els que va definir Lluís Codina en el seu mètode, s'han creat nous paràmetres i indicadors que avaluen concretament la naturalesa tant particular d'aquests recursos webs. Per al seu desenvolupament s'han seguit les fases indicades en la següent taula, també del mètode establert per Codina:

Fase	Tasques	Resultat
1. Anàlisi	1. Determinació dels objectius de l'avaluació i del públic al qual va destinada. 2. Determinar les característiques intrínseques de la classe de llocs que seran avaluats, atenent també al públic i els objectius dels llocs. 3. Estudi dels aspectes més característics del tipus de lloc que	Llista de paràmetres a avaluar

	es pretén avaluar. 4. Si és necessari (i si el calendari i el pressupost ho permet) es poden realitzar estudis d'usuaris per determinar les seves necessitats i expectatives en relació a aquesta classe de llocs.	
2. Disseny	1. Determinació dels components més significatius dels paràmetres, i per a cada un dels paràmetres. 2. Determinació del títol, mode d'examen, procediment i escala de puntuació de cada indicador.	Llista d'indicadors de cada paràmetre Fitxa completa de cada indicador
3. Test	1. Realització d'anàlisi a un petit grup-test de llocs. Pot ser suficient aplicar l'anàlisi a entre un i cinc llocs.	Taula de resultats de l'avaluació
4. Refinament	1. Estudi de l'adequació dels indicadors i paràmetres als objectius perseguits a la vista dels primers resultats. Determinació de les dificultats de mesura dels indicadors. Determinació del grau de subjectivitat dels indicadors, etc. Propostes de millora o modificació dels indicadors.	Llista refinada de paràmetres i indicadors

Taula 1: Fases per a la creació de nous paràmetres i indicadors

S'ha utilitzat una fitxa com la següent per a la definició i descripció de cada indicador:

Número	Codi d'identificació de l'indicador
Indicador	Nom concret
Definició	Una frase que defineixi sense ambigüitat a què es refereix l'indicador, o el que pretén mesurar.
Examen	Mode de mesurar o d'examinar la qualitat de l'indicador.
Explicació	Informacions complementàries útils per determinar indicis de qualitat en l'indicador.
Procediment	Procediment concret recomanat per a l'avaluació de l'indicador.
Puntuació	Puntuació recomanada.

Taula 2: Model de fitxa d'indicador d'avaluació

Es mostra el llistat complet de paràmetres i d'indicadors a l'[annex 2](#) i el catàleg complet de fitxes d'avaluació a l'[annex 3](#).

Procediments

Un cop disposades les fitxes dels indicadors per a l'avaluació (agrupats en paràmetres), s'han seguit els següents procediments (Codina, 2006 p. 11-12):

- Primera fase. Identificació

En aquesta fase s'explora el recurs, però sense aplicar encara els indicadors. No es recórrer tots els nivells en profunditat, ni en amplitud: únicament aquells que, en funció del seu disseny o de la seva

ubicació a la pàgina presenten evidències de ser els més importants. En cas de dubte, es realitza una exploració sistemàtica de diferents opcions, però sense baixar a més d'un o dos nivells de profunditat en l'estructura jeràrquica del web. S'han revisat amb atenció, en canvi, els apartats d'autoria ("*about*", "*qui som*", "*crèdits*", etc.) i s'han intentat determinar: (1), els objectius del recurs, anotats i expressats mitjançant paraules clau i (2), el públic objectiu al qual va destinat. Quan aquestes dades no han estat indicades de forma explícita s'han anotat les informacions per inferència o per atribució. Si el recurs és anònim, o la relació entre continguts i autoria és inadequada, s'ha fet constar explícitament com a punt desfavorable de l'avaluació. Les dades que s'han anotat en aquesta fase han pogut ser rectificades segons els resultats obtinguts en la fase següent, en cas necessari. El temps mitjà per a l'execució de la fase per a cada web ha estat de 20 minuts. El resultat ha estat la consecució de les fitxes del paràmetre d'identificació de cada lloc web.

- Segona fase. Exploració sistemàtica

En aquesta fase s'ha realitzat l'escrutini de cada un dels indicadors, seguint el mateix ordre de les taules de paràmetres i indicadors de què es disposa. Aquí intervé la presa de notes seguint i si el recurs ha set molt ampli l'exploració s'ha de limitat a parts o seccions ben definides del recurs que tinguin sentit analitzar per separat. És a dir, s'han seleccionat seccions relativament representatives de tot el recurs. El temps dedicat a aquesta segona fase ha set de mitjana 120-180 minuts. El resultat final han estat les fitxes d'anàlisi i de conclusions.

Resultats i reutilització

El resultat d'aplicar els procediments indicats en la secció anterior porten a un conjunt de paràmetres i indicadors ajustats als llocs web que són objecte d'estudi i dels quals es pretén analitzar i determinar la seva qualitat i capacitat d'interacció amb els usuaris.

V. Objecte d'estudi

Unitat d'anàlisi

L'objecte d'estudi d'aquesta investigació són els webs dedicats exclusivament o parcial a la georeferenciació de la literatura dels Països Catalans i la seva capacitat d'interacció amb l'usuari. Com ja hem dit aquests recursos són coneguts popularment com a mapes o atles literaris o geografies literàries en línia.

De forma genèrica s'ha iniciat aquesta recerca amb la pregunta: quins llocs literaris acaben per materialitzar un mapa literari? Què és el que dóna cos a aquests recursos? Quins acaben publicats a la Internet? Segons Augustin Berque els paisatges existeixen en la ment humana a partir de quatre criteris diferents (Berque, 1995):

- Representacions lingüístiques, és a dir, una o unes quantes paraules poden definir un paisatge.
- Representacions literàries orals o escrites, que canten o descriuen amb una certa extensió i amb una voluntat artística les belleses del paisatge, el natural o l'endegat pel geni humà.
- Representacions pictòriques (i fotogràfiques podríem afegir) que tenen com a tema central el paisatge.
- Representacions en forma de jardí que tradueixen una apreciació estètica de la natura i que no tenen, per tant, res a veure amb els jardins o horts de subsistència.

És, sobretot, a partir del segon enunciat que es poden definir els llocs literaris que contempla un mapa literari. En tot cas, aquesta premissa només és la base de partida perquè els autors del mapes literaris puguin confeccionar-los i aquest procés de perfilar un lloc literari com a metodologia de treball és més llarg i complex en cada cas. A vegades, anant més enllà de l'estricta i únic interès literari i obrint-se a d'altres: culturals, turístics, excursionistes... Ara bé, el lloc sempre ha de tenir alguna relació amb la literatura i ha de ser paisatge: natural, urbà, humà, cultural, artístic...

Llorenç Soldevila descriu tota una gamma de llocs literaris (Presentació d'Endrets.cat. Geografia literària dels PPCC, 2010) que són part substancial de l'objecte d'estudi d'aquesta investigació i s'han incorporat a la matriu d'anàlisi per crear l'estructura dels segon epígraf, dedicat a l'anàlisi del contingut.

A Internet, la creació d'aquests recursos geogràfics i literaris ha tingut un creixement important en els darrers cinc anys. Segons les dades de Whois.com⁶ i els *copyright* de les mateixes pàgines web, a Catalunya s'han arribat a crear com a mínim catorze webs d'aquest tipus des de l'any 2007. Aquest increment és degut a la puixança dels estudis de la literatura en l'era digital sumats a l'interès per a la fixació del patrimoni geogràfic i literari⁷, per una banda, i a la popularització i a la facilitat d'utilització de les aplicacions web per l'altra.

Cadascun d'aquest webs representa una unitat d'anàlisi en el treball i tots ells comparteixen una classificació primària basada en el que s'ha anomenat focus d'interès del mapa o element primari del mapa, és a dir allò que l'autor d'un mapa literari pren com a base per a georeferenciar-hi passatges literaris. Aquest focus poden ser de quatre tipus i donen peu a quatre confeccions de mapes diferents:

- Mapes literaris basats en l'obra. Mostren els llocs literaris que apareixen o parteixen d'una sola obra o de més d'una obra literària, en forma de fites en un mapa o dibuixant-ne una ruta.
- Mapes literaris basats en l'autor. Mostren els llocs literaris descrits o viscuts per un autor o per més d'un autor, en forma de fites en un mapa o dibuixant-ne una ruta.
- Mapes literaris basats en el territori. Mostren els llocs literaris d'un territori concret en base a les obres escrites o els autors, en forma de fites en un mapa o dibuixant-ne una ruta.
- Mapes literaris mixtos. Mostren els llocs literaris simultàniament amb dues o tres variables anteriors.

Altres característics elementals d'aquestes unitats d'anàlisi són:

- Mapes estàtics vs. mapes dinàmics. La valoració de la capacitat d'interacció d'aquest tipus de recurs amb l'usuari és a vegades tant important com la presentació dels propis continguts.
- Context del mapa. La publicació dels mapes pot ser individual, és a dir, un mapa solt, o bé podem trobar diversos mapes literaris en un portal web creat expressament.

⁶ Whois és l'eina destinada a conèixer el titular d'un nom de domini, d'una adreça IP o la seva data de creació i actualització i per a localitzar tota aquesta informació, es realitza una consulta TCP a una base de dades pública a Internet.

⁷ Són exemples d'aquest interès acadèmic i institucional les iniciatives del grup de recerca Hermeneia de la Universitat de Barcelona, de l'Organització Filològica d'Estudis Literaris i Artístics, de la Xarxa Espais Escrits, xarxa de patrimoni literari català i del Programa de rutes literàries i patrimoni de la Institució de les Lletres Catalanes.

Selecció de l'objecte d'estudi

La recollida d'informació per a la composició del corpus de treball de la investigació s'ha fet a partir de diverses fonts i mitjans d'informació durant el període juny de 2011 fins a setembre de 2011:

- Informacions d'institucions públiques o privades: Institució de les Lletres Catalanes, Institut d'Estudis Catalans, etc.
- Informacions derivades de congressos i seminaris: Col·loqui internacional de la llengua i literatura catalanes (UdL), Seminari sobre patrimoni literari i territori (Espais Escrits), etc.
- Informacions aparegudes en revistes especialitzades: *Descobrir Catalunya*, *Serra d'Or* i *L'Avenç*.
- Informacions aparegudes en premsa general: capçaleres comarcals i nacionals, suplement de cultura, etc.
- Informacions recollides a través de *feeds* via Huubs.imente.com i Mynews.com⁸.
- Ús intensiu de buscadors i metabuscadors a partir de la combinació de diverses paraules clau en diferents idiomes:

Català	Espanyol	Anglès	Francès	Italià
Geografia literària	Geografía literaria	Literary geography	Géographie littéraire	Geografia letteraria
Cartografia literària	Cartografía literaria	Literary cartography	Cartographie littéraire	Cartografia letteraria
Mapa literari	Mapa literario	Literary map	Carte littéraire	Mappa letteraria
Atles literari	Atlas literario	Literary atlas	Atlas littéraire	Atlante letterario
Ruta literària	Ruta literaria	Literary map	Promenade littéraire	Viaggio letterario
Espai literari	Espacio literario	Literary space	Espace littéraire	Spazio letterario
Lloc literari	Lugar literario	Literary place	Lieux littéraire	Posto letterario

Taula 3: Combinacions de paraules clau i idiomes per a l'obtenció de la mostra

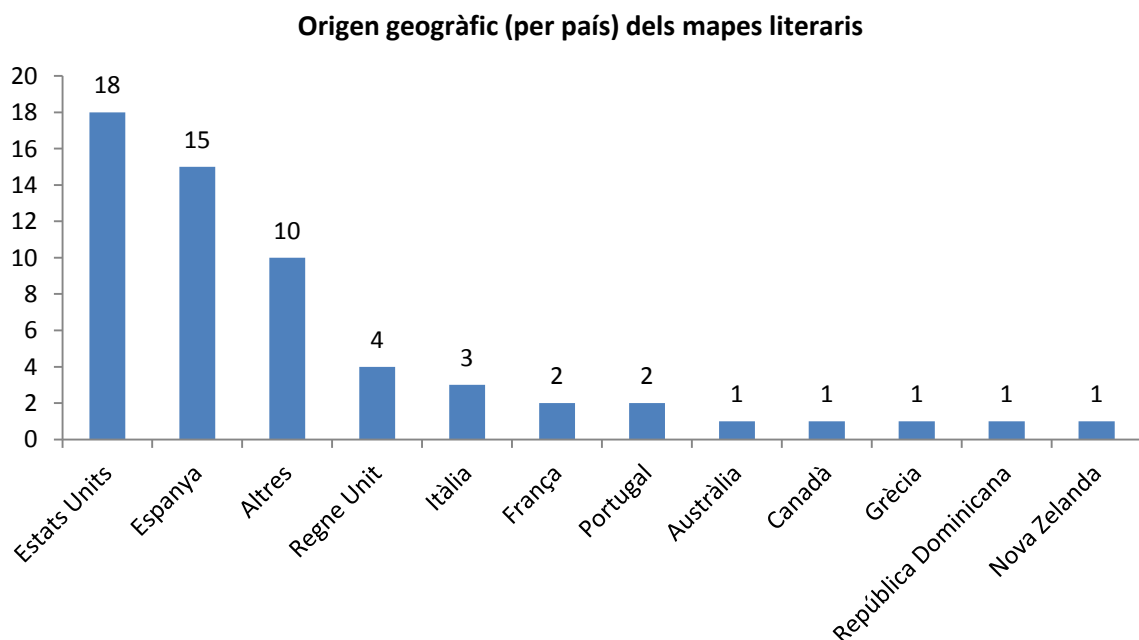
Definició de la mostra

Durant aquest procés de cerca que va durar 4 mesos es va aconseguir una relació de 58 mapes literaris d'arreu del món (vegeu l'[annex 1](#)). En aquest document annex es presenta en forma de registres, amb la identificació i una mínima descripció, els 58 elements aconseguits durant la recerca. Per a cadascun d'aquest s'informa del títol, l'autoria, l'idioma, el focus i el país.

⁸ Huubs.imente.com i Mynews.com són dos recursos són bases de dades de *press clipping* i proporcionen a l'usuari seguiment de notícies en línia, blocs, i mitjans socials.

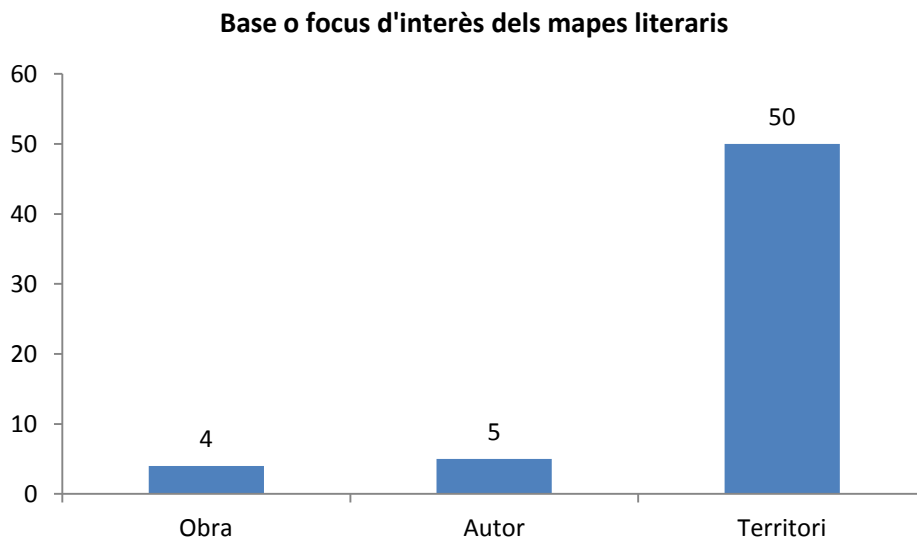
Es va optar per a fer una primera cerca i selecció d'elements amb una amplitud força més gran que la pròpia de l'objectiu del treball –Països Catalans– per crear una base de dades de mapes, atles i geografies literàries que pugui ser útil no només per a la present investigació sinó també pensant en les línies de continuació d'aquest mateix treball de recerca a nivell de programa de doctorat. Aquesta primera relació mostral, doncs, va ser el punt de partida del treball i és el conjunt de webs que formen part del corpus general de la recerca.

En xifres absolutes observem que la recollida de mostres ha proporcionat una distribució dels recursos molt significativa tant a nivell territorial com si s'atén al focus d'interès dels mapes:

Gràfic 1: Distribució dels recursos web segons l'origen geogràfic dels mapes literaris

En el gràfic 1 veiem que els Estats Units i Espanya són els dos països amb una presència més destacada en els mapes literaris en línia. Concretament els Estats Units representen un 30% dels recursos, i Espanya el 25%. La tercera presència geogràfica en els mapes literaris està etiquetada amb Altres ja que representa la formulació d'aquests mapes sobre regions transnacionals, continents o el món.

Gràfic 2: Distribució dels recursos web segons el focus d'interès dels mapes literaris

Si prenem com a referència la base primària o focus d'interès dels mapes observem que en un 84% dels casos es formulen inicialment en clau territorial. Això significa que la potencialitat dels autors o de les obres literàries com a elements de partida encara no han estat explotats suficientment.

Composició de la mostra

Per a la posada en pràctica de l'anàlisi s'ha acotat el camp de treball i s'han seleccionat només aquells recursos el contingut dels quals fa referència a la literatura creada en l'àmbit dels Països Catalans. Aquest redimensionament de la mida de la mostra inicial s'ha fet per dues raons: en primer lloc perquè d'aquesta manera ha permès treballar amb més eficiència la definició dels apartats i indicadors necessaris per a la metodologia d'anàlisi, cosa que al seu torn, ha permès que es portés a terme d'una manera molt més pràctica la metodologia del treball i en conseqüència la validació de la mateixa. En segon lloc aquest estudi és un primer anàlisi que ha de servir per detectar tendències o patrons de comportament en el disseny i l'ús dels mashups de mapes literaris. D'aquesta manera la pretensió és exportar aquest model d'anàlisi a altres geografies literàries en línia a nivell internacional.

La llista dels recursos web que s'analitzen en aquest treball és:

- Atles literari de les Terres de Girona [<http://www.ddgi.cat/atlesWeb/faces/index.jsp>]
- Atles literari de Salt [<http://saltliterari.wordpress.com>]
- Callejeros literarios [<https://sites.google.com/site/callejerosliterarios>]

- Endrets - Geografia Literària dels Països Catalans [<http://www.endrets.cat>]
- Espais literaris de Jesús Montcada [<http://www.jesusmoncada.cat>]
- Fragmentos literarios [<http://invisiblemaps.info/category/fragmentos-literarios>]
- Itinerario literario de "La Sombra del Viento" [<http://maps.google.es/maps/ms?ie=UTF8&hl=es&msa=0&msid=116355358931800460272.0004708b5ad3bd5ef1f11&source=embed&ll=41.394196,2.154522&spn=0.045072,0.072956&z=13>]
- La Barcelona de "Nada" de Carmen Laforet [<http://maps.google.com/maps/ms?f=q&source=embed&hl=ca&geocode=&ie=UTF8&hq=&hner=Estaci%C3%B3+de+Fran%C3%A7a,+Avinguda+del+Marqu%C3%A8s+de+l%27Argentera,+8,+08003+Barcelona,+Catalunya,+Espanya&msa=0&msid=109253738093926029831.000437b7c5c1c0530a800&ll=41.38588,2.170776&spn=0.002657,0.019934>]
- La dama de Vallcarca (una novel·la negra de Barcelona) [<http://maps.google.es/maps/ms?hl=es&gl=es&ie=UTF8&oe=UTF8&msa=0&msid=209489567646492877169.00047ead540634384c084>]
- Mapa Literari Català 2.0 [<http://www.mapaliterari.cat>]
- Mapa literari de Barcelona [<http://www.cccb.org/navegador>]
- On sortir⁹ [http://www.onsortir.cat/index.php?op=2&id_comarca=0&tipologia=2&idsc=139#]
- Ruta literària Ruiz Zafón "El joc de l'àngel" [<http://www.puigcerda.cat/gaudeix/turisme-cultural/ruta-literaria-ruiz-zafon/mapa-de-la-ruta>]
- Rutes Literàries Sarrià-Sant Gervasi [<http://www.rutesarriasantgervasi.com/rutes.html>]
- Topobiografies de l'exili català [<http://www.topobiografies.cat>]
- Un viatge literari per les comarques de Catalunya [<http://www.xtec.cat/~evicioso>]

En la següent taula es pot veure una descripció bàsica de cadascun dels recursos seleccionats a partir dels elements de registre fets en el primer buidatge:

⁹ Durant la fase d'anàlisi d'aquest treball i en el moment de tancament de l'edició, el web Onsortir.cat no estava disponible.

Títol	Títol abreujat	Creadors	Idioma	Focus	Abast territorial	Nom territori	Nom autor	Nom obra
Atles literari de les Terres de Girona	Atles Girona	Càtedra Ma. Àngels Anglada - UdG	Català	Territori	Regió	Província de Girona	Varis autors	Vàries obres
Atles literari de Salt	Atles Salt	Biblioteca Pública Iu Bohigas	Català	Territori	Municipi	Salt	Varis autors	Vàries obres
Callejeros literarios	Callejeros	A pie de aula, Repaso de lengua, Blogge@ndo y Tres Tizas	Espanyol	Territori	País	Espanya	Varis autors	Vàries obres
Endrets - Geografia Literària dels Països Catalans	Endrets	Equip Endrets - UVic	Català	Territori	Regió	Països Catalans	Varis autors	Vàries obres
Espais literaris de Jesús Montcada	Mequinensa	Miquel Viladegut	Català	Autor	Municipi	Mequinensa	Jesús Montcada	Vàries obres
Invisible maps: Fragmentos literarios	Invisible	Invisible maps	Espanyol	Territori	Municipi	Barcelona	Varis autors	Vàries obres
Itinerario literario de La Sombra del Viento	Sombra	Javier Sánchez Bolado (UAB Idiomes Barcelona)	Espanyol	Territori	Municipi	Barcelona	Varis autors	Vàries obres
La Barcelona de "Nada" de Carmen Laforet	Nada	Iu	Espanyol	Obra	Municipi	Barcelona	Carmen Laforet	<i>Nada</i>
La dama de Vallcarca (una novel·la negra de Barcelona)	Dama	Javier Sánchez Bolado (UAB Idiomes Barcelona)	Espanyol	Territori	Municipi	Barcelona	Varis autors	Vàries obres
Mapa Literari Català 2.0	Mapa 2.0	Espais Escrits	Català	Territori	Món	Món	Varis autors	Vàries obres
Mapa literari de Barcelona	CCCB	Centre de Cultura Contemporània de Barcelona	Català	Territori	Municipi	Barcelona	Varis autors	Vàries obres
On sortir ¹⁰	-	Onsortir.cat	Català	Territori	Regió	Països Catalans	Varis autors	Vàries obres
Ruta literària Ruiz Zafón "El joc de l'àngel"	Puigcerdà	Ajuntament de Puigcerdà	Català	Obra	Municipi	Puigcerdà	Carlos Ruiz Zafón	<i>El joc de l'àngel</i>
Rutes Literàries Sarrià-Sant Gervasi	Sarrià	Xarxa de Patrimoni Literari del Districte	Català	Territori	Municipi	Barcelona	Varis autors	Vàries obres
Topobiografies de l'exili català	Topobiografies	Lletra - UOC	Català	Territori	Món	Món	Varis autors	Vàries obres
Un viatge literari per les comarques de Catalunya	Viatge literari	Elena Vicioso Martínez	Català	Territori	Comunitat Autònoma	Catalunya	Varis autors	Vàries obres

Taula 4: Descripció bàsica dels recursos web de literatura geolocalitzada dels Països Catalans

¹⁰ Durant la fase d'anàlisi d'aquest treball i en el moment de tancament de l'edició, el web Onsortir.cat no estava disponible.

VI. Desenvolupament de la investigació

Per dur a terme la part pràctica de la recerca s'ha creat una base de dades relacional de tipus .mdb que ha permès estructurar de manera ordenada els resultats obtinguts en funció dels paràmetres i els indicadors. Aquesta base de dades està composta de formularis per facilitar l'entrada de les dades a partir de tres camps –informació concreta de l'indicador, comentari qualitat o d'ampliació i puntuació–, de taules per a l'emmagatzematge de les dades, i d'informes per fer una extracció homogènia de la informació per a tots els paràmetres. Des de la base de dades s'ha fet el buidatge de la informació i ha set el primer pas per fer les posteriors anàlisis: paramètrica, des del punt de vista dels paràmetres i indicadors; i individualitzada, des del punt de vista de cadascuna de les unitats d'anàlisi per separat.

Anàlisi paramètrica dels webs de geografia literària

En la primera anàlisi, la paramètrica, es presenten les dades resultants agrupades per paràmetres i en forma de taula de doble entrada. Cada taula conté els noms dels indicadors del paràmetre a la columna de l'esquerra i els títols abreujats de les unitats d'anàlisi a la fila superior. Aquestes taules no mostren el detall textual del buidatge de les webs analitzades sinó que són una matriu numèrica basada en el camp de puntuació dels indicadors qualitius. Aquesta presentació de les dades permet a posteriori fer el càlcul del resultat obtingut per cada web en cada paràmetre i establir un ordre entre els recursos en funció del valor d'aquest resultat. Al ser una taula de doble entrada ha permès també, valorar el compliment qualitatiu dels indicadors tant des del punt de vista de les unitats d'anàlisi com des del punt de vista del sumatori dels propis indicadors. Ja en els recomptes de resultats s'han destacat els valors extrems en colors vermell –pels menors– i en color verd –pels majors–.

Paral·lelament, aquestes dades numèriques reben una traducció en forma de gràfic de barres on es mostra un llistat ordenat dels webs segons la puntuació obtinguda en l'anàlisi de major a menor valor. El gràfic indica en l'eix vertical la puntuació màxima a assolir en cada paràmetre i la mitjana del càlcul general.

Els dos objectes, taula de dades i gràfic de barres, queden complementats per un comentari interpretatiu de les dades numèriques d'ambdós.

Cal tenir en compte que l'última anàlisi paramètrica correspon al conjunt agrupat de tots els paràmetres i, per tant, és l'anàlisi global dels recursos.

I.1 Identificació - Autoria

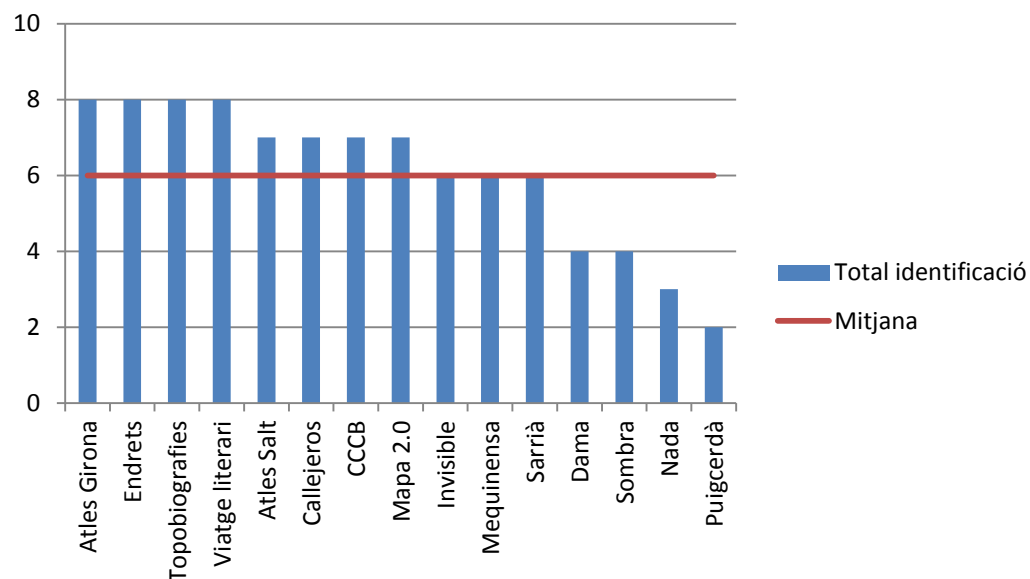
(Puntuació màxima 10)

■ Element amb puntuació més alta

■ Element amb puntuació més baixa

	Atles Girona	Atles Salt	Callejeros	CCCB	Dama	Endrets	Invisible	Mapa 2.0	Mequinensa	Nada	Puigcerdà	Sarrià	Sombra	Topobiografies	Viatge literari	Total indicador
I.1.1 Títol ¹¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I.1.2 URL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I.1.3 Autoria	3	3	3	3	1	3	3	3	3	0	1	1	1	3	3	33
I.1.4 Adequació autoria	3	3	3	3	1	3	1	3	2	0	0	1	1	3	2	28
I.1.5 Contacte	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	12
I.1.6 Suport institucional	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	3	0	1	1	13
I.1.7 Data creació	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	4
I.1.8 Data actualització	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Total unitat	8	7	7	7	4	8	6	7	6	3	2	6	4	8	8	

Taula 5: Valoració del paràmetre Identificació

Gràfic 3: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Identificació

Pel que fa al paràmetre d'Identificació veiem que el compliment de l'indicador "Autoria" és el més elevat, amb un 73% de compliment, cosa que significa que en general els recursos identifiquen clarament qui o quins són els seus autors. A més, en un 62% dels casos l'autoria del recurs és adequada o molt adequada als objectius i continguts presentats. En l'altre extrem només 4 dels 15 recursos analitzats fan pública la data de creació del recurs, i només 1 publica la data d'actualització dels continguts. En termes unitaris els recursos amb més bona valoració són l'*Atles literaris de les Terres de Girona*, *Endrets - Geografia Lliterària dels Països Catalans*, *Topobiografies de l'exil-li català* i el *Viatge literari per les comarques de Catalunya* amb un grau de compliment del 80% dels indicadors. Per contra el pitjor identificat és la *Ruta literària Ruiz Zafón "El joc de l'àngel"* que només compta amb la identificació de l'autoria, encara que amb un compliment parcial així com la publicació de les dades de contacte.

¹¹ Els indicadors I.1.1 Títol i I.1.2 URL, són indicadors descriptius i no tenen associada cap puntuació.

II.1 Contingut - Objectius i qualitat de la informació

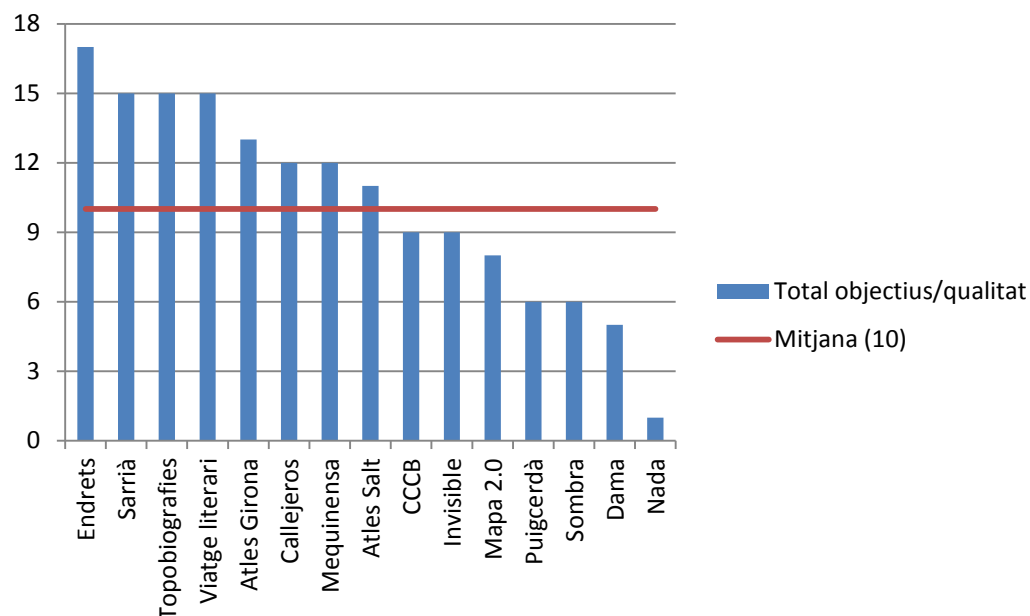
(Puntuació màxima 18)

■ Element amb puntuació més alta

■ Element amb puntuació més baixa

	Atles Girona	Atles Salt	Callejeros	CCCB	Dama	Endrets	Invisible maps	Mapa 2.0	Mequinensa	Nada	Puigcerdà	Sarrià	Sombra	Topobiografies	Viatge literari	Total indicador
II.1.1 Objectius	2	2	3	2	1	3	1	2	3	0	1	3	1	2	3	29
II.1.2 Focus ¹²	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II.1.3 Públic	0	0	3	1	1	3	0	0	0	0	0	3	1	2	3	17
II.1.4 Política participació	2	0	3	3	0	2	3	0	0	0	0	2	0	3	0	18
II.1.5 Quantitat	3	3	1	2	0	3	2	3	3	0	1	2	1	2	3	29
II.1.6 Rigor	3	3	1	0	1	3	2	3	3	0	2	2	2	3	3	31
II.1.7 Uniformitat	3	3	1	1	2	3	1	0	3	1	2	3	1	3	3	30
Total unitat	13	11	12	9	5	17	9	8	12	1	6	15	6	15	15	

Taula 6: Valoració del paràmetre Contingut – Objectius/qualitat

Gràfic 4: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Contingut - Objectius/qualitat

Pel que fa al compliment del objectius en quant a contingut així com a la qualitat de la informació presentada, els indicadors mostren uns resultats amb una desviació estàndard baixa: per una banda un 37% de les vegades es fa explícit el públic a qui es dirigeix cada recurs i l'adaptació dels continguts a aquest tipus de públic; per la banda alta dels resultats, el rigor de la informació presentada (pel que fa al seu fonament i veracitat) presenta una valoració de 31 sobre 45, cosa que representa un 68% de compliment. En general la ràtio de compliment d'aquest paràmetre és del 57%. Des del punt de vista de les unitats analitzades *La Barcelona de "Nada" de Carmen Laforet* és la que rep la puntuació menor amb un 5% de compliment degut en gran part per la indefinició del propi recurs. El web *Endrets - Geografia Literària dels Països Catalans* aconsegueix 17 dels 18 punts possibles per falta d'una política clara de participació.

¹² L'indicador II.1.2 Focus, és un indicador descriptiu i no té associada cap puntuació.

II.2 Contingut - Cartografia

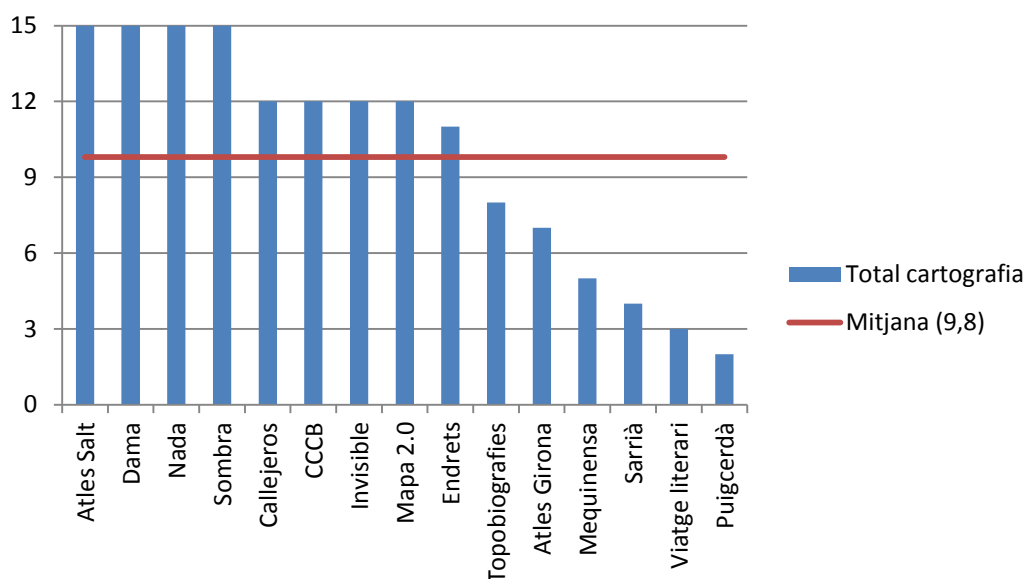
(Puntuació màxima 15)

■ Element amb puntuació més alta

■ Element amb puntuació més baixa

	Atles Girona	Atles Salt	Callejeros	CCCB	Dama	Endrets	Invisible maps	Mapa 2.0	Mequinensa	Nada	Puigcerdà	Sarrià	Sombra	Topobiografies	Viatge literari	Total indicador
II.2.1 Abast territorial ¹³	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II.2.2 Nom territori	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II.2.3 Autoria del mapa	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	0	0	3	3	1	35
II.2.4 Format	1	3	3	3	3	2	3	3	1	3	1	1	3	2	1	33
II.2.5 Escala	0	3	0	0	3	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	12
II.2.6 Disseny	2	3	3	3	3	3	3	3	1	3	1	1	3	2	1	35
II.2.7 Toponímia	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	0	2	3	1	0	33
Total unitat	7	15	12	12	15	11	12	12	5	15	2	4	15	8	3	

Taula 7: Valoració del paràmetre Contingut – Cartografia

Gràfic 5: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Contingut - Cartografia

En l'anàlisi cartogràfic veiem que en general hi ha un nivell alt en els resultats de l'anàlisi des del punt de vista dels indicadors. Per una banda n'hi ha dos que comparteixen la màxima puntuació obtinguda, 35 sobre 45, que representa un compliment del 77%. Es tracta del reconeixement en l'autoria dels mapes i la competència d'aquesta autoria (ja sigui personal o institucional) en l'elaboració de les cartes. També amb el mateix resultat, el disseny del mapa en el sentit de la delimitació del territori, la utilització del traç i els colors i la diferenciació clara dels elements components i seccions, és un indicador ben treballat en la majoria de casos. En l'altre extrem de la graella trobem que la informació de l'escalat no és present en la majoria de casos, només en el 26%. Des del punt de vista de les unitats d'anàlisi 4 dels recursos analitzats han rebut 15 de 15 punts (100% de compliment), i només el *Ruta literària Ruiz Zafón "El joc de l'àngel"*, treu dos punts en els apartats de format i disseny.

¹³ Els indicadors II.2.1 Abast territorial i II.2.2 Nom territori, són indicadors descriptius i no tenen associada cap puntuació.

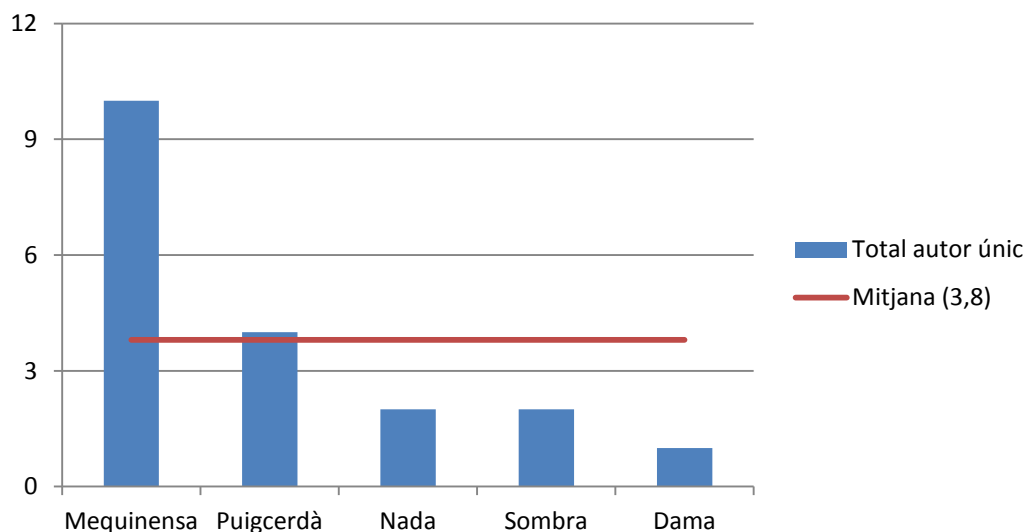
II.3a Contingut - Autor únic

(Puntuació màxima 12)

- Element amb puntuació més alta
- Element amb puntuació més baixa

	Dama	Mequinensa	Nada	Puigcerdà	Sombra	Total indicador
II.3.1 Autor únic ¹⁴	-	-	-	-	-	-
II.3.2 Índex onomàstic ¹⁵	-	-	-	-	-	-
II.3.3 Criteri tria autor	0	2	0	1	0	3
II.3.4 Imatge autor	0	3	0	0	0	3
II.3.5 Nota biogràfica	0	3	0	1	0	4
II.3.6 Nivell autor	1	2	2	2	2	9
II.3.7 Ràtio autores	-	-	-	-	-	-
Total unitat	1	10	2	4	2	

Taula 8: Valoració del paràmetre Contingut - Autor únic

Gràfic 6: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Contingut - Autor únic

¹⁴ Els indicadors II.3.1 Autor únic i II.3.7 Ràtio autores, són indicadors descriptius i no tenen associada cap puntuació.

¹⁵ L'indicador II.3.2 Índex onomàstic no s'avaluen en aquest apartat per afectar només als recursos que presenten a més d'un autor.

Aquest paràmetre analitza els aspectes bàsics dels autors literaris proposats només en els recursos que dediquen el seu contingut a la difusió geogràfica dels llocs literaris lligats a un sol d'aquests autors. És a dir, són webs monogràfics, i els continguts de cadascun d'ells es destinen a explotar la geografia literària d'un únic autor. No escau, doncs, la utilització dels indicadors II.3.2 Índex d'autors, II.3.7 Ràtio d'autores.

Pel que fa a l'anàlisi del paràmetre, observem en general que el compliment mitjà dels indicadors ha estat del 31%. La valoració més alta és pel nivell dels autors, que, encara que no n'hi ha cap que es trobi entre els situats en el cànon literari català clàssic, hi ha autors contemporanis de renom internacional. El grau de compliment d'aquest indicador és del 60%. Mentre que en l'altra extrem de les valoracions comprovem que els recursos no han desenvolupat amb tanta profunditat aspectes com la publicació/transparència pel que fa als criteris de tria dels autors, o amb la incorporació d'un imatge que sigui el retrat de l'autor.

Des del punt de vista de les unitats d'anàlisi la més destacada per l'alta valoració obtinguda és el web d'*Espais literaris de Jesús Montcada* (83%). En l'altra extrem de les valoracions hi ha el mapa de *La dama de Vallcarca (una novel·la negra de Barcelona)* amb un compliment del 8,3.

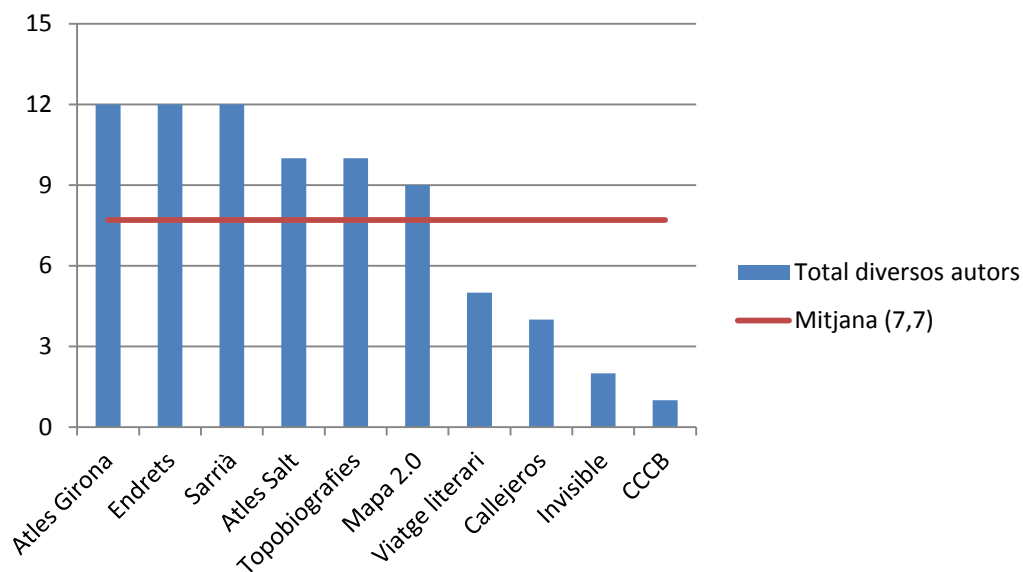
II.3b Contingut - Diversos autors

(Puntuació màxima 15)

■ Element amb puntuació més alta
 ■ Element amb puntuació més baixa

	Atles Girona	Atles Salt	Callejeros	CCCB	Endrets	Invisible maps	Mapa 2.0	Sarrià	Topobiografies	Viatge literari	Total indicador
II.3.1 Autor únic ¹⁶	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II.3.2 Índex onomàstic	3	3	0	0	3	0	3	3	0	2	17
II.3.3 Criteri tria autor	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0	4
II.3.4 Imatge autor	0	2	0	0	3	0	3	3	3	0	14
II.3.5 Nota biogràfica	3	3	1	0	3	0	0	3	3	0	16
II.3.6 Nivell autor	3	2	3	1	3	2	3	3	3	3	26
II.3.7 Ràtio autores	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total unitat	12	10	4	1	12	2	9	12	10	5	

Taula 9: Valoració del paràmetre Contingut - Diversos autors

Gràfic 7: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Contingut - Diversos autors

Aquest paràmetre, que complementa l'anterior, analitza els mateixos aspectes essencials referits als autors literaris però amb l'afegit dels indicadors II.3.2 Índex d'autors i II.3.7 Ràtio d'autores, compatibles només amb l'avaluació dels webs que recullen entre els seus continguts a conjunts d'autors. En aquest sentit observem que l'indicador més acomplert torna a ser la selecció dels autors, destacant que en aquest cas sí que si compten molts autors clàssics i contemporanis (86%). Així mateix, la publicació dels criteris per a la tria dels autors torna a ser un valor poc aplicat (13%). Pel que fa a les unitats d'anàlisi veiem que tres recursos: *Atles literari de les Terres de Girona*, *Endrets - Geografia Literària dels Països Catalans* i *Rutes Literàries Sarrià-Sant Gervasi*, estan valorats amb una puntuació màxima de 12 sobre 15. Mentre que en l'altre extrem només el *Mapa literari de Barcelona (CCCB)* aconsegueix un 6% de compliment.

¹⁶ Els indicadors II.3.1 Autor únic i II.3.7 Ràtio autores, són indicadors descriptius i no tenen associada cap puntuació.

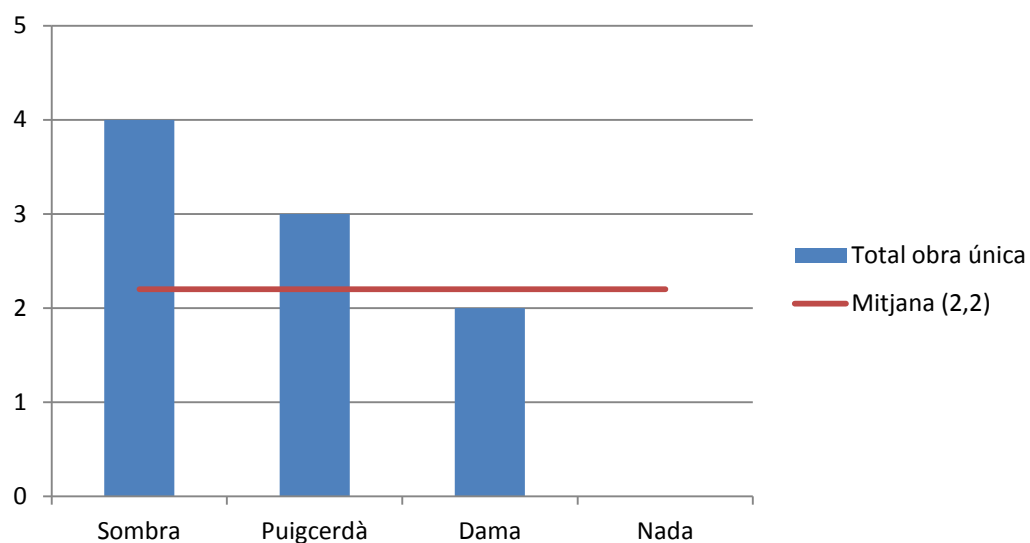
II.4a Contingut - Obra única

(Puntuació màxima 5)

■ Element amb puntuació més alta
 ■ Element amb puntuació més baixa

	Dama	Nada	Puigcerdà	Sombra	Total indicador
II.4.1 Obra única ¹⁷	-	-	-	-	-
II.4.2 Índex títols ¹⁸	-	-	-	-	-
II.4.3 Criteri tria obra	0	0	1	0	1
II.4.4 Transcripció textos	2	0	2	2	6
II.4.5 Referència bibliogràfica	0	0	0	2	2
II.4.6 Antologia creativa	-	-	-	-	-
II.4.7 Representativitat literària	-	-	-	-	-
Total unitat	2	0	3	4	

Taula 10: Valoració del paràmetre Contingut - Obra única

Gràfic 8: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Contingut - Obra única

¹⁷ L'indicador II.4.1 Obra única és un indicador descriptiu i no té associada cap puntuació.

¹⁸ Els indicadors II.4.2 Índex títols, II.4.6 Antologia creativa i II.4.7 Representativitat literària no s'avaluen en aquest apartat per afectar només als recursos amb més d'una obra literària.

Aquest paràmetre analitza els aspectes bàsics de les obres literàries proposades només en els recursos que dediquen el seu contingut a la difusió geogràfica dels llocs literaris d'uns sola d'aquestes obres. És a dir, són webs monogràfics, i els continguts de cadascun d'ells es destinen a explotar la geografia literària d'una única obra. No escau, doncs, la utilització dels indicadors II.4.2 Índex de títols, II.4.6 Antologia creativa i II.4.7 Representativitat literària.

Ja en els resultats, podem observar que l'indicador II.4.4 Transcripció dels textos literaris al recurs és el més acomplert amb un 50%. La resta d'indicadors aplicables a aquesta categoria mostren resultats mínims tant pel que fa en la publicació dels criteris que les webs han utilitzat en la tria de les obres (8%), com en la redacció de les referències bibliogràfiques dels textos citats (16%).

Des del punt de vista de les unitats d'anàlisi veiem que el web amb una major valoració, 4 sobre 6 punts, és *Itinerario literario de La Sombra del Viento* que falla en la transparència dels criteris de tria de l'obra i aconsegueix una ràtio de 2 sobre 3 en els altres dos indicadors. Per altra banda podem afirmar que el web que ha dedicat menys esforços pel que fa a la informació sobre l'obra que mostra és *La dama de Vallcarca (una novel·la negra de Barcelona)* amb una valoració final del paràmetre de 0%.

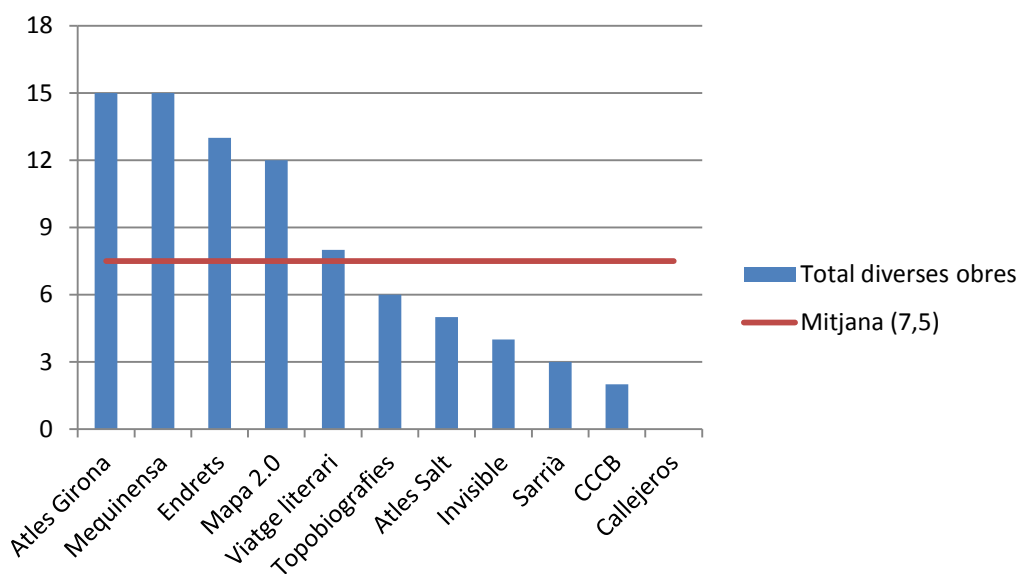
II.4b Contingut - Diverses obres

(Puntuació màxima 18)

■ Element amb puntuació més alta
 ■ Element amb puntuació més baixa

	Atles Girona	Atles Salt	Callejeros	CCCB	Endrets	Invisible maps	Mapa 2.0	Mequinensa	Sarrià	Topobiografies	Viatge literari	Total indicador
II.4.1 Obra única ¹⁹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II.4.2 Índex títols	3	0	0	0	2	0	0	3	0	0	2	10
II.4.3 Criteri tria obres	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3	4
II.4.4 Transcripció textos	3	3	0	2	3	3	3	3	0	3	1	24
II.4.5 Referència bibliogràfica	3	0	0	0	2	1	3	2	1	1	0	13
II.4.6 Antologia creativa	3	2	0	0	3	0	3	3	1	1	0	16
II.4.7 Representativitat literària	3	0	0	0	3	0	3	2	1	1	0	13
Total unitat	15	5	0	2	13	4	12	14	3	6	8	

Taula 11: Valoració del paràmetre Contingut - Diverses obres

Gràfic 9: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Contingut - Diverses obres

¹⁹ L'indicador II.4.1 Obra única, és un indicador descriptiu i no té associada cap puntuació.

Aquest paràmetre, que complementa l'anterior, analitza els mateixos aspectes essencials de les obres literàries però amb l'afegit dels indicadors II.4.2, II.4.6 i II.4.7 útils per a l'avaluació de conjunts d'obres.

Així, veiem que el compliment mitjà dels indicadors és baix, de l'ordre del 30%. Per una banda, el més aconseguit torna a ser el que avalua la transcripció literal dels textos (50%). Això significa que la meitat dels webs avaluats inclouen les transcripcions dels textos literaris en els seus continguts. En l'altre extrem veiem que el menys complert és la transparència en els criteris de tria de les obres literàries incloses en el recurs. Des del punt de vista de les unitats d'anàlisi veiem que l'*Atles literari de les Terres de Girona* és el que treu una puntuació major (83%), molt seguit del web *Espais literaris de Jesús Montcada* (77%). En l'altre extrem de les valoracions hi trobem el recurs *Callejeros literarios* que no compleix cap dels indicadors de l'avaluació.

II.5 Contingut - Llocs literaris

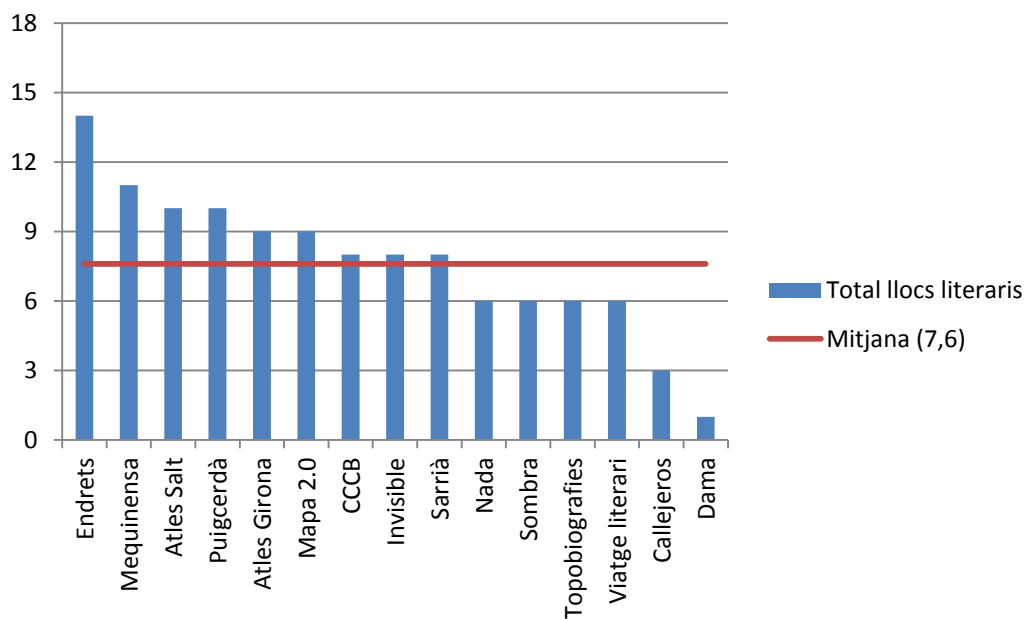
(Puntuació màxima 18)

■ Element amb puntuació més alta

■ Element amb puntuació més baixa

	Atles Girona	Atles Salt	Callejeros	CCCB	Dama	Endrets	Invisible maps	Mapa 2.0	Mequinensa	Nada	Puigcerdà	Sarrià	Sombra	Topobiografies	Viatge literari	Total indicador
II.5.1 Índex llocs	3	3	1	0	1	3	2	0	2	1	1	0	1	0	2	20
II.5.2 Criteri tria llocs	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2	4
II.5.3 Imatge llocs	0	3	1	1	0	3	3	3	2	0	3	0	1	0	0	20
II.5.4 Nota geogràfica	0	0	0	1	0	3	0	0	1	0	0	2	1	0	0	8
II.5.5 Sinergia	3	3	1	3	0	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	38
II.5.6 Rutes literàries	3	1	0	3	0	2	0	3	2	3	2	3	0	3	0	25
Total unitat	9	10	3	8	1	14	8	9	11	6	10	8	6	6	6	

Taula 12: Valoració del paràmetre Contingut - Llocs literaris

Gràfic 10: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Contingut - Llocs literaris

L'anàlisi del paràmetre Contingut-Llocs literaris té per objectiu avaluar els aspectes bàsics i essencials que han de complir els llocs geogràfico-literaris proposats en el web. El compliment pel que fa els indicadors d'aquest paràmetre és molt variat i això fa que la desviació estàndard dels resultats sigui molt gran amb resultats extrems de 4 i 8 fins a 25 i 38. Des del punt de vista dels indicadors la ràtio de compliment en els resultats és del 42%. Destaca en la franja baixa la manca o la no publicació dels criteris usat per a la tria dels llocs literaris (8%). Mentre que es detecta un treball ben elaborat en la majoria de casos en quant a la sinergia autor/text/lloc (84%), entenem que degut al grau d'especialització dels recursos. Des del punt de vista de les unitats d'anàlisi veiem que *Endrets - Geografia Literària dels Països Catalans* té compleix gairebé amb el 100% dels indicadors excepte amb la qüestió dels criteris en la tria dels llocs. En l'altre extrem, *La dama de Vallcarca (una novel·la negra de Barcelona)* només compleix, en part, l'indicador sobre l'índex dels llocs literaris.

III.1 Tecnologia - Recursos multimèdia

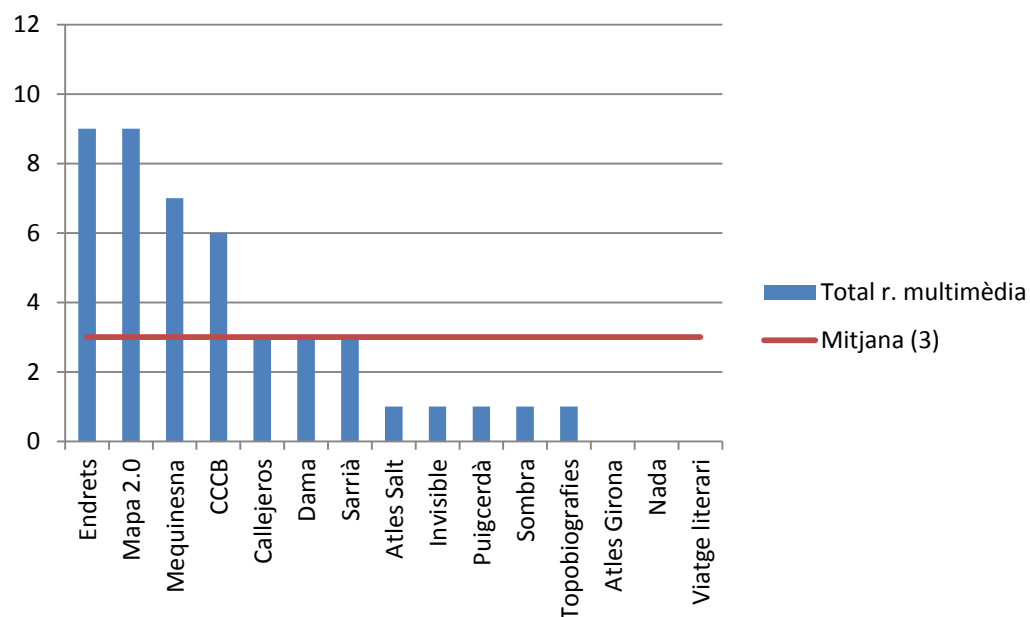
(Puntuació màxima 12 punts)

■ Element amb puntuació més alta

■ Element amb puntuació més baixa

	Atles Girona	Atles Salt	Callejeros	CCCB	Dama	Endrets	Invisible	Mapa 2.0	Mequinensa	Nada	Puigcerdà	Sarrià	Sombra	Topobiografies	Viatge literari	Total indicador
III.1.1 Altres fotografies	0	1	0	0	0	2	0	3	3	0	0	2	0	1	0	12
III.1.2 Àudios	0	0	0	3	3	3	0	3	3	0	0	0	0	0	0	15
III.1.3 Vídeos	0	0	1	2	0	3	0	3	1	0	0	0	1	0	0	11
III.1.4 Elements gràfics	0	0	2	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	7
Total unitat	0	1	3	6	3	9	1	9	7	0	1	3	1	1	0	

Taula 13: Valoració del paràmetre Tecnologia – Recursos multimèdia

Gràfic 11: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Tecnologia – Recursos multimèdia

Dins els paràmetres tecnològics els recursos multimèdia no estan massa ben valorats. L'indicador amb un compliment més elevat és el de presència de fitxers d'àudio complementaris als textos literaris i tot i ser l'indicador millor valorat només es compleix en un 33% dels casos. El segueixen les fotografies (diferents a les d'autor i lloc literaris) que apareixen un 26% de les vegades i els vídeos 24%. Queden en últim lloc altres elements gràfics o de suport complementari als continguts principals del recurs que es troben només 1 de cada 10 vegades. Des del punt de vista de les unitats d'anàlisi els dos recursos millor valorats són: Endrets - Geografia Literària dels Països Catalans i el Mapa Literari Català 2.0. El primer compta amb una representació de tots els indicadors multimèdia, destacant els materials didàctics d'acompanyament situats en el quart indicador. El segon recurs compta amb un alt grau de compliment de tots els indicadors excepte el quart. En l'altre extrem trobem 3 dels recursos amb compliment 0 en aquest apartat: l'Atles literari de les Terres de Girona, La Barcelona de "Nada" de Carmen Laforet i El viatge literari per les comarques de Catalunya. Com ja hem dit, tot i ser baixa, 3 sobre 12, només superen la mitjana de compliment 4 dels 15 recursos.

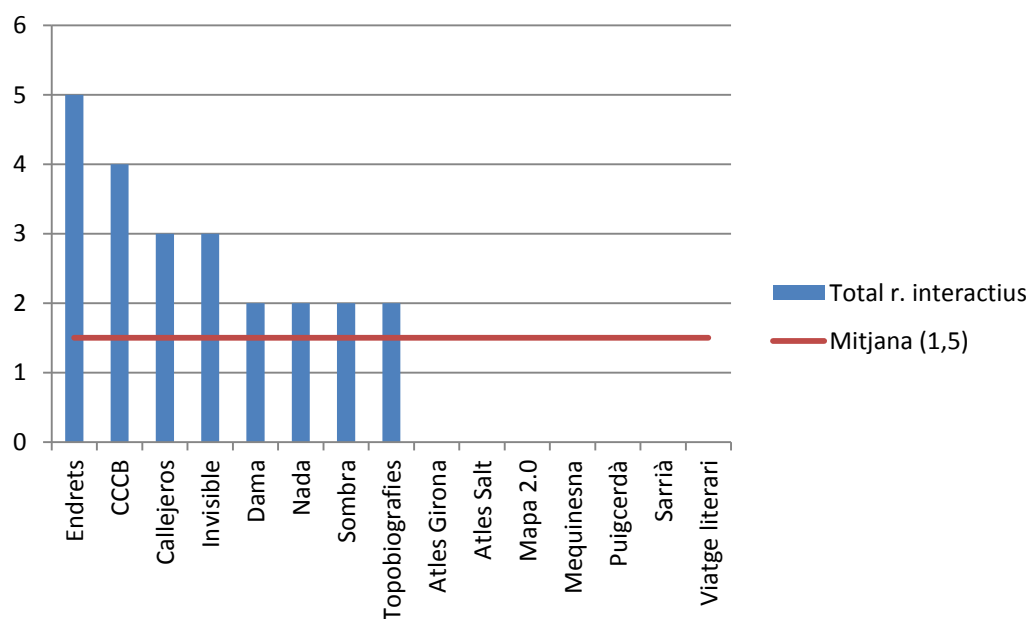
III.2 Tecnologia - Recursos interactius

(Puntuació màxima 6 punts)

■ Element amb puntuació més alta
 ■ Element amb puntuació més baixa

	Atles Girona	Atles Salt	Callejeros	CCCB	Dama	Endrets	Invisible	Mapa 2.0	Mequi-nensa	Nada	Puigcerdà	Sarrià	Sombra	Topobiografies	Viatge literari	Total indicador
III.2.1 Registre	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0	11
III.2.2 Xarxes socials	0	0	1	2	1	3	2	0	0	1	0	0	1	1	0	12
III.2.3 Bloc	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
III.2.4 Fòrum	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Total unitat	0	0	3	4	2	5	3	0	0	2	0	0	2	2	0	

Taula 14: Valoració del paràmetre Tecnologia – Recursos interactius

Gràfic 12: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Tecnologia – Recursos interactius

Pel que fa als indicadors interactius, en general, només es compleixen en un 30%. L'element que està més establert és l'accés a les xarxes socials, ja sigui per compartir la informació a través d'un perfil personal o bé per etiquetar-la amb un "M'agrada", per exemple. Tot i ser l'indicador més puntuat, té un grau de compliment del 26%, seguit de molt a la vora de la capacitat que ofereixen els webs de registrar-s'hi, en un 25% de les vegades. Aquest tipus d'acció persegueix dos objectius: registre com a usuari passiu, per rebre informació de les novetats dels webs o com a usuari col·laborador, per participar en la creació dels continguts que després es fan públics. La presència de fòrums és el punt més escàs. Des del punt de vista de les unitats d'anàlisi el web Endrets - Geografia Literària dels Països Catalans és el que presenta més coincidències en el compliment d'elements interactius en un grau del 83%. Per contra hi ha 7 recursos que no presenten de cap tipus de forma d'interacció amb l'usuari.

III.3 Tecnologia - Característiques tècniques

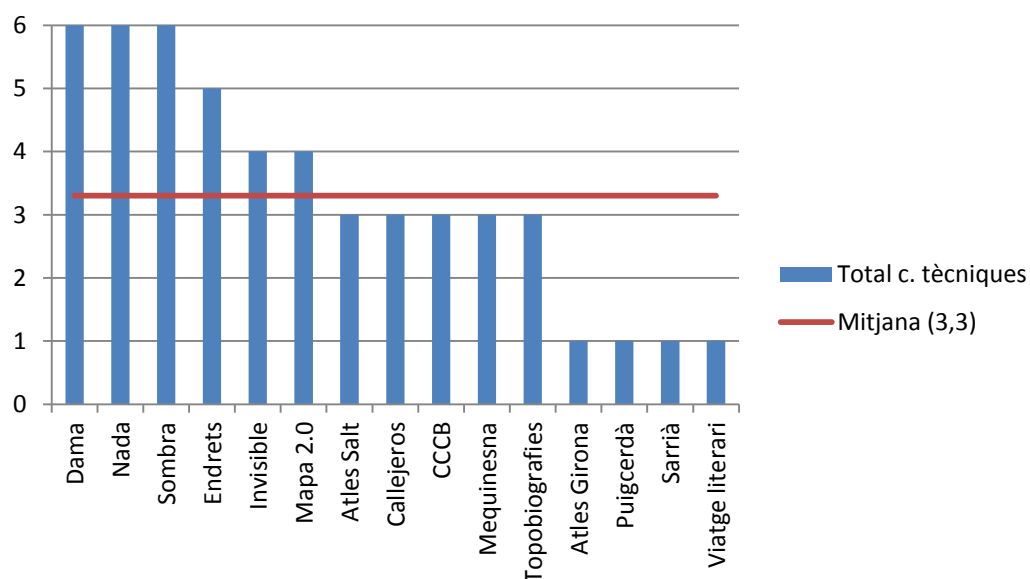
(Puntuació màxima 6 punts)

■ Element amb puntuació més alta

■ Element amb puntuació més baixa

	Atles Girona	Atles Salt	Callejeros	CCCB	Dama	Endrets	Invisible	Mapa 2.0	Mequi-nensa	Nada	Puigcerdà	Sarrià	Sombra	Topobiografies	Viatge literari	Total indicador
III.3.1 Context ²⁰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III.3.2 Tecnologia base	1	3	3	3	3	3	3	3	1	3	1	1	3	3	1	32
III.3.3 Descàrrega KML/KMZ	0	0	0	0	3	1	0	1	2	3	0	0	3	0	0	13
III.3.4 Multiplataforma	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Total unitat	1	3	3	3	6	5	4	4	3	6	1	1	6	3	1	

Taula 15: Valoració del paràmetre Tecnologia – Característiques tècniques

Gràfic 13: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Tecnologia – Característiques tècniques

De mitjana l'avaluació dels aspectes tecnològics dels recursos analitzats compleixen un 52% del valor dels indicadors del paràmetre Característiques tècniques. Hi ha diferències en el grau de compliment: la tecnologia base dels recursos és la més ben valorada amb un compliment del 80%, mentre que en l'extrem oposat l'adaptació multiplataforma només representa el 13% dels casos. Des del punt de vista de les unitats d'anàlisi, les que treuen una puntuació més alta en aquest apartat són aquelles que estan programades directament sobre la pàgina web de Google Maps: *Itinerario literario de La Sombra del Viento*, *La Barcelona de "Nada" de Carmen Laforet*, *La dama de Vallcarca (una novel·la negra de Barcelona)*. D'altra banda cal destacar que només hi ha dues webs que hagin adaptat els seus continguts a nous formats multiplataforma: *Endrets - Geografia Literària dels Països Catalans* i *Invisible maps: Fragmentos literarios*, tots dos amb projectes dedicats als *smartphones*.

²⁰ L'indicador III.3.1 Context, és un indicador descriptiu i no té associada cap puntuació.

IV.1 Navegació - Arquitectura

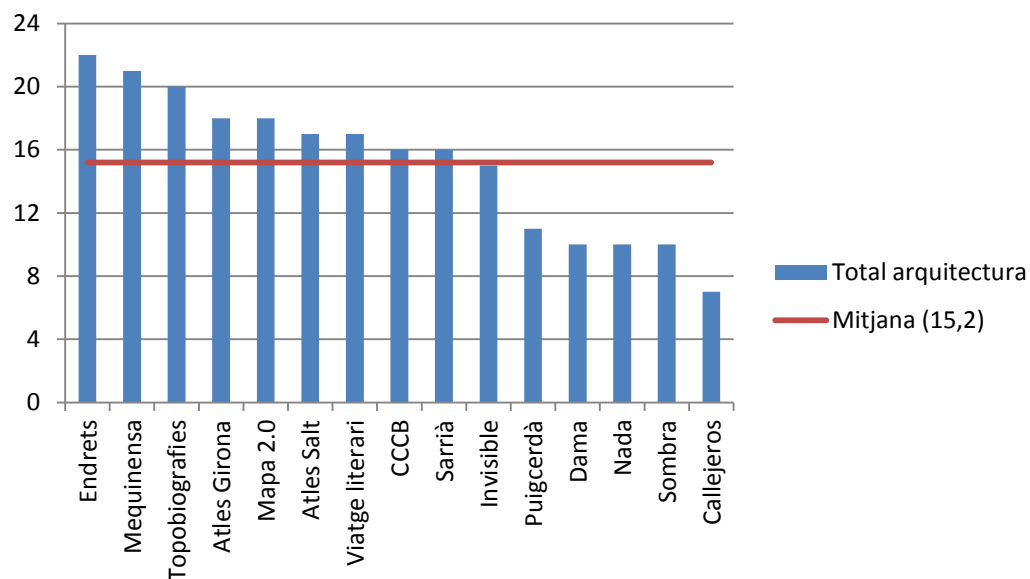
(Puntuació màxima 24 punts)

■ Element amb puntuació més alta

■ Element amb puntuació més baixa

	Atles Girona	Atles Salt	Callejeros	CCCB	Dama	Endrets	Invisible	Mapa 2.0	Mequinensa	Nada	Puigcerdà	Sarrià	Sombra	Topobiografies	Viatge literari	Total indicador
IV.1.1 Nav. constant	3	3	3	3	1	3	3	3	3	1	3	3	1	3	3	39
IV.1.2 Expressivitat	3	3	0	3	0	3	3	3	3	0	3	3	0	3	3	33
IV.1.3 Identificació	3	3	1	3	2	3	3	3	3	2	1	3	2	3	3	38
IV.1.4 Nav. estructural	0	2	0	3	3	3	2	1	3	3	1	2	3	3	1	30
IV.1.5 Jerarquització	3	2	0	0	0	2	0	3	3	0	1	2	0	2	3	21
IV.1.6 Orientació	3	1	0	0	1	2	0	2	0	1	0	0	1	1	0	12
IV.1.7 Nav. Semàntica	0	0	2	2	0	3	1	0	3	0	0	0	0	2	1	14
IV.1.8 Retolació	3	3	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	41
Total unitat	18	17	7	16	10	22	15	18	21	10	11	16	10	20	17	

Taula 16: Valoració del paràmetre Navegació – Arquitectura

Gràfic 14: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Navegació – Arquitectura

El paràmetre Arquitectura té un compliment general del 62%, cosa que significa que 9 de les 14 unitats d'anàlisi estan per sobre la mitjana de valoració. Els indicadors presenten una desviació dels resultats totals bastant baixa cosa que fa pensar que hi ha una certa homogeneïtat i un tractament semblant de tots els aspectes del paràmetre. Així veiem que la Retolació està molt ben treballada en gairebé totes les pàgines web amb una valoració positiva del 91%, i només tres webs presenten una puntuació inferior a la màxima de 3. En l'altre extrem ens trobem que els llocs web analitzats tenen poc treballat l'aspecte de les indicacions de context i només s'arriba a un quota de compliment del 26%, en cap cas amb la puntuació màxima de 3. Des del punt de vista de les unitats d'anàlisi la web millor valorada és *Endrets - Geografia Literària dels Països Catalans* amb un compliment dels indicadors del 87%, amb qüestions per resoldre només en aspectes de jerarquització i sobretot orientació. Per contra, la web amb menys puntuació ha estat *Callejeros literarios* amb 7 punts sobre el total de 24.

IV.2 Navegació - Recuperació de la informació

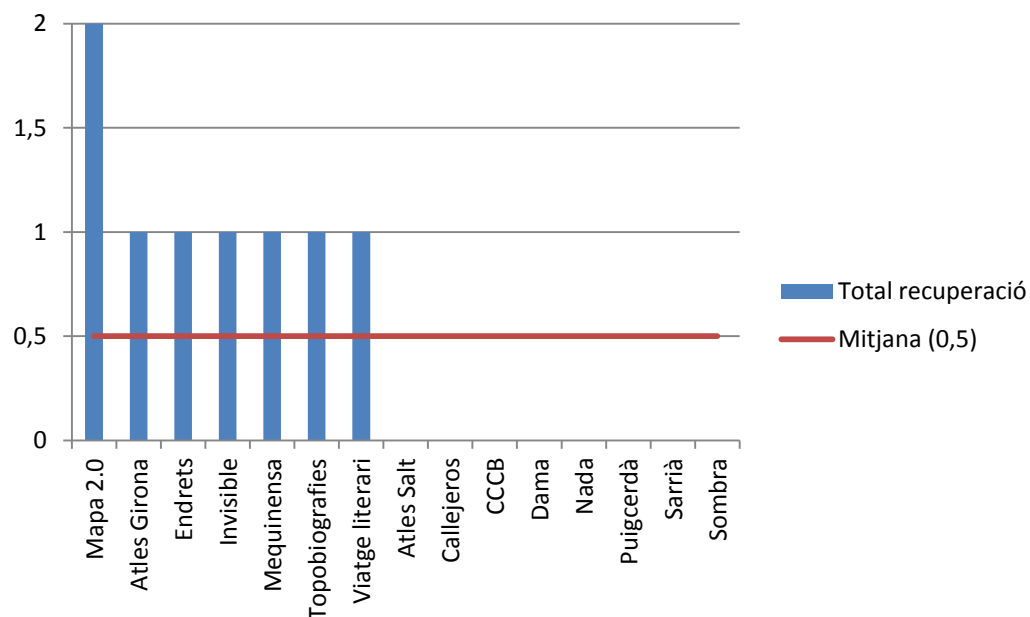
(Puntuació màxima 2 punts)

■ Element amb puntuació més alta

■ Element amb puntuació més baixa

	Atles Girona	Atles Salt	Callejeros	CCCB	Dama	Endrets	Invisible	Mapa 2.0	Mequinensa	Nada	Puigcerdà	Sarrià	Sombra	Topobiografies	Viatge literari	Total indicador
IV.2.1 Recuperació	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0	6
IV.2.2 Cerca avançada	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Total unitat	1	0	0	0	0	1	1	2	1	0	0	0	0	1	0	

Taula 17: Valoració del paràmetre Navegació – Recuperació de la informació

Gràfic 15: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Navegació – Recuperació de la informació

La recuperació de la informació, és a dir, les opcions de cerca, és el paràmetre pitjor avaluat de tot l'estudi. El seu grau de compliment general ha estat del 25% i en la majoria dels casos no es compleix cap dels dos indicadors de mesura. Pel que fa a la Recuperació o cerca simple, veiem que només 6 de 15 recursos disposen d'un sistema simple de cerca d'informació integrat al web que permeti l'accés al contingut a través de paraules clau. Si ens fixem en el desenvolupament avançat d'aquest mateix sistema només en una ocasió es presenta la cerca per camps o múltiples filtratges. Des del punt de vista de les unitats d'anàlisi, el web que compleix amb un 100% dels indicadors és el *Mapa Literari Català 2.0* que compta fins i tot amb eines per a la cerca avançada com ara: filtre de cerca de contingut "Literari" o "Geogràfic"; filtre en la visualització dels resultats "Espais", "Institucions" o "Rutes" i selecció múltiple d'autors per a la visualització. Per altra banda un 60% dels recursos restants (9 en total) no disposen de cap tipus de sistema de cerca.

IV.3 Navegació - Ergonomia

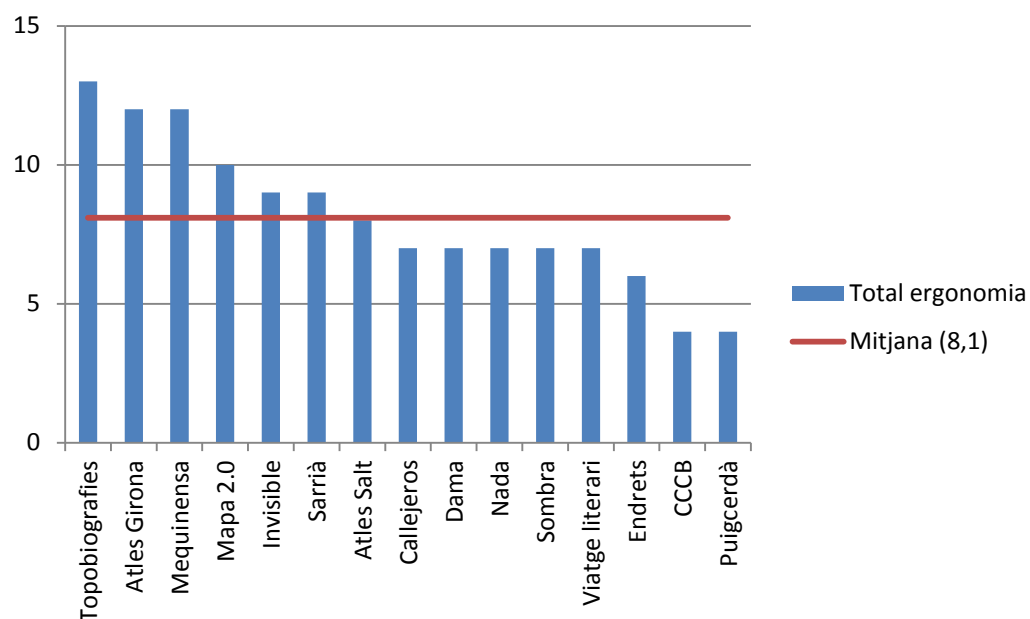
(Puntuació màxima 15 punts)

■ Element amb puntuació més alta

■ Element amb puntuació més baixa

	Atles Girona	Atles Salt	Callejeros	CCCB	Dama	Endrets	Invisible	Mapa 2.0	Mequinensa	Nada	Puigcerdà	Sarrià	Sombra	Topobiografies	Viatge literari	Total general
IV.3.1 Facilitat d'ús	3	3	2	2	3	0	3	3	2	3	1	3	3	2	3	36
IV.3.2 Claredat	3	3	3	1	2	3	3	3	3	2	2	3	2	3	2	38
IV.3.3 Llegibilitat	3	2	2	1	2	2	3	3	3	2	1	3	2	2	2	33
IV.3.4 Accessibilitat web	3	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	3	0	9
IV.3.5 Idiomes	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3	0	6
	12	8	7	4	7	6	9	10	12	7	4	9	7	13	7	

Taula 18: Valoració del paràmetre Navegació – Ergonomia

Gràfic 16: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Navegació – Ergonomia

Pel que fa al tercer paràmetre de navegació, les qüestions d'ergonomia, veiem que hi ha molta diferència en els resultats assolits entre indicadors. Per una banda la claredat dels webs analitzats és la característica millor valorada amb un compliment de 84% cosa que significa que la majora dels recursos presenta un contrast molt adequat entre text/figures i el fons. Molt seguit, trobem que la facilitat d'ús és una altra de les característiques més acomplertes (80%) i la llegibilitat de la tipografia també (73%). Per contra, i a molta distància els webs no tenen una bona praxis en les qüestions d'accessibilitat i dins d'aquestes en el fet d'oferir els seus continguts en diferents idiomes cosa que només es dona en 2 casos. En aquest sentit, el recurs amb un millor rendiment en el paràmetre ha estat les *Topobiografies de l'exili català* (86%), mentre que en l'altre extrem les webs menys ergonòmiques són les del *Mapa literari de Barcelona* (CCCB) i *Ruta literària Ruiz Zafón "El joc de l'àngel"* de l'Ajuntament de Puigcerdà.

V.1 Posicionament - L·luminositat

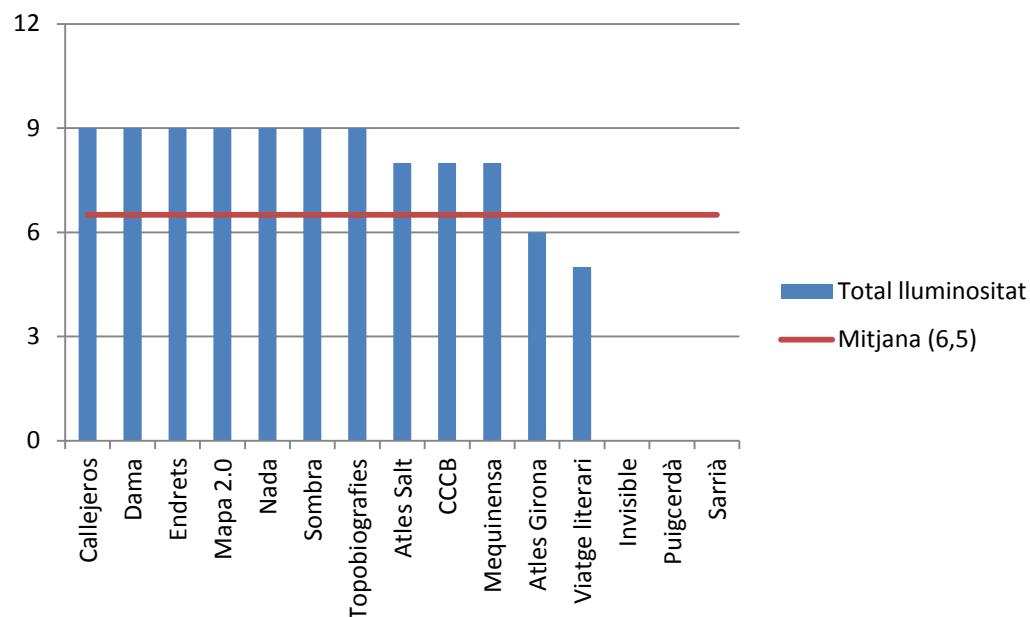
(Puntuació màxima 12 punts)

■ Element amb puntuació més alta

■ Element amb puntuació més baixa

	Atles Girona	Atles Salt	Callejeros	CCCB	Dama	Endrets	Invisible	Mapa 2.0	Mequinensa	Nada	Puigcerdà	Sarrià	Sombra	Topobiografies	Viatge literari	Total indicador
V.1.1 Enllaços sortida ²¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V.1.2 Context enllaços	3	3	3	3	3	3	0	3	3	3	0	0	3	3	2	35
V.1.3 Anticipació	0	2	3	2	3	3	0	3	2	3	0	0	3	3	0	27
V.1.4 Actualització enllaços	3	3	3	3	3	3	0	3	3	3	0	0	3	3	3	36
V.1.5 Posicionament	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total unitat	6	8	9	8	9	9	0	9	8	9	0	0	9	9	5	

Taula 19: Valoració del paràmetre Posicionament – L·luminositat

Gràfic 17: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Posicionament – L·luminositat

S'han considerat els enllaços d'entrada un indicador descriptiu pel fet de no tenir un raser estàndard alhora de considerar l'assoliment de l'objectiu. Pel que fa al paràmetre de L·luminositat veiem que s'esdevé en un 54%. L'indicador més acomplert (80%) ha estat l'actualització dels enllaços externs, fet a partir d'una mostra a l'atzar d'enllaços de cada web. En general també podem dir que aquests enllaços es troben en un context oportú i la seva situació enriqueix el contingut principal del web. No sempre es compleix, però, el requisit d'anticipació que ajuda a l'usuari a detectar que els enllaços ho són i que si s'activen abandonen el web que estan consultant. Des del punt de vista de les unitats d'anàlisi podem observar que en el càlcul de puntuació final hi ha un gran desviació en els resultats extrems, així el paràmetre de L·luminositat és un dels més assolits en l'anàlisi, aconseguint la màxima puntuació (9) 7 dels 15 recursos. Per contra, 3 dels recursos han estat valorats amb 0 punts en aquest apartat.

²¹ Els indicadors V.1.1 Enllaços de sortida i V.1.5 Posicionament, són indicadors descriptius i no tenen associada cap puntuació.

V.2 Posicionament - Ubiquïtat

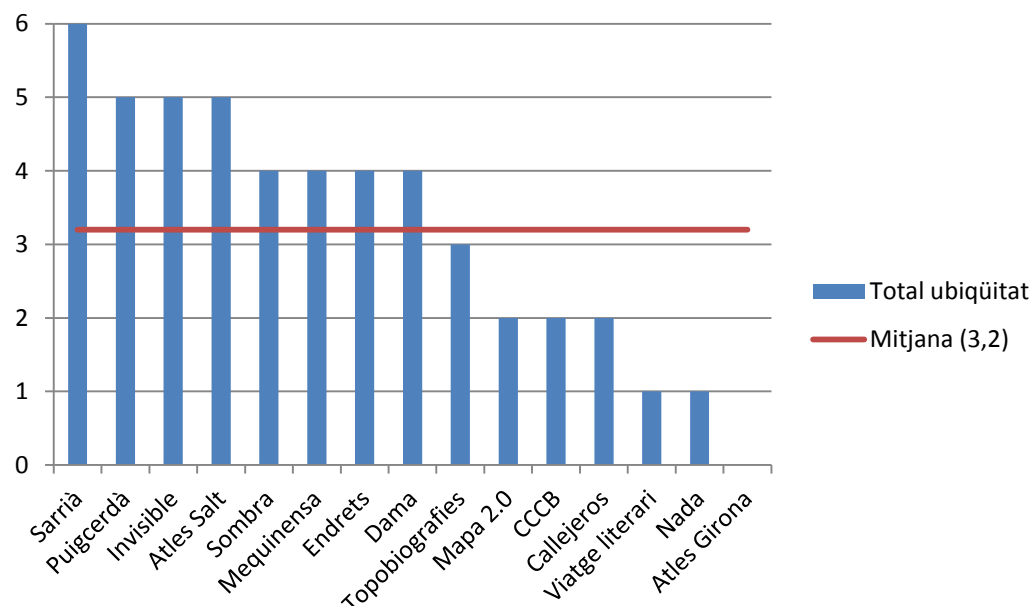
(Puntuació màxima 6 punts)

■ Element amb puntuació més alta

■ Element amb puntuació més baixa

	Atles Girona	Atles Salt	Callejeros	CCCB	Dama	Endrets	Invisible	Mapa 2.0	Mequinensa	Nada	Puigcerdà	Sarrià	Sombra	Topobiografies	Viatge literari	Total indicador
V.2.1 Enllaços entrada ²²	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V.2.2 Transparència	0	2	1	0	3	1	2	1	3	0	2	3	3	1	1	23
V.2.3 Meta informació	0	3	1	2	1	3	3	1	1	1	3	3	1	2	0	25
Total unitat	0	5	2	2	4	4	5	2	4	1	5	6	4	3	1	

Taula 20: Valoració del paràmetre Posicionament – Ubiquïtat

Gràfic 18: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Posicionament – Ubiquïtat

S'han considerat els enllaços de sortida un indicador descriptiu pel fet de no tenir un raser estàndard alhora de considerar l'assoliment de l'objectiu. Pel que fa al posicionament el segon paràmetre avaluat ha estat la capacitat dels webs per a la ubiquïtat. En general cap dels indicadors ha mostrat uns resultats excel·lents en aquest apartat, tenint en conjunt tots els webs una ràtio de compliment del 53%. I els dos indicadors qualitius han presentat un resultats bastant similars: els arxius d'etiquetes de meta informació per a la descripció del web són irregulars i la seva desviació en els resultats és elevada (1,05) cosa que significa que no hi ha gaires respostes en el terme mitjà. Des del punt de vista de les unitats d'anàlisi veiem que les *Rutes Literàries Sarrià-Sant Gervasi* és el recurs que compleix el 100% dels indicadors qualitius. En destaca la seva elaborada presentació sobre la temàtica i els objectius principals del web, a la seva pàgina inicial, fet que li atorga una gran transparència. Per altra banda el recurs menys elaborat en el sentit de la ubiquïtat és *l'Atles literari de les Terres de Girona* que treu una puntuació de en els dos indicadors.

²² L'indicador V.2.1 Enllaços d'entrada, és un indicador descriptiu i no té associada cap puntuació.

VI.1 Usabilitat - Processos

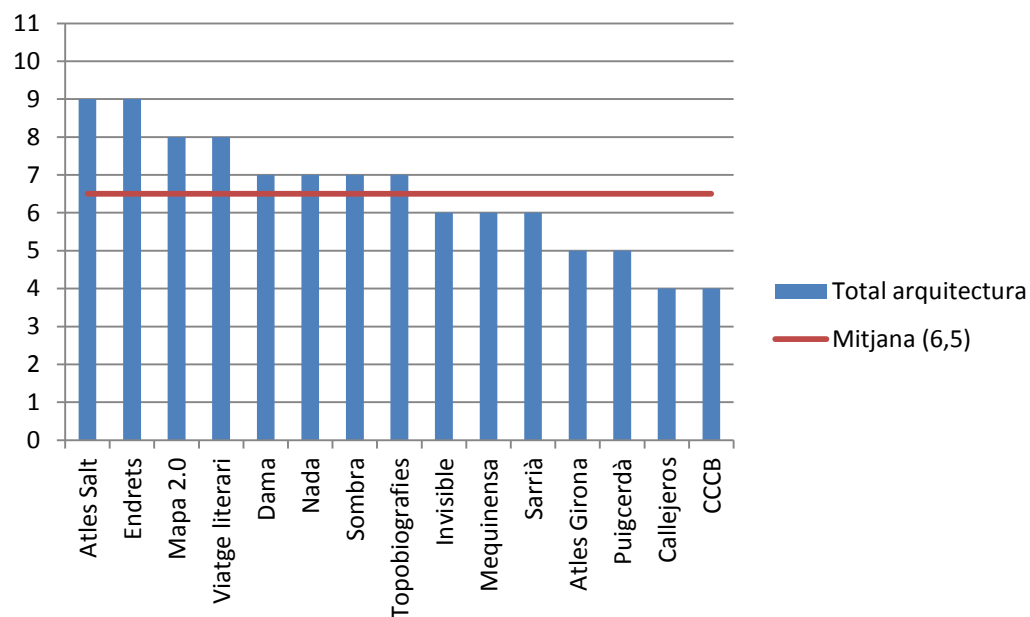
(Puntuació màxima 11 punts)

■ Element amb puntuació més alta

■ Element amb puntuació més baixa

	Atles Girona	Atles Salt	Callejeros	CCCB	Dama	Endrets	Invisible	Mapa 2.0	Mequinensa	Nada	Puigcerdà	Sarrià	Sombra	Topobiografies	Viatge literari	Total indicador
VI.1.1 Convencions	3	3	2	2	2	3	3	3	3	2	2	3	2	3	3	39
VI.1.2 Flexibilitat	0	3	0	0	2	3	0	1	1	2	0	0	2	1	3	18
VI.1.3 Accés	2	3	2	2	3	3	3	3	2	3	2	3	3	3	2	39
VI.1.4 Mapa web	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
VI.1.5 Ajuda	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Total unitat	5	9	4	4	7	9	6	8	6	7	5	6	7	7	8	

Taula 21: Valoració del paràmetre Usabilitat – Processos

Gràfic 19: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Usabilitat – Processos

Quant a processos veiem que el compliment general en els diferents indicadors és del 60%. Aquest resultat presenta extrems valoratius molt significatius. De mitjana, en un 89% dels casos, els webs utilitzen un llenguatge i unes convencions que són familiar als usuaris. I en un grau del 86% els recursos faciliten un accés directe a la pàgina principal del web o als seus continguts. Per contra, només en un cas es compta amb mapa web del lloc, i en un altre hi ha un apartat d'ajuda a l'usuari. Des del punt de vista de les unitats d'anàlisi les que treuen un millor rendiment en el paràmetre d'usabilitat són: *Atles literari de Salt* i *Endrets - Geografia Literària dels Països Catalans*, amb una puntuació de 9 sobre 11. Menys treballats en qüestions de flexibilitat trobem els recursos: *Callejeros literarios* i *Mapa literari de Barcelona (CCCB)*.

Resum global de valoracions

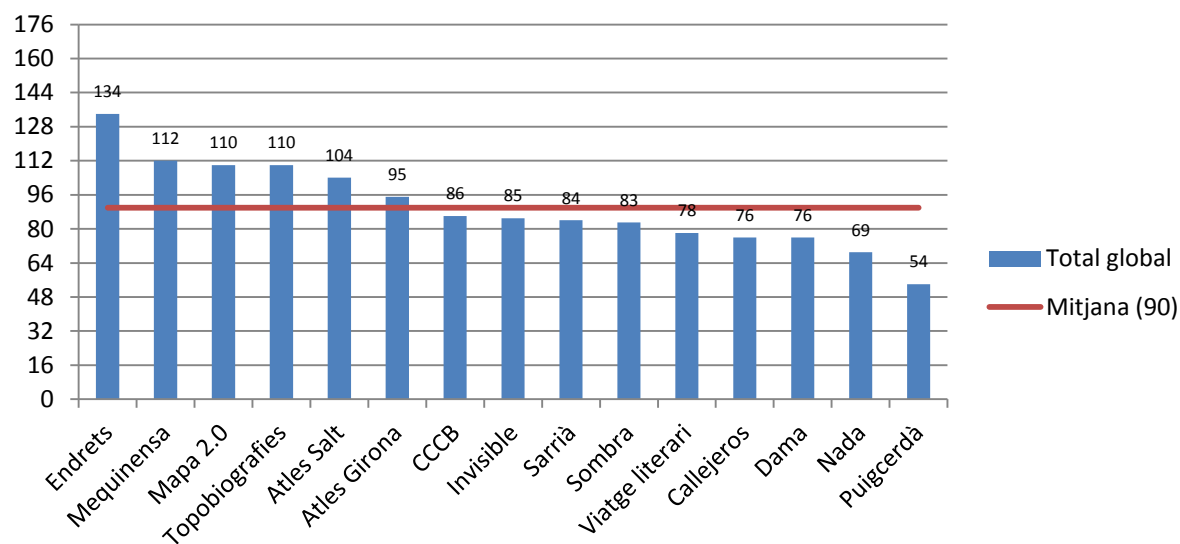
(Puntuació màxima 176 punts)

■ Element amb puntuació més alta

■ Element amb puntuació més baixa

	Atles Girona	Atles Salt	Callejeros	CCCB	Dama	Endrets	Invisible	Mapa 2.0	Mequinensa	Nada	Puigcerdà	Sarrià	Sombra	Topobiografies	Viatge literari	Total general	Compliment
I.1 Identificació - Autoria	8	7	7	7	4	8	6	7	6	3	2	6	4	8	8	91	60%
II.1 Objectius/qualitat info.	13	11	12	9	5	17	9	8	12	1	6	15	6	15	15	154	57%
II.2 Cartografia	7	15	12	12	15	11	12	12	5	15	2	4	15	8	3	113	50%
II.3 Autors literaris	9	7	4	1	1	9	2	6	10	2	4	9	2	10	3	79	39%
II.4 Obres literàries	6	3	0	2	2	5	4	6	6	0	3	1	4	4	4	50	42%
II.5 Llocs literaris	9	10	3	8	1	14	8	9	11	6	10	8	6	6	6	115	42%
III.1 Recursos multimèdia	0	1	3	6	3	9	1	9	7	0	1	3	1	1	0	45	25%
III.2 Recursos interactius	0	0	3	4	2	5	3	0	0	2	0	0	2	2	0	23	25%
III.3 Caract. tècniques	1	3	3	3	6	5	4	4	3	6	1	1	6	3	1	50	55%
IV.1 Arquitectura	18	17	7	16	10	22	15	18	21	10	11	16	10	20	17	228	63%
IV.2 Recuperació informació	1	0	0	0	0	1	1	2	1	0	0	0	0	1	0	7	23%
IV.3 Ergonomia	12	8	7	4	7	6	9	10	12	7	4	9	7	13	7	122	54%
V.1 Lluminositat	6	8	9	8	9	9	0	9	8	9	0	0	9	9	5	98	54%
V.2 Ubiquïtat	0	5	2	2	4	4	5	2	4	1	5	6	4	3	1	48	53%
VI.1 Processos	5	9	4	4	7	9	6	8	6	7	5	6	7	7	8	98	69%
Total unitat	95	104	76	86	76	134	85	110	112	69	54	84	83	110	78		

Taula 22: Resum de les valoracions dels paràmetres i resultats globals

Gràfic 20: Escala de compliment segons resultat global per unitat d'anàlisi

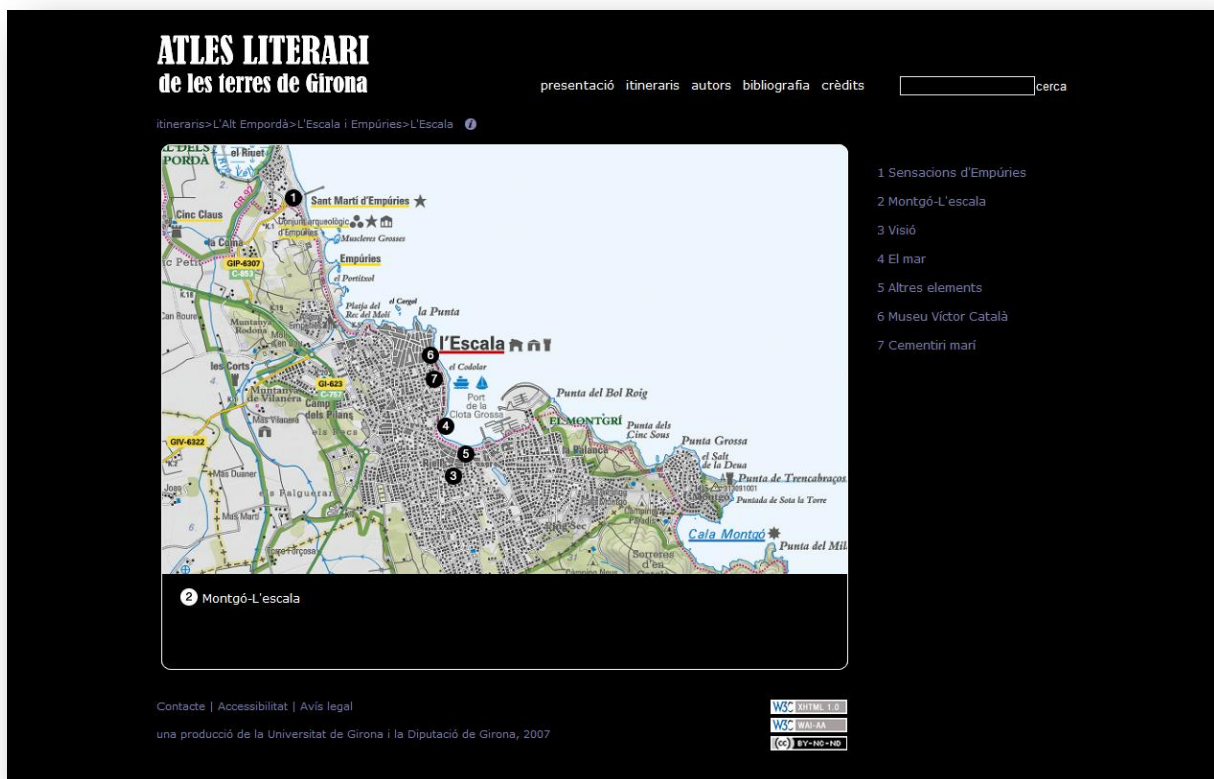
Aquesta taula final conté el recompte de les valoracions fetes en les anteriors matrius d'anàlisi. Així per una banda veiem que degut als diferents valors que representen cada un dels paràmetres s'ha optat per buscar el percentatge de compliment. En aquest sentit observem que el paràmetre que té un compliment més elevat de mitjana és el VI. Usabilitat (69%) i els paràmetres que cal millorar són III.1 Recursos multimèdia i III.2 Recursos interactius (25%) i IV.2. Recuperació de la informació (23%). Pel que fa a les unitats d'anàlisi el web més ben valorat en aquest estudi qualitatiu ha estat *Endrets - Geografia Literària dels Països Catalans* (76%), seguit d'*Espais literaris de Jesús Montcada* (63%) i *Mapa Literari Català 2.0* i *Topobiografies de l'exili català* (62%).

Anàlisi individual dels webs de geografia literària

En la segona anàlisi, la individual, es presenten les dades resultants agrupades en funció de les unitats de recerca. Així, trobem un informe analític per a cada recurs geoliterari. Els informes estan fets a base dels comentaris i les reflexions sorgits a partir dels resultats del treball de camp en relació a cada web. L'estructura dels informes segueix el mateix ordre que l'anàlisi paramètric i en ells s'hi comenten de forma general els aspectes més destacats, positius i negatius, de cada paràmetre o indicador, si escau. Cada informe està il·lustrat per una imatge que és la captura de pantalla del recurs web corresponent.

Atles Literari de les terres de Girona

L'origen de l'Atles Literari de les terres de Girona es troba en dos volums, amb un total de 1200 pàgines, que constitueixen l'Atles, publicat per la Diputació de Girona, l'any 2003. Aquesta obra fou el fruit de tres anys de recerca i d'investigació, sobre la literatura i el territori, d'un nombrós grup de professionals de diferents àmbits, dirigits i coordinats per Narcís-Jordi Aragó i Mariàngela Vilallonga, editors de l'Atles.

Il·lustració 3: Detall del mapa literari de l'Escala a l'Atles literari de les terres de Girona

Aquest recurs és molt complet pel que fa a contingut tenint en compte la seva delimitació territorial: les terres de Girona i part de la Catalunya Nord. La seva base acadèmica garanteix a l'usuari una adequació total dels continguts als objectius del recurs i en general del projecte.

Si bé presenta detalls literaris molt concrets, gairebé inèdits, de les terres gironines al web hi manca informació complementària a la principal, com per exemple, una nota biogràfica dels autors –amb fotografia inclosa– o fins i tot una descripció geogràfica genèrica dels llocs indicats. També amb fotografia. La referència dels punts literaris en els mapes és correcta malgrat que es tracta de mapes estàtics basats en imatges del tipus jpg.

No disposa de recursos multimèdia ni interactius, cosa que representa una baixa de punts en ambdós paràmetres d'anàlisi.

No així l'Atles gaudeix d'una bona arquitectura web tant pel que fa als menús de navegació, molt clars i ben presentats, com per l'estructura de continguts i la seva presentació i jerarquització. En aquest sentit a l'usuari li pot sobtar que el color de fons sigui el negre en totes les seves pàgines però en realitat això és així per afavorir la llegibilitat utilitzant després el blanc com a color de la tipografia, tant pels textos normals com pels títols. El web disposa d'una caixa de cerca simple per trobar continguts a partir de paraules clau.

Pel que fa al posicionament podem dir que hi contribueixen la definició clara del títol i la descripció en les pàgines principals del recurs, entesos com a paraules clau que hi ajuden, la relació dels hiperenllaços amb el seu context i l'actualització d'aquests hiperenllaços. Malgrat tot, s'hauria de revisar la metainformació del codi font del web. Cal dir que en finalitzar l'edició d'aquest treball el recurs no estava disponible.

Finalment manca un apartat d'ajuda i un mapa web que proporcioni a l'usuari una mirada sintètica i panoràmica del recurs.

Per a més informació vegeu els detalls de les fitxes analítiques a l'[Annex 4](#).

Atles literari de Salt

Des d'aquest bloc, la Biblioteca Pública de Salt iu Bohigas vol acostar a tothom que hi estigui interessat al coneixement de la vila de Salt a partir de l'obra de diferents autors saltencs que en els seus llibres donen la seva visió de Salt i del món que els envolta. Aquesta iniciativa popular de la biblioteca de Salt és un exemple de bona pràctica per a totes les biblioteques popular i bibliobusos de les xarxes bibliotecàries del país. La unió del fons i els coneixements de les biblioteques populars, sobretot a través de les seves col·leccions locals, són un punt de partida immillorable per a la creació de geografies literàries locals.

El web disposa de d'una secció de contacte i, en canvi, no informa de les dates de creació d'actualització.

Il·lustració 4: Detall del plànol del Salt amb les fites literàries indicades pel recurs

Aquest recurs s'organitza en dos apartats. El primer, *Salt: itinerari poètic* es basa en el *Llibre de coneixences* de Salvador Sunyer i Aimeric. Aquestes poesies, junt amb les il·lustracions de Lluís Mateu, marquen el recorregut que ajudarà als usuaris a conèixer alguns dels indrets que conformen la histò-

ria i l'entorn de Salt: el racons més entranyables del Barri vell, alguns carrers del Veïnat i l'espai de les Deveses. El segon, *Atles literari de Salt* és un directori dels autors de la vila descrits cadascun d'ells amb una completa fitxa biobibliogràfica. Aquestes fitxes no sempre estan informades amb la mateixa intensitat de continguts i només en alguns casos van acompanyades de la fotografia de l'autor corresponent. El recurs cartogràfic que presenta, basat en la tecnologia de Google maps, ofereix a l'usuari les possibilitats interactives típicament conegudes d'aquesta eina.

A banda de les fotografies pròpies dels autors i dels llocs literaris (en aquest cas, les pintures de Lluís Mateu), el web inclou una fotografia de la biblioteca pública de Salt per facilitar-ne el coneixement als interessats en arribar-hi. El web està programat amb l'aplicació en línia *WordPress*, no obstant no s'ofereixen recursos interactius als usuaris.

Pel que fa a l'arquitectura web destaca el menú constant, simple i entenedor en totes les seves opcions, compartides en part en la navegació estructural. Aquestes característiques fonamenten el fet que l'*Atles literari de Salt* presenta els continguts força jerarquitzats. No permet la navegació semàntic interna i tampoc ofereix la possibilitat de cercar paraules, de manera simple ni avançada.

Si bé es pot dir que en general es web és fàcil de manejar i és clar, la mida reduïda de la tipografia pot afectar el valor de la llegibilitat. No disposa d'apartat d'accessibilitat, es presenta en català i no ofereix cap versió traduïda dels continguts ni cap eina de traducció simultània integrada.

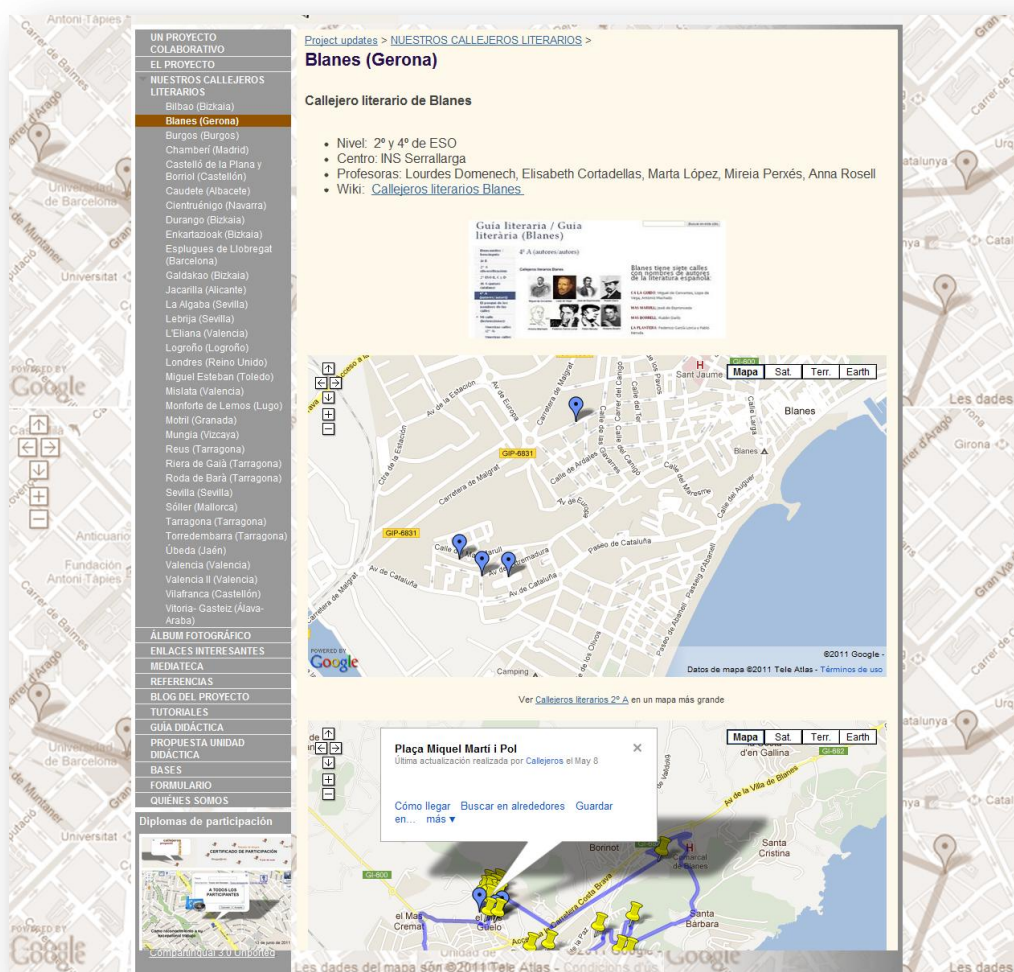
El web cuida els aspectes importants per al posicionament i es fixa en l'adequació dels enllaços externs en relació al context. El títol de la pàgina inicial i un petit text descriptiu de què és el recurs reforcen aquest aspecte de l'anàlisi. Les etiquetes meta són totalment adequades i completes.

Finalment i pel que fa a la usabilitat podem dir que l'*Atles literari de Salt* és el recurs millor posicionat en l'ordre dels resultats d'aquest paràmetre de l'anàlisi. Les convencions usades, clars i entenedores, les flexibilitat alhora de dur a terme una mateixa acció de diverses maneres i l'accés directe fan el contrapès a l'absència de mapa web i apartat d'ajuda.

Per a més informació vegeu els detalls de les fitxes analítiques a l'[Annex 4](#).

Callejeros literarios

Aquesta iniciativa pretén recuperar un sentit perdut dels carrers: el noms literaris, aportar-hi vivesa i conèixer els diversos autors i llegir els seus textos a través d'una "Guia de carrers literaris". Els responsables del projecte: *A pie de aula*, *Repaso de lengua*, *Blogge@ndo* i *Tres Tizas*, conviden a tots els instituts de secundària a patricular pels pobles i ciutats, a recórrer els barris, per veure i referenciar a quins carrers han donat el nom Ruyra, Maragall i Lorca o Cervantes... o a quin espai de vida donen nom Gabriel Aresti, Rosalía de Castro, Ausiàs March o Ramon Llull.

Il·lustració 5: Detall del mapa de Blanes treballat pels alumnes de l'Institut Serrallarga

Si bé està clar qui són les entitats responsables del web i la seva adequació en relació als continguts, més enllà d'això, les fonts d'informació que nodreixen els mapes que es presenten són directament

les escoles i instituts de secundària a través del programa didàctic proposat en el marc del projecte. El web no rep suport institucional ni publica la data de creació i actualització del recurs.

L'estructura del lloc es basa en una col·lecció de mapes literaris creats per diferents instituts d'arreu de l'estat espanyol, entre els que s'hi compta una significativa participació d'instituts catalans, on a partir d'un projecte educatiu comú han fet un treball de camp localitzant, documentant i publicant en els mapes els carrers amb noms d'autors i literaris i la informació de complement corresponent.

Si bé la quantitat d'informació és variada d'un mapa a l'altra, cal tenir en compte que els autors finals dels continguts han set els mateixos estudiants dels centres de secundària. Així també, el rigor és un indicador a revisar en tots els casos. Els mapes, que solen ser de ciutats i pobles coneguts, estan creats amb Google maps i els llocs literaris etiquetats de manera diferent segons el centre que els ha creat. No incorporen un índex o directori a part d'autors ni les fitxes que es despleguen sobre els mateixos mapes són massa completes amb informacions contextuais. Pot variar en cada cas l'aparició d'una fotografia de l'autor, de l'indret o de cap dels dos.

Pel que fa a tecnologia el web *Callejeros literarios* aporta algun vídeo tutorial i material gràfic a banda de les imatges que corresponen pròpiament als mapes del contingut central del projecte. Disposa també de diferents elements que permeten interactuar amb l'usuari tals com: el registre, per formar part de la comunitat creadora dels mapes, la filiació a través de la xarxa social *Twitter* i la publicació d'un bloc.

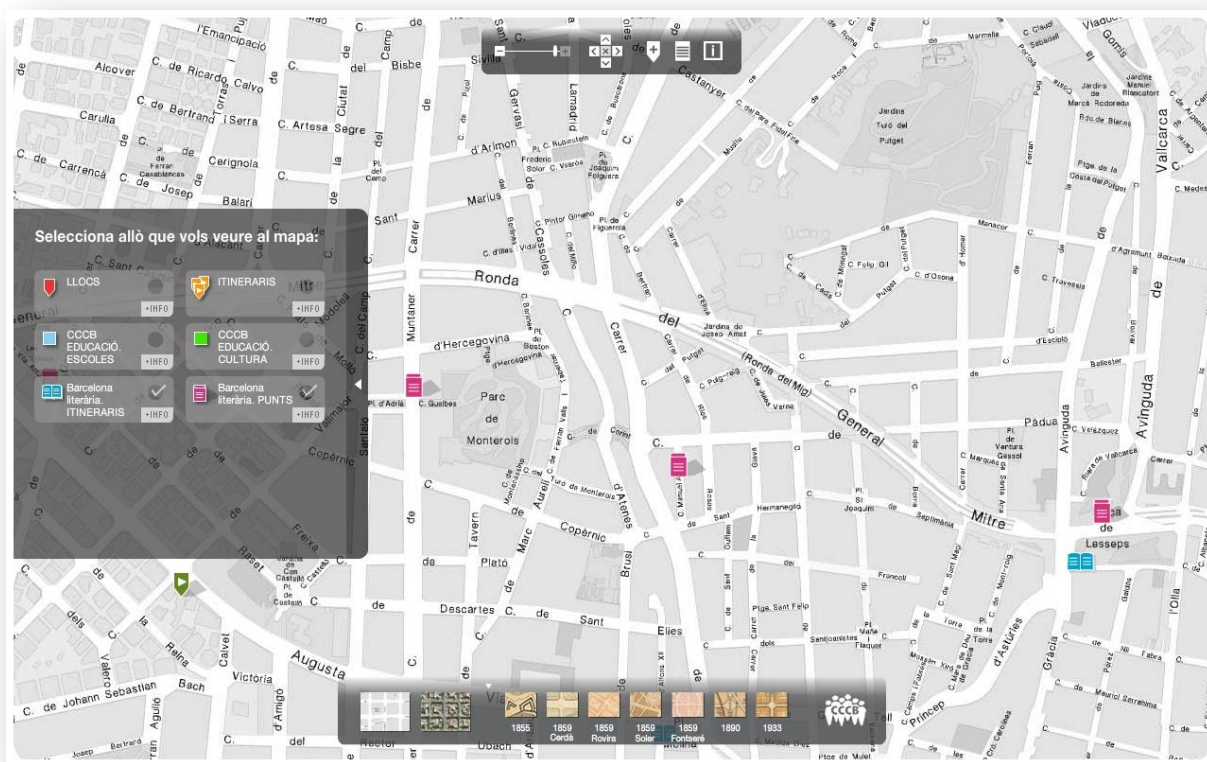
No així, el paràmetre de navegació és el pitjor valorat entre totes les unitats analitzades amb una puntuació de 7 sobre 24. Manté un bon menú lateral per a la navegació constant però no és gaire reeixit en l'expressivitat, massa variada i en cada apartat, la jerarquització dels continguts i els apartats i molt menys en la orientació dins el web. La retolació també és caòtica degut a la quantitat d'informació aportada. En cap cas disposa de motor de cerca per a la recuperació d'informació.

No proporciona un apartat concret per a facilitar l'accessibilitat ni tampoc la traducció a altres idiomes diferents al d'inici, que és en espanyol. El paràmetre de navegació és correcte pel que fa a la lluminositat: context i actualització dels enllaços de sortida, però baixa en ubiqüitat: transparència i metainformació. No disposa de mapa web ni d'apartat d'ajuda.

Per a més informació vegeu els detalls de les fitxes analítiques a l'[Annex 4](#).

Mapa literari de Barcelona

Aquest recurs interactiu es va crear durant el Festival Kosmopolis: festa de la literatura, celebrat a Barcelona el març de 2011. El *Mapa literari de Barcelona* és un iniciativa del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona - Educació i proposava als assistents al festival i per extensió a tots els veïns i visitants de la ciutat comtal fer una contribució a la cartografia literària de Barcelona, donant-los l'oportunitat de llegir algun dels textos que formen el corpus literari de la ciutat per enregistrar-los i incorporar-los in situ al navegador interactiu del CCCB, un mapa que permet compartir el coneixement col·lectiu en possessió dels ciutadans. L'activitat és oberta a tothom i en el seu moment es va platejar com a el tret de sortida d'un projecte a desenvolupar durant tot l'any.

Il·lustració 6: Detall del Mapa literari de Barcelona del CCCB amb indicació de punts i itineraris literaris

Si bé podem dir que l'autoria i la seva adequació als objectius del projecte són totalment adequats, tractant-se del CCCB, hem de tenir en compte que la referenciació i definició final dels punts literaris a la ciutat és una iniciativa popular que emana de qualsevol persona veïna o visitant de la ciutat de Barcelona. Cal fer esment en el fet que malgrat que es tracta d'un projecte del CCCB, el mapa literari en sí no mostra cap etiqueta de suport institucional i tampoc les dates exactes de creació i actualització. L'usuari només té com a referència les dates del Festival Kosmopolis.

A nivell de continguts el mapa interactiu del CCCB mostra, a banda dels pròpiament literaris, fites que tenen a veure amb llocs i itineraris geogràfics de Barcelona, punts de relació del CCCB amb les escoles i amb la cultura en general i per últim, les fites de la Barcelona literària lligades a indrets concrets o a rutes literàries per la ciutat. I és que aquest recurs no està dedicat íntegrament a la difusió de la geografia literària de Barcelona sinó que serveix de plataforma multiservei a les iniciatives del CCCB com una manera més d'eficiència dels recursos propis.

El fet que la participació en la confecció dels punts i rutes literàries hagi set massiva i popular fa que sigui ben valorada la facilitat de participació per part dels promotors del projecte fent-lo extensiu a través de les xarxes socials, facilitant-ne el registre, etc. a tota la ciutadania. Per altra banda, però, la quantitat d'informació i la qualitat dels continguts publicats no és homogènia en tots els casos, com tampoc ho són la selecció d'autor literaris citats o les seves creacions. En cap cas el recurs facilita un índex complet dels registres literaris que es poden consultar en el mapa, a banda d'un petit epígraf en una pàgina tipus separata on s'esmenten algunes rutes destacables.

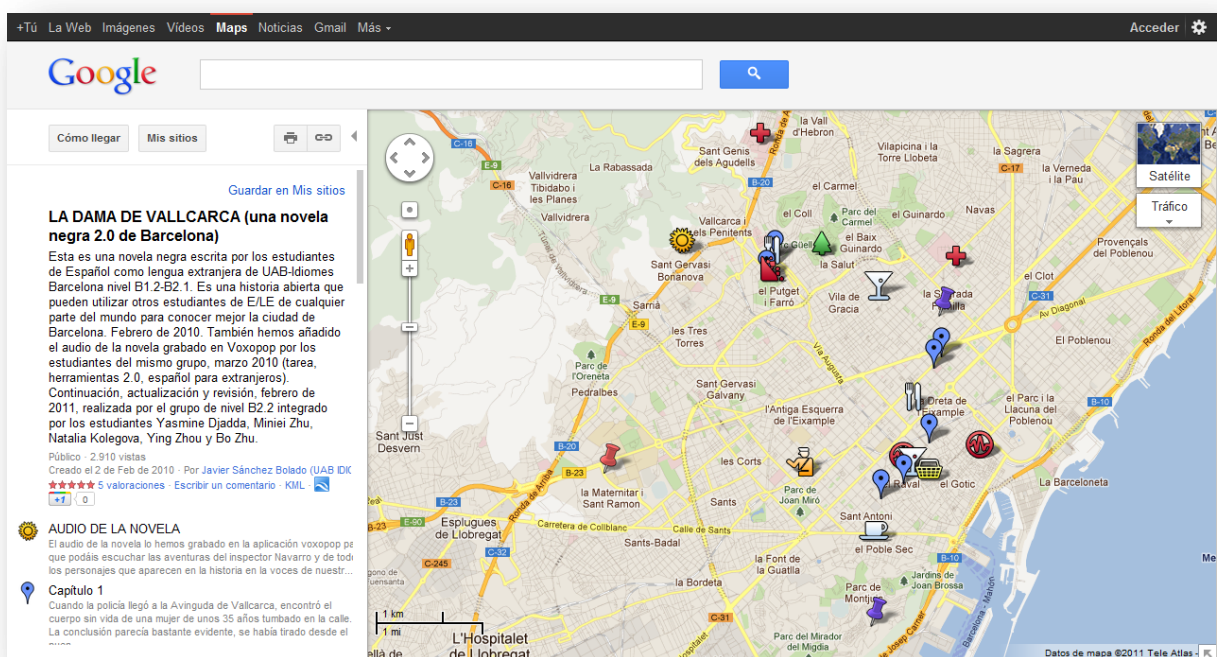
Això sí, el *Mapa literari de Barcelona* és ric en recursos multimèdia i és totalment interactiu. Permet la càrrega de fotografies, vídeos i àudios. La tecnologia de base és un mapa de Barcelona presentat en Flash i al que l'usuari hi pot aplicar diferents capes de continguts en funció del que vulgui consultar. No permet la descàrrega de les rutes literàries ni tampoc presenta cap indicació de ser un recurs multiplataforma.

A nivell d'arquitectura web el *Mapa literari de Barcelona* ha sabut crear un menú de navegació constant adequat i pràctic, combinat perfectament amb la possibilitat de fer una navegació estructural per qualsevol secció del mapa sense la necessitat de recórrer a la constant. Per contra no permet fer cerques d'informació i això es pot convertir en un gran obstacle ja que amb el mapa desplegat completament la claredat de la informació que s'hi presenta no és la més òptima i la llegibilitat dels textos també es fa complicada. Finalment i en quant al posicionament, el recurs ha fet de plataforma per molts enllaços de sortida creats des de les fitxes literàries referenciades en el mapa.

Per a més informació vegeu els detalls de les fitxes analítiques a l'[Annex 4](#).

“La dama de Vallcarca”: una novela negra colaborativa 2.0 de Barcelona

La Dama de Vallcarca és una novel·la negra col·laborativa 2.0 de Barcelona d’iniciativa popular, escrita pels estudiants d’Espanyol com a llengua estrangera d’UAB Idiomes Barcelona que s’ha convertit en un mapa literari de la ciutat. És una història oberta que poden utilitzar altres estudiants de llengua de qualsevol part del món per conèixer millor la ciutat de Barcelona. I no només això, perquè un grup d’estudiants en el projecte ha realitzat una tasca complementària que ha consistit en crear un itinerari físic i, alhora, virtual d’aquesta novel·la negra de Barcelona. Per elaborar-lo, els estudiants han visitat la majoria dels llocs que apareixen a la novel·la (El mercat de la Boqueria, el CCCB, El Castell de Montjuïc, El museu Picasso, L’Hospital de la Vall d’Hebron, etc.) i han col·locat uns codis QR a través dels quals es pot obtenir informació complementària sobre la tasca. A partir d’ara, per tant, qualsevol pot fer aquest recorregut urbà real i obtenir més informació de forma virtual.

Il·lustració 7: Mapa literari de la novel·la "La dama de Vallcarca"

Si bé l'autoria del projecte és iniciativa del professor del departament d'espanyol de UAB Idiomes Barcelona, Javier Sánchez Bolado, la creació dels punts literaris de la novel·la i del mapa són fruit del treball dels estudiants estrangers d'espanyol. El recurs no rep cap tipus de suport institucional llevat del propi de del professor de UAB idiomes i és dels pocs mapes que com a mínim fan pública la seva data de creació, no així la d'actualització.

L'objectiu del web no és ser un compendi de autors i obres literaris georeferenciats sinó que el seu focus d'interès és una novel·la ambientada a la ciutat de Barcelona. El fet de ser una creació d'estudiants s'ha valorat en la justa mesura el nivell en el rigor, la quantitat i l'edició de les informacions publicades. I és que a banda de les fitxes dels punts literaris referenciades en el mapa, el web no disposa de cap context complementari amb una informació més extensa del projecte.

Pel que fa a recursos multimèdia cal destacar que la ruta literària que dibuixa la novel·la disposa d'una audioguia que queda integrada com a fita primera del mapa. La interactivitat l'aporta la possibilitat que els usuaris tenen de registrar-se, pel cas a *Google Maps*, i la difusió a través de la xarxa social Google +. També permet la descàrrega dels punts de la ruta via *Google Earth* amb un arxiu KML

La simplicitat de la presentació, basada en una pàgina de *Google Maps*, sense cap més context d'acompanyament fa que el recurs no disposi de cap menú o, com a màxim, que es pugui considerar una constant l'índex dels llocs literaris que queda situat a la barra de l'esquerra del mapa. L'experiència de l'usuari es basa, doncs, en la navegació estructural i se centra únicament en el mapa i els punts de referència que hi ha indicats. No permet la navegació semàntica i la identificació bàsica de les diferents parts del recurs, pel cas, els capítols de la novel·la en el mapa, és bastant adequada. Mancaria un títol concret per a cada capítol. Cal destacar que, si bé la pàgina disposa d'una caixa de cerca, aquesta no funciona en relació als continguts del mapa sinó que serveix per buscar, en general, qualsevol contingut de Google maps: carrer, negoci, institució, etc. En contrapartida, la simplicitat de presentar els continguts literaris en només una pàgina web fa que el recurs sigui fàcil d'usar, a això cal sumar-hi la claredat i la llegibilitat dels textos. No disposa de pàgina amb recursos per millorar l'accessibilitat al web, es presenta en castellà i no permet la traducció a altres idiomes.

Pel que fa al posicionament, són correctes els indicadors de lluminositat: contextualització dels enllaços de sortida enmig dels textos literaris, anticipació molt clara i marcada d'aquests enllaços i actualització de la mostra testada. Així mateix la pàgina és transparent per disposar en la mateixa pàgina, en la capçalera del recurs, d'informació descriptiva del projecte i del mateix mapa.

Per a més informació vegeu els detalls de les fitxes analítiques a l'[Annex 4](#).

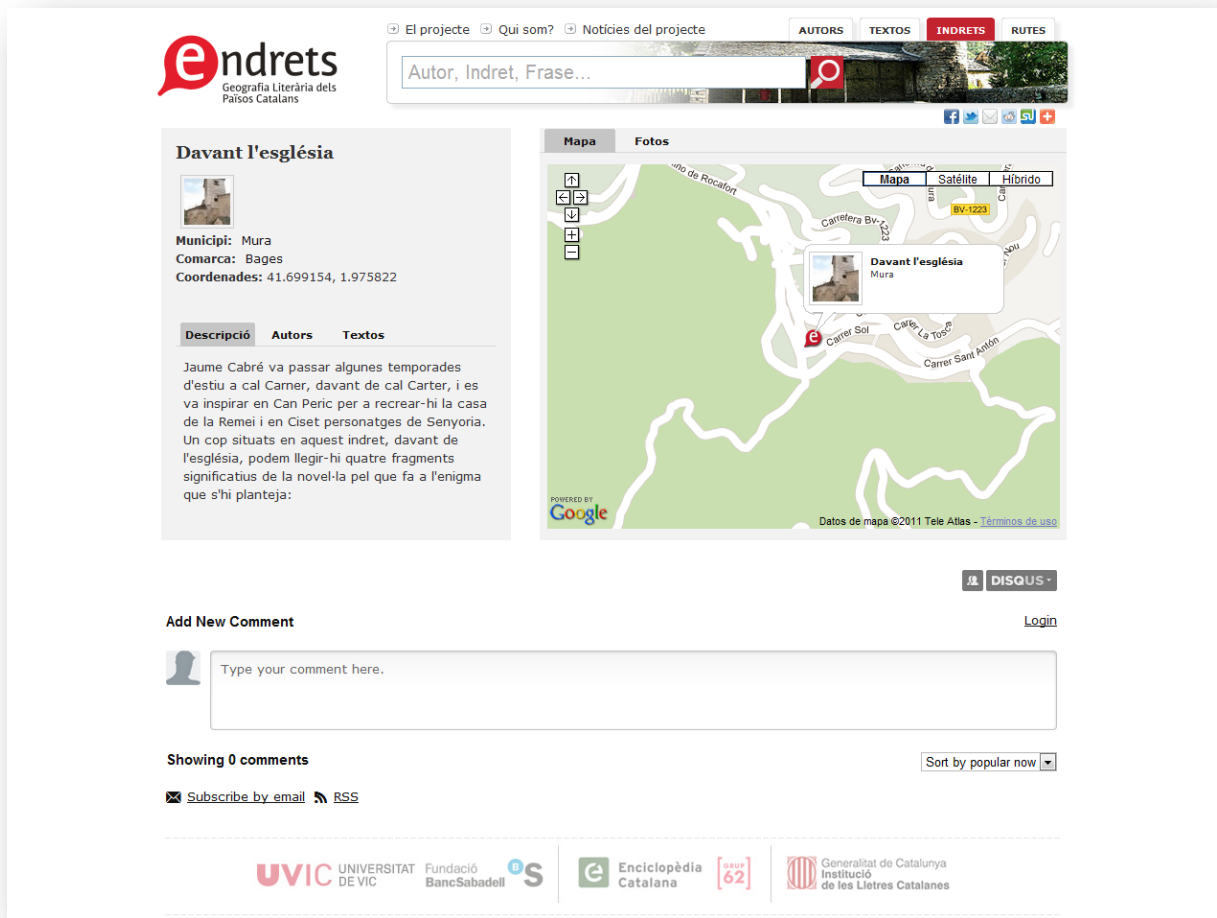
Endrets. Geografia literària dels Països Catalans

La Geografia Literària dels Països Catalans és un projecte que combina la literatura, els indrets i els autors amb les tecnologies de la informació i de la comunicació. Aquesta geografia, a través de les comarques, els pobles i ciutats que les conformen, vol recuperar i fixar la memòria d'espais, indrets, cases, monuments, edificis patrimonials o llocs que han estat el centre d'interès dels escriptors catalans. Aquest projecte té una finalitat didàctica i cultural, està adreçat a estudiants, a la creixent població excursionista i turista, als diferents col·lectius culturals o, és clar, a persones curioses del país o de fora amb inquietuds per conèixer més coses sobre la nostra literatura, els nostres indrets i el territori.

L'enfilall de llocs literaris, adscrits a pobles i ciutats, permet programar rutes literàries específiques al gust de cada usuari, ja sigui al voltant dels indrets lligats amb un autor o bé a partir d'accidents geogràfics o monuments artístics de cada comarca. Un bon complement per realitzar les rutes amb solvència, són els volums de la Geografia Literària publicats en suport paper, que fan la funció de guia, facilitant les lectures, les fotografies i la localització geogràfica de cada indret (mitjançant coordenades GPS).

La web d'*Endrets* està feta per un equip humà que garanteix la gestió continuada del projecte, la coherència de les actuacions en els diferents àmbits de treball i la capacitat de generar i difondre diàriament nous coneixements. Per això s'ha aglutinat i coordinat un equip professional amb formació i experiència en diversos camps: llengua i literatura, comunicació, ciències socials, programació, disseny, etc. És un projecte de base acadèmica liderat pel Dr. Llorenç Soldevila en el context dels plans de recerca de la Universitat de Vic, amb el suport de Fundació Banc Sabadell, Institució de les Lletres Catalanes, Enciclopèdia Catalana i Edicions 62.

Pel que fa als continguts, el recurs presenta una base de dades sustentada en els tres apartats bàsics que conformen aquests tipus de webs geogràfiques i literàries: un apartat d'autors, amb un tria exhaustiva d'autors catalans, lligats tots ells a les obres corresponents i al seu torn als indrets literaris. Cadascun d'aquests tres elements va acompanyat d'una fitxa informativa. Així els autors es descriuen amb una petita nota biogràfica i una ampliació d'aquesta informació amb enllaços a Enciclopèdia.cat i a la Viquipèdia.cat. Els textos es mostren escrits i locutats. I els llocs literaris, referenciats damunt un mapa i acompanyats d'una galeria fotogràfica amb imatges (actuals, i a vegades antigues) i vídeos del lloc. Disposa d'un apartat específic sobre rutes literàries.

Il·lustració 8: Detall d'un indret literari a Mura

Tal com es mostra en la imatge superior el web facilita la interacció amb l'usuari en el sentit que ofereix lligams de les seves pàgines a través de les xarxes socials i permet que l'usuari es registri i iniciï un fòrum de comentaris a través de l'aplicació *Disqus* en cada pàgina del web. Ofereix la descàrrega de rutes literàries i està a punt de llançar la versió .mobi per a *smartphones*.

L'estructura del web i la constant relació dels continguts basats en els tres elements explicats anteriorment faciliten la navegació. Es disposa d'un menú de navegació constant i permet la cerca simple, la navegació estructural i semàntica.

Si bé és un recurs rellevant pels seus continguts, el fet que faciliti tantes vies d'interacció pot dificultar-ne l'experiència d'ús a l'usuari. No disposa de mapa web ni d'apartat d'ajuda o accessibilitat.

Per a més informació vegeu els detalls de les fitxes analítiques a l'[Annex 4](#).

Invisible maps: Fragmentos literarios

Invisible Maps és un projecte que planteja una visió de Barcelona centrada en la participació ciutadana, destacant els fets i llocs que han marcat profundament les experiències personals i d'aquesta manera, crear un mapa del patrimoni invisible de la ciutat. D'altra banda, l'ús de codis QR ofereix l'oportunitat d'interactuar amb el territori i la seva història a través de la tecnologia mòbil.

El projecte parteix de la base que a través del temps i els anys la ciutat de Barcelona ha canviat molt, cada capa nova transforma i oculta l'anterior. La participació ciutadana pren en aquest moment un nou valor: l'objectiu és recuperar els records ocults en la memòria de la gent, milers de fragments que es recomponen i s'ubiquen a la ciutat afavorint una millor comprensió l'entorn urbà de la ciutat.

Aquest recurs no és un web dedicat únicament a la georeferenciació de fragments literaris en un mapa de la ciutat de Barcelona sinó que combina altres continguts culturals i socials. És un portal pensat per a un projecte major i interactiu de difusió cultural a través de l'ús extensiu dels codis QR.

The screenshot shows the website interface for 'Invisible Maps'. At the top left is the logo 'INVISIBLE MAPS'. To its right is a line drawing of a person scanning a QR code on a wall. Below the logo is a navigation menu with items: Inicio, Los Mapas, El proyecto, El QR, Equipo, Talleres, Prensa, Contacto, and Buscar. On the right side of the menu are social media icons for Facebook, Twitter, and a 'Subscribe' button. The main content area is titled 'CARRER CARME'. It includes a short text fragment: 'Había descubierto la biblioteca de la calle del Carmen y dedicaba cada fregua que su padre le concedía en la sombrería a acudir al santuario de los libros y devorar tomos de novela, de poesía y de historia.' Below this is a map of Barcelona with a red pin on Carrer Carme. To the right of the map is a large QR code. Below the QR code is a section titled 'OTRAS RUTAS' with a list of other literary points in Barcelona.

Publicado por invisibles
Pertenece a el mapa:
Fragmentos Literarios

CARRER CARME

Había descubierto la biblioteca de la calle del Carmen y dedicaba cada fregua que su padre le concedía en la sombrería a acudir al santuario de los libros y devorar tomos de novela, de poesía y de historia.

'La sombra del viento' (Carlos Ruiz Zafón)

Mapa Satélite

« Mercado de Los Encantes Calle Tantarantana »

QR CODE

Has click en la imagen para imprimirla. Clicks on the image to print it.

OTRAS RUTAS

- 11/11/11@11:11
- Barcelona meeting points
- Barcelona y la sexta flota
- Ciutat Vella
- Comparte el cielo de tu azotea
- Detalles efimeros
- Fragmentos Literarios
- La Ciudad y su Alfabeto
- Las puertas
- Memorias de Barceloneta

Il·lustració 9: Detall d'un punt literari d'Invisible maps al carrer del Carme a Barcelona

En aquest sentit, i tenint en compte que l'origen de la informació registrada és popular, la puntuació en l'avaluació de és baixa perquè no hi ha evidències que aquesta responsabilitat en l'elaboració de les fites literàries recaigui sempre en persones especialitzades en literatura o concretament en el tema dels mapes literaris.

Per altra banda, i tractant-se d'un recurs no dedicat només als mapes literaris, la mostra que presenta d'aquests (13) no compleix amb gaires indicadors de contingut: índex d'autors, fitxes biogràfiques o de descripció del lloc citat, nivell dels autors en relació a la Literatura Catalana, etc.

Els elements multimèdia són escassos i en tot cas, el principal element gràfic distintiu i característic d'aquest recurs són els codis QR utilitzats per identificar els llocs literaris tant en el web com in-situ a la ciutat de Barcelona. Pel que fa als elements interactius el web compta amb un formulari de registre per facilitar la participació dels possibles usuaris col·laboradors i està enllaçat amb *Facebook* i *Twitter*. A banda, permet indicar "M'agrada" de *Facebook*. Destaca el fet que el web està preparat per plataformes mòbil.

Pel que fa als aspectes de navegació podem dir que el menú constant queda localitzat de forma permanent a la part superior de la pantalla, per sota de la capçalera del web i que amb aquest menú el recurs té la capacitat d'expressar amb un número limitat d'opcions els seus continguts principals. En canvi, però, no facilita l'orientació en les pàgines extenses. El web disposa d'un caixa de cerca simple desplegable des del menú constant. En general és un recurs clar, llegible i fàcil d'utilitzar. Només es presenta en castellà i no disposa d'apartat pels elements d'accessibilitat web.

Des de l'apartat de mapes literaris no hi ha indicis de lluminositat en relació al posicionament web. En canvi sí que és un web que afavoreix la transparència en la ubiqüitat ja que presenta una descripció inicial sobre els objectius dels mapes i la meta informació del codi és correcta.

No disposa de mapa web ni d'apartat d'ajuda

Per a més informació vegeu els detalls de les fitxes analítiques a l'[Annex 4](#).

Mapa literari català 2.0

El Mapa Literari Català (MLC) 2.0 és una aplicació web basada en Google Maps que permet consultar diferents punts de la geografia mundial amb textos de la literatura catalana associats. El Mapa Literari 2.0 és la darrera versió d'un projecte de cartografia literària que va néixer l'any 2006, construït i desenvolupat per l'associació Espais Escrits. Xarxa del Patrimoni Literari Català, entitat formada per 40 institucions repartides pel territori lingüístic català. Amb aquest projecte la Xarxa expressa la voluntat de dinamitzar el coneixement de la literatura catalana a través de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Il·lustració 10: Detall d'una fitxa literària de Ma. Àngels Anglada del Mapa Literari Català 2.0

E relació a l'autoria, el fet que sigui un projecte desenvolupat per l'Associació d'Espais Escrits: xarxa del patrimoni literari català, fa que l'adequació del l'autoria als objectius del recurs sigui inqüestionable. No així el recurs no aporta cap via de contacte llevat del nom propi de la institució capdavantera del projecte. En canvi sí que mostra el suport institucional que rep: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Fundació Caixa Catalunya. La web no mostra la data de creació ni la data d'actualització.

A la pàgina de "Presentació" es fa referència als objectius del recurs: un viatge literari per les comarques de Catalunya és un material educatiu basat en la recerca, la selecció i l'estructuració d'un cor-

pus, en aquest moment, de 546 textos literaris d'autors catalans el tema central dels quals és la terra i els homes de Catalunya. [...] La finalitat última d'aquest material és que, a través de la literatura -la literatura, que és, entre altres coses, vehicle de transmissió ideològica i cultural, pot ser, en aquest cas, un instrument per a un aprenentatge interdisciplinari de manera natural- l'alumne pugui conèixer (o aprofundir o contemplar allò que ja coneix des d'un altra perspectiva) i fer seu el medi físic i el medi social del seu país. És a dir, utilitzar la literatura com a mitjà d'aprenentatge, com a mitjà de coneixement.

La tria, el tractament i l'organització dels continguts literaris són totalment adequats. Per altra banda, alguns dels textos proposats en el web estan complementats amb la locució corresponent. Veure, per exemple, "Plaça vella" de Joan Vinyoli. Així com també altres registres compten amb vídeos complementaris als continguts. Veure, per exemple, "Dels trenta anys" d'Artur Bladé. No és, en canvi, un referent pel que fa a la interacció amb els usuaris. Si que permet, en el cas de les rutes literàries, l'opció de descarregar-les en format d'arxiu KML, per visitar-les virtualment a *Google Earth*. I en el cas de les rutes practicables que ho tinguin disponible es poden descarregar en format d'arxiu GPX per a dispositius mòbils i per a la impressió de la Guia, que recull tots els textos i imatges de l'itinerari.

El recurs presenta dos menús de navegació constant: el primer a la part esquerra, on hi ha l'índex d'autors i els subapartats de contingut que els corresponen. En segon lloc, hi ha un menú genèric a la part inferior del web que conté les pàgines de Presentació, Ajuda i Crèdits. D'altra banda el web té la capacitat d'expressar amb un número limitat d'opcions els continguts principals del recurs en la navegació constant. Pel que fa a la identificació dels apartats cada registre del mapa compta amb un títol propi clarament diferenciat i que correspon al títol del contingut literari exposat. Es pot dir que aquesta és l'única unitat d'anàlisi que compta amb una caixa de cerca simple i avançada: filtre de cerca de contingut "Literari" o " Geogràfic" i filtre en la visualització dels resultats "Espais", "Institucions" o "Rutes"...

El posicionament en les seves dues vessants: lluminositat i ubiqüitat és correcte. Els enllaços estan situats en el context que els correspon per aprofitar i millorar la capacitat d'informació cap a l'usuari.

Destaca finalment la facilitat en general de manegi del recurs i l'apartat d'ajuda a l'usuari.

Per a més informació vegeu els detalls de les fitxes analítiques a l'[Annex 4](#).

Espais literaris de Jesús Moncada

El projecte d'Espais literaris de Jesús Montcada té com a objectiu recollir tots els aspectes literaris de l'obra de l'autor l'autor mequinensà i amb la voluntat de traçar, bàsicament, uns itineraris o espais literaris mitjançant una tria generosa de fragments pertanyents a diferents narracions, novel·les i articles de Moncada. El projecte consta de set grans apartats.

Per a més informació vegeu els detalls de les fitxes analítiques a l'[Annex 4](#).

Il·lustració 11: Detall de la fitxa descriptiva d'un indret literari del recurs Espais Literaris de Jesús Moncada

L'apartat d'Inici s'obre amb una fotografia d'un Moncada jove lliurat a la tasca literària, i tot seguit (després d'entrar) apareix el plànol de Mequinensa que el mateix Moncada dibuixà i que es presenta superposat sobre el mapa actual de la vila i entorn. Aquest mateix plànol és completat a sota per Hèctor Moret amb el nom de carrers, places i altres espais de la vella Mequinensa.

En l'apartat L'Autor, es fa un repàs sinòptic de la biografia de Jesús Moncada repartida en sis blocs diferents.

L'apartat Obra incorpora quatre blocs que permeten resseguir la creació literària i la tasca traductora de Moncada, així com les traduccions a altres llengües i una part dels estudis que ha generat la producció moncadiana.

L'apartat Espais literaris, que conforma el gruix d'aquest web, s'inicia amb un mapa que mostra el marc geogràfic present en bona part de l'obra de Moncada: des de Lleida a Tortosa passant per Faió i, naturalment, per Mequinensa, vila situada en la confluència dels rius Segre i Ebre. Després, apareix estructurat en deu itineraris o espais literaris el conjunt de fragments de l'obra de Moncada. Cadascun dels fragments és referenciat amb un títol breu i, en alguns casos, amb una foto (que s'amplia en clicar-hi a sobre) que l'identifica. A més de poder fer-ne la lectura individual en català o en la traducció castellana, el fragment es pot escoltar clicant a sobre de "Llegit per...". A aquests deu itineraris o espais literaris, s'hi pot accedir també des de qualsevol de les pàgines del web des de la part central de sota.

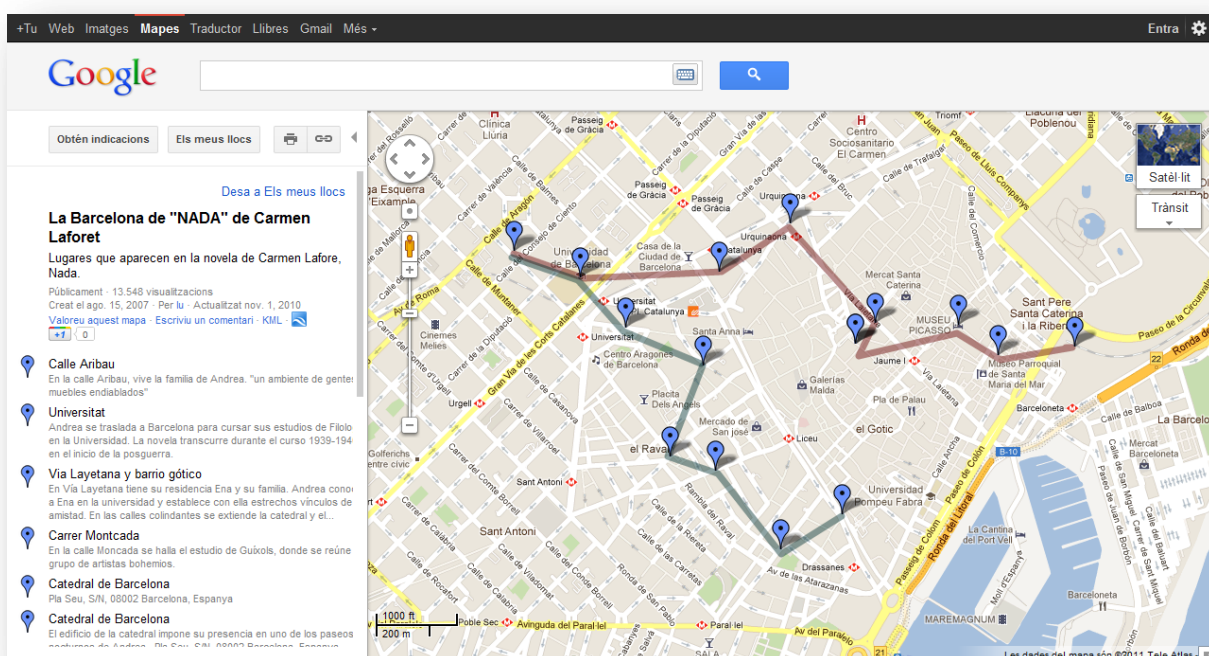
En l'apartat Àlbums, dividit en quatre blocs, es recullen un seguit de fotografies que retraten diferents moments de la vida de Jesús Moncada, una sèrie d'imatges de la vella Mequinensa algunes de les quals són obra del mateix Moncada i, finalment, una mostra representativa de la producció pictòrica de l'autor. En tots els casos, aquestes fotografies i pintures es poden ampliar en clicar-hi a sobre. L'apartat Vídeos presenta dues parts ben diferenciades. En la primera, hom pot visionar diverses entrevistes a Jesús Moncada emeses pels mitjans de comunicació televisius i un parell de talls informatius referits a la mort, l'any 2005, de l'escriptor. En la segona part, s'hi pot veure i escoltar l'opinió d'uns quants traductors de Moncada reunits en la "Trobada de traductors i traductores de l'obra de Jesús Moncada".

Finalment, en l'apartat Crèdits, figuren els noms de qui han fet possible la realització d'aquest web i la relació de les edicions emprades per extraure els fragments de l'obra de Moncada.

A més a més d'aquests vuit apartats que hem descrit, el web permet que, des de qualsevol de les pàgines que el formen i situant-se en la part de sota, es pugui accedir al nom dels patrocinadors i col·laborador, enllaçar amb tres pàgines web centrades en la figura de Jesús Moncada (part dreta de la pantalla) i, en la banda esquerra ("Moncada i els traductors"), poder fer un tast de sis fragments representatius de la producció literària de Moncada. Aquest tast de textos té la particularitat que es pot llegir i escoltar (clicant a sobre de "Llegit per...") no només en català sinó també en altres llengües a les quals han estat traduïts.

Ruta literària de "Nada" de Carmen Laforet

Aquest és el recurs que està menys identificat. Només sabem, a través del títol i de la descripció que es tracta del mapa literari de Barcelona de la novel·la *Nada* de Carmen Laforet. No hi ha informació sobre el/els creadors i tampoc s'ha pogut avaluar l'adequació de l'autoria respecte els continguts del mapa. No obstant, existeixen dos canals que permeten a l'usuari contactar amb el/la creador/a del mapa literari. "Comentaris": l'usuari pot escriure un comentari en un camp de text obert. "Valoración": a través d'una escala icònica (estrelles) de valoració l'usuari pot escollir entre: Lo encuentro horroroso; No me ha gustado; Me gusta; Me gusta mucho; Me encanta.

Il·lustració 12: Traçat de la ruta literària proposada en el recurs

Pel que fa als continguts el recurs centra en l'obra *Nada* el seu focus d'atenció. Però no aporta informació de context ni de l'obra, ni de l'autora, ni dels punts literaris en la ciutat de Barcelona.

No aporta recursos multimèdia però sí que permet a l'usuari registrar-se en el mapa a través d'un compte associat a *Google Account* i interactuar via *Google +*. El mapa està fet sobre la base de *Google Maps* i permet la descàrrega de la ruta en un fitxer de *Google Earth KML*.

Pel que fa a la navegació del recurs, sí bé el web disposa d'un petit menú de navegació constant, les seves funcions no estan directament vinculades amb els continguts literaris del web sinó amb el fun-

cionament general de l'aplicació del mapa: Google Maps. Tampoc és excel·lent la capacitat d'expressió i la navegació a través, en aquest cas, de l'índex de continguts de l'esquerra de la pantalla requereix d'un *scroll* i desplaçament vertical per accedir a totes les fites del mapa. No hi ha concentració ni resum d'opcions. Si bé es tracta d'una pàgina única i per tant, no disposa pròpiament d'apartats o subconjunts d'informació, sí que presenta les referències dels llocs literaris clarament identificats i diferenciats.

En el cas de la cerca, malgrat que disposa d'una caixa cerca simple, aquest cercador està orientat a buscar informació al mapa base o original de Google Maps, per tant, no afecta a la capa d'informació literària del mapa objecte d'estudi. En general podem dir que la seva simplicitat i la llegibilitat dels seus textos li atorguen facilitat d'utilització. Es presenta en espanyol i no ofereix traducció a altres idiomes.

Pel que fa al posicionament el web presenta enllaços de sortida dins els registres del mapa amb la finalitat d'ampliar la informació de les descripcions. Veure, per exemple: "Carrer de Balmes" on s'amplia el text amb la definició de Balmes a Wikipedia.es. Aquests enllaços, per tant, estan situats en el context que els correspon per aprofitar i millorar la capacitat d'informació cap a l'usuari. En el cas del paràmetre d'ubiquïtat el web és poc transparent al no presentar una correcta descripció amb els objectius dels recurs i els continguts ja en la capçalera mateix.

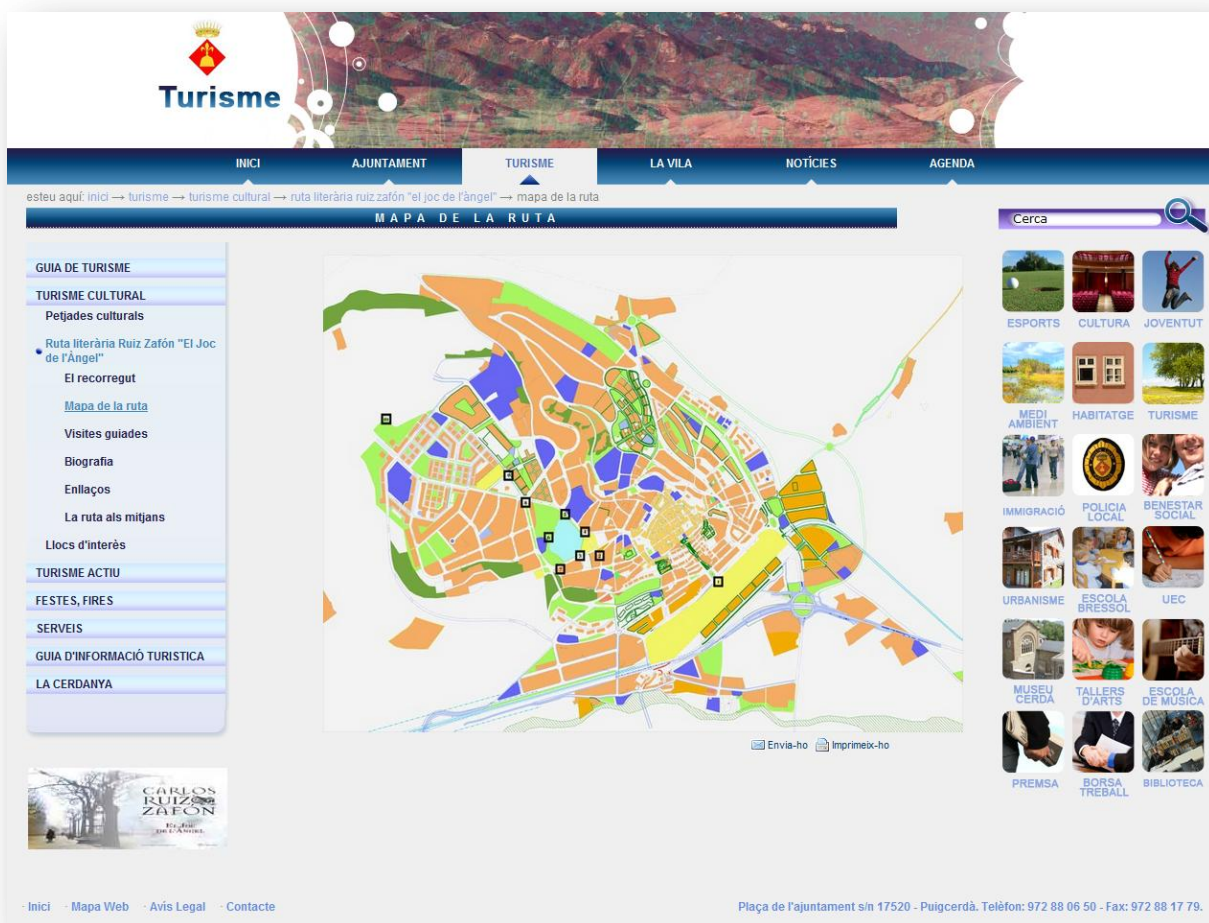
Finalment en les qüestions d'usabilitat si bé el web utilitza un llenguatge i unes convencions que són familiars als usuaris i és bastant clar en les convencions utilitzades, no disposa de mapa web ni d'un apartat dedicat especialment a l'accessibilitat pels usuaris.

Per a més informació vegeu els detalls de les fitxes analítiques a l'[Annex 4](#).

Ruta literària Ruiz Zafón "El Joc de l'Àngel"

La ruta literària Ruiz Zafón està basada en la recreació dels llocs d'interès que es desenvolupen a Puigcerdà a la trama de la novel·la "El Joc de l'Àngel", escrita per Carlos Ruiz Zafón i ambientada a principis del segle XX. El recorregut s'inicia a l'estació de Renfe de Puigcerdà (al barri de l'estació), continua per l'Hotel del Llac i pels voltants de l'estany i segueix posteriorment per Villa Sant Antonio i el Passeig de Rigolisa, per acabar al Passeig dels Enamorats. És a dir, segueix estrictament el mateix recorregut que fa el protagonista de la novella, en David Martín, quan arriba a Puigcerdà.

En aquest cas l'autoria del mapa no està personalitzada i recau sobre la regidoria de Turisme de l'Ajuntament de Puigcerdà. Al no constar-hi cap nom personal es fa difícil avaluar l'adequació de l'autoria en relació als continguts del mapa. En tot cas, no queda clara l'especialització de l'Ajuntament de Puigcerdà en aquest àmbit de la matèria.

Il·lustració 13: Mapa literari que situa els llocs literaris de la novel·la "El joc de l'àngel" de Ruiz Zafón a Puigcerdà

Pel que fa als continguts, es tracta d'una representació cartogràfica bastant pobra feta sobre un mapa estàtic basat en una imatge .jpg de baixa resolució des d'on a l'usuari se li pot fer difícil identificar els carrers de la vila i els punt d'interès literari que hi ha marcats a sobre. Es presenten per separat el mapa i la informació literària de les fites de la ruta. No obstant el web aporta força informació sobre l'autor: biografia, fotografia, enllaços d'interès, enllaços a un petit recull de premsa. També il·lustra amb petites fotografies en blanc i negre i sèpia els indrets literaris de la tura.

El web no disposa de recursos multimèdia a banda de les fotografies citades anteriorment. Tampoc ofereix cap tipus de recurs interactiu. I la tecnologia base del mapa és de les pitjors valorades en tot el corpus de la investigació.

Pel que fa a la navegació la ruta literari Ruiz Zafón té d'un petit menú constant de dues opcions: el recorregut (amb subapartat per a les visites guiades); biografia, enllaços, mitjans comunicació. A banda i en la part superior hi trobem el menú de navegació constant del portal web de l'Ajuntament de Puigcerdà que és a on està inclòs el mapa. El web té la capacitat d'expressar amb un número limitat d'opcions els continguts principals del recurs en la navegació constant i si bé les indicacions en el menú són correctes, l'accés al mapa pròpiament i a la informació de les visites guiades queden difuminats en mig de les explicacions dels continguts literaris. En general podem dir que es tracta d'un web molt jeràrquic i estructurat.

No disposa de cercador, ni simple ni avançat. I els aspectes ergonòmics com la claredat, sobretot del mapa, i la llegibilitat de la tipografia (gris clar sobre blanc), fan que sigui poc valorat el paràmetre d'ergonomia.

Passa una cosa bastant semblant amb el posicionament. A banda dels enllaços de l'apartat biogràfic el mapa no disposa d'enllaços de sortida pròpiament. Si que, en canvi, afavoreix la transparència amb la publicació d'una descripció en la pàgina inicial.

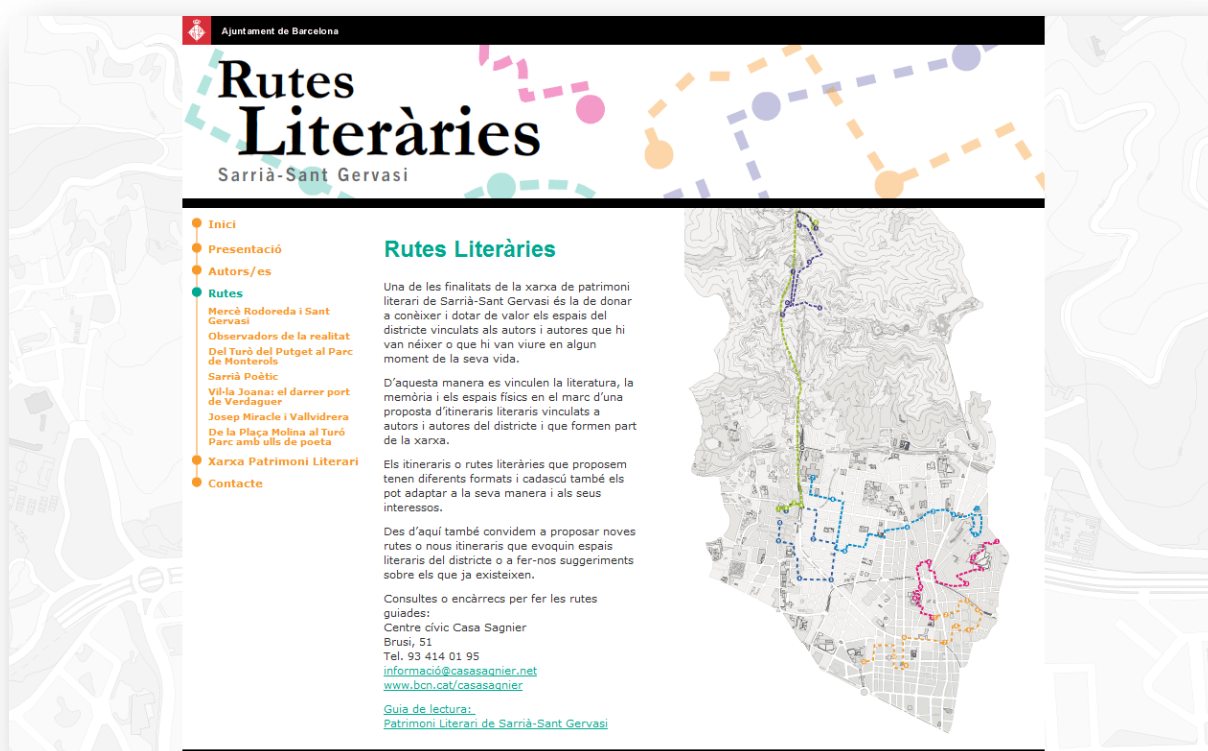
En la qüestió de l'accessibilitat es pot dir que el llenguatge del web es estàndard però algunes convencions gràfiques del mapa costen d'entendre. L'accés inicial al mapa i als continguts literaris de l'itinerari es fa passant primer pel portal institucional de l'Ajuntament de Puigcerdà. No disposa de mapa web ni d'apartat específic d'accessibilitat.

Per a més informació vegeu els detalls de les fitxes analítiques a l'[Annex 4](#).

Rutes Literàries Sarrià - Sant Gervasi

Una de les finalitats de la xarxa de patrimoni literari de Sarrià-Sant Gervasi és la de donar a conèixer i dotar de valor els espais del districte de Barcelona vinculats als autors i autores que hi van néixer o que hi van viure en algun moment de la seva vida. D'aquesta manera es vinculen la literatura, la memòria i els espais físics en el marc d'una proposta d'itineraris literaris vinculats a autors i autores del districte i que formen part de la xarxa. Els itineraris o rutes literàries que es proposen tenen diferents formats i cadascú també els pot adaptar a la seva manera i als seus interessos.

El web és obra del Centre Cívic Casa Sagnier i al Xarxa de Patrimoni Literari de Barcelona. A la pàgina "Xarxa de Patrimoni Literari" hi apareixen les persones i institucions autores del web. No hi ha especificacions addicionals cosa que dificulta l'avaluació de la seva adequació.

Il·lustració 14: Pàgina d'inici del recurs i menú lateral amb les rutes literàries proposades

El recurs inclou set mapes el focus dels quals és la ciutat de Barcelona, concretament el barri de Sarrià-Sant Gervasi i sobre aquesta base es proposen set rutes literàries. Els mapes estàtics són de baixa complexitat gràfica i amb pocs detalls. D'altra banda cada mapa delimita regularment els espais, el disseny és simple i només permet diferenciar elements com ara les illes de cases i els carreres. En cap

cas presenta elements representatius urbans que no siguin els anteriors. Els mapes no estan pintats i la varietat cromàtica es limita a gris i blanc. Els traçats de les rutes literàries estan pintats de colors per poder-les diferenciar correctament.

El recurs disposa d'un índex d'autors al que es pot accedir clicant al botó "Autors/es" des del menú de la part esquerra a la pàgina d'inici. Es presenta un llistat alfabètic per cognom d'autors i les seves corresponents fitxes accessibles clicant sobre el nom o la fotografia de l'autor/a. El recurs no desenvolupa fitxes descriptives específiques per als textos citats ni pels punts georeferenciats.

Pel que fa als elements multimèdia, aporta fotografies complementaries a les fitxes dels autors i permet descarregar una *Guia de lectura: Patrimoni Literari de Sarrià-Sant Gervasi*, en format pdf. No posseeix recursos d'interacció amb els usuaris ni permet la descàrrega dels mapes ni l'aplicació multiplataforma.

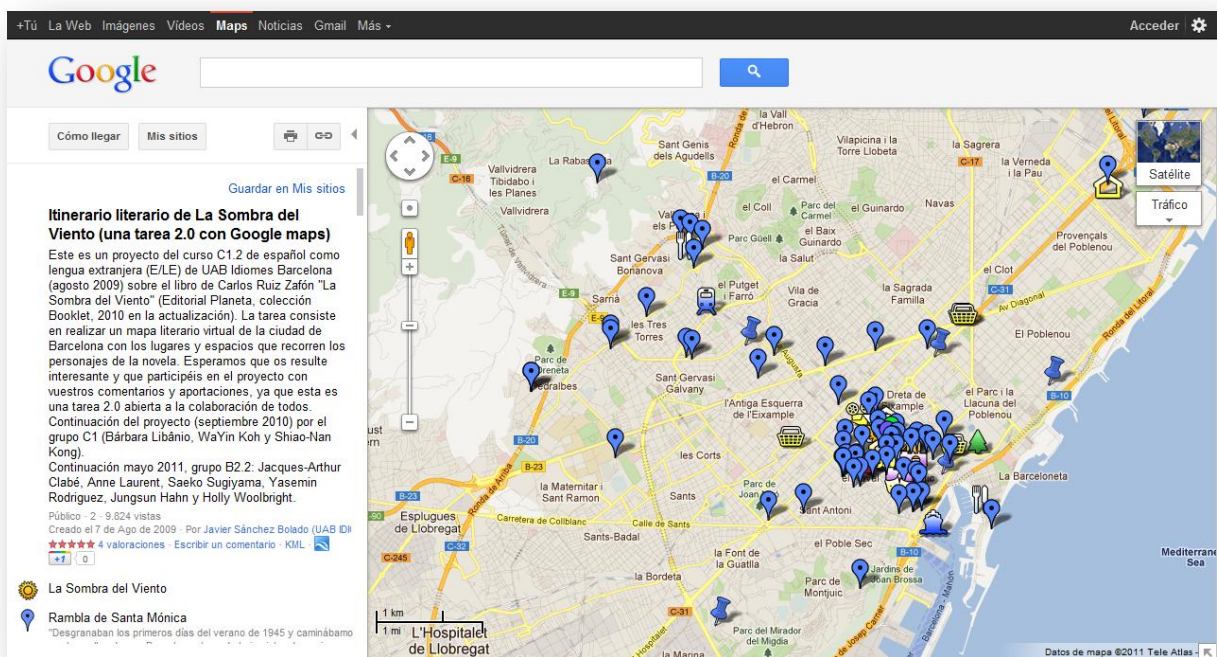
El web és presenta en català. Té un menú i submenús a la pàgina principal com en totes les altres pàgines durant la navegació. El web té la capacitat d'expressar amb un número limitat d'opcions els continguts principals del recurs en la navegació constant: Presentació, Autors/es, Rutes, Xarxa de Patrimoni Literari, Contacte, i la identificació bàsica d'aquestes seccions és clara i unívoca. No disposa de cap opció de cerca. Destaquen la facilitat d'ús, la claredat i la llegibilitat de tot el web. No hi ha apartat dedicat a l'accessibilitat web ni traducció a altres idiomes.

Pel que fa al paràmetre de posicionament, podem dir que el web és pobre en lluminositat i pel contrari s'ha valorat molt positivament la transparència i la meta informació. Les convencions utilitzades són totalment adequades: el web utilitza un llenguatge i unes convencions que són familiars als usuaris. No disposa de mapa web ni de pàgina d'ajuda.

Per a més informació vegeu els detalls de les fitxes analítiques a l'[Annex 4](#).

Itinerario literario de "La Sombra del Viento": una tarea 2.0 con Google maps

L'itinerari literari de "La Sombra del Viento" és un projecte del curs d'espanyol com a llengua estrangera de la UAB Idiomes Barcelona sobre el llibre de Carlos Ruiz Zafón *La Sombra del Viento*. El projecte ha consistit en la creació d'un mapa literari virtual de la ciutat de Barcelona amb els llocs i espais que recorren els personatges de la novel·la. Continuació del projecte (setembre 2010) pel

Il·lustració 15: Mapa amb la indicació de tots els punts literaris de "L'ombra del vent" de Ruiz Zafón proposats pels autors del recurs.

Si bé l'autoria del projecte és iniciativa del professor del departament d'espanyol de la UAB Idiomes Barcelona, Javier Sánchez Bolado, la creació dels punts literaris de la novel·la i del mapa són fruit del treball dels estudiants estrangers d'espanyol. El recurs no rep cap tipus de suport institucional llevat del propi de del professor de UAB idiomes i és dels pocs mapes que com a mínim fan pública la seva data de creació, no així la d'actualització.

L'objectiu del web no és ser un compendi de autors i obres literaris georeferenciats sinó que el seu focus d'interès és la novel·la de Ruiz Zafón ambientada a la ciutat de Barcelona i rodalies (Montserrat i Sant Cugat del Vallès). El fet de ser una creació d'estudiants s'ha valorat en la justa mesura el nivell en el rigor, la quantitat i l'edició de les informacions publicades. I és que a banda de les fitxes dels punts literaris referenciades en el mapa, el web no disposa de cap context complementari amb una informació més extensa del projecte ni tampoc per avaluar l'adequació de l'autoria als objectius i

continguts del mapa. Cal destacar que aquest web és un projecte que els autors han obert a tothom i fan pública la seva política de participació. Per fer-ho, existeixen dos canals que permeten a l'usuari contactar amb l'equip de gestió del mapa literari. "Comentarios": l'usuari pot escriure un comentari en un camp de text obert. "Valoración": a través d'una escala icònica (estrelles) de valoració l'usuari pot escollir entre: *Lo encuentro horroroso; No me ha gustado; Me gusta; Me gusta mucho; Me encanta.*

Pel que fa als continguts podem dir que la base del mapa és de Tele Atlas i Google Maps. La imatgeria és de GeoEye i Institut Cartogràfic de Catalunya. El mapa, interactiu, proporciona totes les visualitzacions disponibles de Google Maps a través del seu menú desplegable. Al tractar-se d'un mapa literari centrat en una sola obra no és procedent l'avaluació del compendi d'obres i d'autors. En recursos multimèdia, a banda de les fotografies que són pròpies dels punts georeferenciats, només destaca el vídeo amb imatges de Barcelona que queda integrat com a fita primera del mapa. La interactivitat l'aporta la possibilitat que els usuaris tenen de registrar-se, pel cas a Google maps, i la difusió a través de la xarxa social Google +. També permet la descàrrega dels punts de la ruta via *Google Earth* amb un arxiu KML

La simplicitat de la presentació, basada en una pàgina de Google maps, sense cap més context d'acompanyament fa que el recurs no disposi de cap menú o, com a màxim, que es pugui considerar una constant l'índex dels llocs literaris que queda situat a la barra de l'esquerra del mapa. L'experiència de l'usuari es basa, doncs, en la navegació estructural i se centra únicament en el mapa i els punts de referència que hi ha indicats. No permet cerca continguts al mapa. En contrapartida, la simplicitat de presentar els continguts literaris en només una pàgina web fa que el recurs sigui fàcil d'usar, a això cal sumar-hi la claredat i la llegibilitat dels textos. No disposa de pàgina amb recursos per millorar l'accessibilitat al web, es presenta en castellà i no permet la traducció a altres idiomes.

Pel que fa al posicionament, són correctes els indicadors de lluminositat: contextualització dels enllaços de sortida enmig dels textos literaris, anticipació molt clara i marcada d'aquests enllaços i actualització de la mostra testada. Així mateix la pàgina és transparent per disposar en la mateixa pàgina, en la capçalera del recurs, d'informació descriptiva del projecte i del mateix mapa.

Per a més informació vegeu els detalls de les fitxes analítiques a l'[Annex 4](#).

Topobiografies de l'exili català

Les *Topobiografies de l'exili català* són una eina col·laborativa posada al servei de la difusió i del coneixement de la història i cultura contemporànies de Catalunya. La integració de diverses aplicacions web en un nou entorn (un mashup de *Google Maps*, *Google Earth*, *Google Translator*, *Youtube*, etc), sumada a la possibilitat d'afegir-hi informació i documentació que té qualsevol usuari que ho desitgi, fan que el web esdevingui un espai de participació plural, obert a tothom, en creixement constant gràcies a les aportacions de tot tipus de noves històries de vida i literàries lligades als exiliats catalans de 1939. Els itineraris personals i culturals que hi podem trobar ens permeten "territorialitzar" i, per això, fer més reals uns homes i dones que van tenir la dissort d'haver de fugir del seu país ara fa setanta anys.

The screenshot shows the website interface for 'Topobiografies de l'exili català'. At the top, there are navigation tabs: 'EL PROJECTE', 'ITINERARIS CULTURALS', 'ITINERARIS PERSONALS', and a red button 'CREA UN ITINERARI'. A user login section is visible with fields for 'Usuari' and 'He oblidat la contrasenya'. The main content area is a map of Europe with a red pin in Catalonia. A callout box over the pin reads 'Obres d'Anna Murià i Romani' and 'Introduït per ariadna el 18/01/2010'. To the right, a sidebar lists cultural itineraries: 'La Revista de Catalunya, una publicació itinerant', 'Obres d'Anna Murià i Romani', 'Escriptors catalans a la ciutat de Mèxic, l'any 1945', 'K.L. Reich', 'Oda a Catalunya des dels tròpics', 'Editorials catalanes de l'exili a les Amèriques', 'Revistes literàries a Mèxic', 'Tots tres surten per l'Ozama', and 'Aqui descansa Nevares'. The footer includes logos for 'lletra', 'UOC', and 'Facultat de Comunicació Blanquerna'.

Il·lustració 16: Detall d'un mapa relacionat amb l'itinerari personal i cultural d'Anna Murià

Tot i ser un projecte col·laboratiu l'autoria recau en Teresa Fèrriz Roure i Daniel García-Andújar, directora del Projecte Lletra de la UOC i artista visual dels mitjans, activista i teòric de l'art, respectivament. Aquest fet dóna al projecte la rellevància necessària per valorar positivament l'adequació de

l'autoria en relació als objectius i continguts que persegueix. Si bé és un recurs dedicat a traçar les experiències personals durant l'exili català del 39, si que recull en part, aspectes culturals i literaris de la majoria d'aquests exiliats i els situa damunt del mapa. Això sí, pocs als Països Catalans, i la majoria al continent americà. Cada autor compta amb una petita glossa biogràfica en forma de fitxa acompanyada de la foto de l'autor i el llistat de llocs literaris representatius.

Pel que fa als aspectes multimèdia, ocasionalment presenta fotografies complementàries als registres. Sí que té, però, molt desenvolupada la part interactiva, com ja s'explica en la introducció de l'anàlisi. El recurs permet fer un registre als usuaris. Aquest registre té la finalitat de facilitar la participació dels usuaris permetent que facin les seves propostes per a nous registres en el mapa. D'altra banda no té connexió amb xarxes socials però sí que permet recomanar el web a través d'un formulari d'enviament.

En el paràmetre de navegació podem dir que el web disposa d'un menú constant amb quatre apartats: El projecte, Itineraris culturals, Itineraris personals i Crea un itinerari. En aquest sentit es pot afirmar que té la capacitat d'expressar amb un número limitat d'opcions els continguts principals del recurs en la navegació constant. La retolació i la llegibilitat en general són totalment adequades. La Universitat Oberta de Catalunya (UOC) ofereix el portal web *Topobiografies* amb un disseny accessible amb l'objectiu de garantir l'accés als continguts al major nombre possible de persones, tenint en compte col·lectius amb discapacitats físiques i col·lectius amb diferents entorns tecnològics o d'accés. S'han tingut en compte les Pautes d'accessibilitat establertes pel grup de treball WAI (*Web Access Initiative*) que pertany al W3C (*World Wide Web Consortium*).

Correctes els paràmetres tecnològics referits als mapes i a la navegació i posicionament.

Actualment el recurs està inactiu i l'autora hi ha escrit una nota: "Hem tancat el projecte Topobiografies de l'exili el mes de setembre de 2010, després d'usar-lo intensivament com a eina docent dins les aules d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona i la Universitat Ramon Llull. Molts dels continguts que s'hi publiquen han estat editats per estudiants de diferents cursos universitaris. Si voleu afegir algun nou contingut o utilitzar l'espai en les vostres programacions docents, poseu-vos en contacte amb nosaltres".

Per a més informació vegeu els detalls de les fitxes analítiques a l'[Annex 4](#)

Viatge literari per les comarques de Catalunya

Tal com es recull en la web, *Viatge literari per les comarques de Catalunya* és un material educatiu basat en la recerca, la selecció i l'estructuració d'un corpus de 546 textos literaris d'autors catalans el tema central dels quals és la terra i les persones de Catalunya. El treball, que per la seva interdisciplinarietat, s'inscriu en una disciplina transversal ja que pertany tant a l'àrea de Llengua i Literatura catalana com a la de Ciències Socials, està pensat essencialment per als alumnes de primer i segon cicle de l'Ensenyament Secundari Obligatori encara que, alguns dels textos, per la seva temàtica i pel seu grau de dificultat, poden ser emprats també en nivells inferiors i superiors en aquests.

La finalitat última d'aquest recurs és que, a través de la literatura -la literatura, que és, entre altres coses, vehicle de transmissió ideològica i cultural, pot ser, en aquest cas, un instrument per a un aprenentatge interdisciplinari de manera natural- l'alumne pugui conèixer (o aprofundir o contemplar allò que ja coneix des d'un altra perspectiva) i fer seu el medi físic i el medi social del seu país. És a dir, utilitzar la literatura com a mitjà d'aprenentatge, com a mitjà de coneixement.

Un viatge literari per les comarques de Catalunya

Inici Presentació Bibliografia Propostes de treball Crèdits

EL BAIX EMPORDÀ

La terra

- [L'Empordanet](#): El Baix Empordà als anys setanta, Joaquim Cassà
- [La plana riallera](#): L'Empordà, Joan Miragall
- [La costa de Pineda a Colera](#): Mon amic Vicens és de Pineda, Carles Bosch de la Trinxeria
- [La costa](#): La Costa Brava, A. Martí Monteny
- [La platja](#): A la platja de Santa Cristina, Joaquim Ruyra
- [Els promocs burlescs](#): Tots els qui som a Sa Tuna, J.V. Foix
- [Un arbre empordanès](#): L'atzina surera, Josep M. Espinàs

Els homes

- [La pesca del corall](#): La filla del mar, Maria de Bel Ioch
- [El costuraban](#): Nit de frau, Josep Roig i Raventós
- [Les havaneres](#): El meu avi, Juan Ortega Monasterio

La gastronomia

- [L'arròs](#): Així dones, tant a Canyet com a Pola, Josep Pla
- [El cremat](#): El cremat, Joan Vinyoli

La història

- [Roquer de Llúria al Baix Empordà](#): Com la galea e els dos llenys..., Ramon Muntaner

La rondalla

- [Rondalla paremiològica](#): Les gallines de Peratallada van a pondre a Canapost, Joan Amades

Les villes

L'Alt Camp | L'Alt Empordà | L'Alt Penedès | L'Alt Urgell | L'Alta Ribagorça | L'Anoia | El Baix Ebre | El Baix Camp | El Baix Ebre | El Baix Empordà | El Baix Llobregat | El Baix Penedès | El Barcelonès | El Bages | La Cerdanya | La Conca de Barberà | El Garraf | Les Garrigues | La Garrotxa | El Gironès | El Maestrat | El Montsià | La Noya | L'Osona | El Pallars Jussà | El Pallars Sobirà | El Pla de l'Estany | El Pla d'Urgell | El Priorat | La Ribera d'Ebre | El Ripollès | La Segarra | El Segrià | La Selva | El Solsonès | El Tarragonès | La Terra Alta | L'Urgell | La Vall d'Aran | El Vallès Occidental | El Vallès Oriental

Il·lustració 17: Sumari dels llocs literaris relacionats amb la comarca del Baix Empordà

Si bé queda clara quina és l'autoria del mapa, a càrrec d'Elena Vicioso Martínez, no hi ha cap indicació concreta del seu lligam amb el tema encara que tot el context de la pàgina de presentació fa pensar que sí que es tracta d'una persona estretament vinculada al món de la literatura i l'educació i co-neixedora d'aquest àmbit d'especialitat. El projecte ha rebut el suport institucional i així ho indica: la

realització d'aquest material ha estat possible gràcies a una llicència per estudis concedida pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya (DOGC núm.: 2256 de 16.9.1996). A més ha comptat amb una subvenció de la Institució de les Lletres Catalanes per a la creació o renovació de pàgines web sobre literatura catalana l'any 2007.

El plantejament del web és molt clar: situar en un mapa de Catalunya un tria de fragments literaris d'autors reconeguts de la literatura catalana. Aquest objectiu a la pràctica no es compleix ja que el mapa no és funcional sinó que s'acaba convertint en una imatge de suport als continguts textuais del projecte. El recurs compta amb 546 textos literaris d'autors catalans repartits per les 41 comarques de Catalunya. Tal com l'autora explica en l'apartat de "Presentació" es tracta d'un material educatiu basat en la recerca, la selecció i l'estructuració d'un corpus. Això indica que les condicions de la informació presentada són les idònies. Tant la selecció de textos i autors com el tractament bibliogràfic i de presentació posteriors són adequats i rigorosos. Si bé s'informa adequadament dels processos de tria i selecció dels textos i els autors, cap d'aquests continguts va acompanyat d'informació contextual, és a dir, apunts biogràfics o gloses descriptives.

El web no compta amb recursos multimèdia ni tampoc amb cap recurs d'interactivitat per facilitar la participació dels usuaris. El mapa de les comarques de Catalunya és estàtic i en format gif.

El recurs presenta dos menús de navegació constant. Un a la part superior que inclou apartat genèrics com: Inici, Presentació o Crèdits. El segon, a la part inferior del web, és el menú de les comarques de Catalunya que dóna accés als continguts. Gràcies a aquesta concreció en els menús es pot dir que té la capacitat d'expressar amb un número limitat d'opcions els continguts principals del recurs en la navegació constant. Cada pàgina del web compta amb un títol propi clarament diferenciat i que respon al títol del contingut literari exposat.

Pel que fa al posicionament s'han detectat 32 enllaços de sortida i 10 enllaços d'entrada. És parcialment transparent en aquest sentit ja que la pàgina d'inici no conté informació explícita sobre el propòsit del web. En tot cas només el títol fa evident la naturalesa del seu contingut.

Finalment el web utilitza un llenguatge i unes convencions que són familiars als usuaris. No compta amb mapa de continguts, ni amb pàgina d'ajuda.

Per a més informació vegeu els detalls de les fitxes analítiques a l'[Annex 4](#).

VII. Conclusions

Aquest treball ha esdevingut el pas previ d'una recerca més exhaustiva en l'anàlisi de recursos de tipus mashup sobre literatura georeferenciada. A continuació es presenten les conclusions més destacables de l'estudi:

1) Pel que fa a la metodologia d'anàlisi veiem que la seva aplicació teòrica amb els paràmetres establerts és viable. Els criteris utilitzats són molt eficients i detallats per a avaluar la qualitat d'aquest tipus de recursos web. No obstant, és costós executar aquesta metodologia perquè a la pràctica requereix l'aplicació de diverses desenes d'indicadors, cadascun dels quals disposa de la seva pròpia articulació i mètode d'examen. A aquesta dificultat cal sumar-hi el fet que es necessita una base de dades per fer un buidatge ordenat i correcte de la informació, i que alhora permeti executar algun tipus d'informe de resum de continguts o estadístic per a l'anàlisi i l'avaluació dels recursos. En el cas pràctic d'aquest treball s'ha utilitzat una base de dades tipus .mdb (Microsoft Data Base), no obstant, és molt recomanable pensar en la possibilitat d'utilitzar un altre eina d'aquest tipus, potser *open source* com ara *MySQL*, que permeti un flexibilitat més gran amb el conjunt de dades del buidatge final.

També cal tenir present que per a l'aplicació de la metodologia és necessari que la persona que faci l'avaluació estigui preparat per a una tasca multidisciplinària. No només pel que fa al coneixement de les fonts d'informació i a la cerca de les unitats per a l'anàlisi sinó també per a l'avaluació posterior. Això implica que l'avaluador/a ha de tenir capacitat de judici en aspectes tant variats com la literatura, la geografia, l'arquitectura web, l'accessibilitat web, etc.

Finalment, aquesta metodologia és una evolució creada a partir de la proposta de Codina i adaptada pensant en l'avaluació de mapes literaris. Per ara, s'ha testat amb les quinze webs catalanes de mapes literaris. Però no pot quedar limitada a l'estadi actual hi ha de continuar evolucionant a mesura que aquests llocs webs o altres nous també ho facin. Això significa que els paràmetres o els indicadors poden canviar amb el temps: crear-ne de nous, millorar els existents, eliminar els obsolets... Així sempre amb l'objectiu d'estudiar què és el que aporta qualitat a un mapa literari a Internet, i intentar determinar cada vegada de manera més precisa la forma de mesurar aquesta qualitat. Per això també cal tenir en compte que no tots els components de qualitat d'un lloc web com els analitzats es poden mesurar amb la mateixa eficiència. Alguns són més difícils de establir que d'altres. No obstant

sempre es possible identificar i descriure els elements concrets de la disciplina que queden plasmats en els recursos i que els hi aporten la qualitat. En cas que no sigui així, si no podem mesurar de manera efectiva els teòrics elements que han d'aportar qualitat al recurs, sí que els hem d'identificar, almenys de forma conceptual perquè més endavant els puguem omplir de contingut, etc.

2) Pel que fa als recursos veiem que la mostra seleccionada és un conjunt heterogeni de webs tant pel que fa a continguts com a les estructures i formes de presentació. Després d'analitzar els recursos veiem que la constant dels mapes literaris a Internet és el focus d'interès dels mapes, és a dir, el concepte que cada mapa pren com a base. Aquest concepte pot ser de tres tipus: un autor/s, una obra/es, un lloc/s geogràfic. A partir d'aquí les combinacions que se'n deriven són infinites.

Veiem que a partir del buidatge, l'espectre de la mostra analitzada és molt ampli i va des de les webs acadèmiques que parteixen del recolzament científic i econòmic d'una institució del segon ensenyament o universitària, fins a les webs populars, creades per particulars o institucions a partir de recursos gratuïts d'Internet. Així trobem webs de gran calatge com *Endrets - Geografia Literària dels Països Catalans*, *Atles literari de les Terres de Girona* i *Topobiografies de l'exili català*, emmarcades en projectes universitaris de recerca a la Universitat de Vic, Universitat de Girona i Universitat Oberta de Catalunya-Universitat Ramon Llull, respectivament, més el recolzament institucional de fundacions, diputacions, editorials, etc. Hi ha altres iniciatives didàctiques de menor abast com són *Callejeros literarios*, *Itinerario literario de La Sombra del Viento*, *La dama de Vallcarca (una novel·la negra de Barcelona)*. Entre mig de les primeres i les segones hi trobem un projecte fet des del i pel segon ensenyament, d'abast nacional, però altament actualitzable tecnològicament: *Un viatge literari per les comarques de Catalunya*. Per altre banda hi ha dos grans projectes endegats des de diferents institucions públiques i privades que gaudeixen d'un gran reconeixement i qualitat de continguts. Es tracta del *Mapa Literari Català 2.0*, *Espais literaris de Jesús Montcada* i *Atles literari de Salt*. Finalment, trobem diferents recursos que amb més o menys dimensió han trobat el seu encaix en les demandes socials i culturals de les àrees geogràfiques a les que fan referència. Són recursos molt variats fets per iniciatives populars i en la majoria d'ocasions nodrits per masses socials anònimes: *La Barcelona de "Nada" de Carmen Laforet*, *Invisible maps - Fragmentos literarios*, *Mapa literari de Barcelona*, *Ruta literària Ruiz Zafón "El joc de l'àngel"*, *Rutes Literàries Sarrià-Sant Gervasi*.

Estadísticament l'estudi paramètric i unitari que porto a terme al capítol VI²³ permet concloure el següent:

- Un 33% dels webs de literatura georeferenciada dels Països Catalans estan escrits en espanyol.
- El focus d'interès de 13 recursos és el territori, de 2 és una obra i d'1 és un autor.
- L'abast territorial de 9 recursos és un municipi, 3 d'una regió, 1 d'un país i 2 són mundials.
- El paràmetre que té un compliment més elevat de mitjana és el VI. Usabilitat (69%) i els paràmetres que cal millorar són III.1 Recursos multimèdia i III.2 Recursos interactius (25%) i IV.2. Recuperació de la informació (23%).
- Els paràmetres de contingut estan en una forquilla del 39% al 50%, cosa que fa pensar que cal reforçar aquest tipus d'informació en els recursos de literatura georeferenciada, ja que es tracta, en essència, del que imprimeix el caràcter de cada recurs més enllà del perfeccionament tecnològic.
- El web més ben valorat en aquest estudi qualitatiu ha estat *Endrets - Geografia Literària dels Països Catalans* (76%), seguit d'*Espais literaris de Jesús Montcada* (63%) i *Mapa Literari Català 2.0* i *Topobiografies de l'exili català* (62%).
- El web amb el pitjor rendiment ha estat *Ruta literària Ruiz Zafón "El joc de l'àngel"* amb un compliment del 30%, seguit de *La Barcelona de "Nada" de Carmen Laforet*, amb el 39%.

3) Tal com mostren les estadístiques, tots els llocs web analitzats requereixen algun tipus de millora. Aquestes millores per aconseguir la màxima puntuació en tots els paràmetres de la matriu d'anàlisi es poden complementar amb altres millores que quedarien fora de l'abast d'aquesta avaluació i gairebé es podrien considerar com a propostes d'innovació necessaris per a la consolidació definitiva dels projectes.

Ús de la realitat augmentada al web. Seguir una ruta literària des de casa, veure que passa en els punts marcats en la ruta en temps real, observar que fa la gent en aquests punts en cada moment i fins i tot entrar en els edificis és l'objectiu d'aquest sistema d'informació que, integrat en una plataforma de georeferenciació, permet als usuaris pujar un graó en la seva experiència interactiva amb els mapes virtuals al web. Tot això ho permeten els nous mapes de realitat augmentada que els grans desenvolupadors com Google i Bing han posat a l'abast de tothom a través de la tecnologia MapsGL

²³ Al capítol VI (Desenvolupament de la investigació) exposo i desenvolupo aquestes dades més detalladament.

o els connectors amb Google Earth, en el cas del primer o la integració de fotografies i vídeos, que permeten veure l'activitat dels llocs en temps real, la possibilitat d'entrar dins dels edificis i explorar-los o una capa que mostra les constel·lacions quan l'usuari mira al cel, en el cas del segon.

Ús de la realitat augmentada al telèfon mòbil, per a tots aquells recursos que adaptin els seus continguts a sistemes d'informació multiplataforma. Aquesta realitat augmentada mòbil és la tecnologia que ens permet tenir una visió del món físic que ens envolta, combinant-la a temps real, amb informació virtual aplicada sobre el món físic a través d'un dispositiu tipus *smartphone*, per exemple. Una aplicació d'aquest concepte que es pot traslladar als mapes literaris o fins i tot al turisme literari podria ser aquesta: si s'enfoca un aparell preparat degudament (com un telèfon mòbil amb GPS, brúixola digital i accés a Internet) a un lloc concret (com la Plaça Major de Vic), el dispositiu reconeix què està "veient" i n'envia la informació corresponent a l'usuari, pel cas el text de Jaume Cabré sobre la Plaça del Mercadal de Vic. És com tenir una guia turística a mà que informa a mesura que l'aparell es belluga. Les aplicacions de la realitat augmentada al turisme literari encara tenen recorregut per fer però es presenten com una opció real i interessant per a tota mena de projectes que vulguin oferir serveis concrets en aquest tema. Per exemple: a les recepcions dels hotels se solen trobar que els demanen la mateixa mena de recorreguts fàcils. I si una aplicació descarregable al telèfon anés guiant aquests visitants com ho fa un dels indicadors de GPS que hi ha a tants cotxes?

Creació de xarxa al voltant dels mapes literaris i dinamització de les comunitats socials afins per mantenir viu l'interès cap a la matèria. A més de créixer en continguts, aquests tipus de webs han de consolidar-se com a recursos de consulta de continguts literaris i geogràfics de manera que potenciïn la seva funcionalitat com a eina social permetent la participació activa dels seus usuaris: estudiants i professors, excursionistes, turistes, a través d'eines que permetin no només llegir o observar sinó també informar, compartir i avaluar els llocs literaris. Les aportacions poden ser molt variades: Fer comentaris sobre un lloc literari fixat en un mapa; Corregir la informació errònia d'un indret literari; Contribuir en la il·lustració d'un lloc literari aportant-ne fotografies l'usuari; Valorar mitjançant un sistema de puntuació els indrets literaris d'un mapa; Proposar i documentar un nou lloc literari, text o autor; Descarregar en un format d'impressió la informació d'un lloc literari o d'una ruta literària; etc. Per fer-ho cal adaptar progressivament els llocs web a la dinàmica dels seus usuaris i establir una escala de rols per a la interactuació. En aquest sentit és interessant considerar el model que proposa Dolors Reig en el capítol 4 del llibre digital *Treballa diferent: Xarxes corporatives i comunitats professionals* (Reig, 2011), on proposa un model de rol sobre les formes de participació en línia al voltant

dels blocs, segons el qual considera que els participants evolucionen a través d'una sèrie de fases, a mesura que guanyen confiança i comprensió:

- Els consumidors (o *lurkers*), simplement llegeixen i exploren les aportacions dels altres. Més enllà de ser passius, tal com la paraula *lurker* (observador) suggereix, els consumidors poden ser visitants molt actius de la comunitat virtual, però encara no són tan visibles com els altres.
- Els que comenten en blocs o fòrums de discussió, buscant sovint aclariments, mostrant acords o oferint suggeriments o enllaços a coses similars.
- Els que contribueixen, ja parlariem aquí de l'anomenat contingut generat per l'usuari. Disposen ja de la formació i confiança necessàries com per expressar les seves pròpies idees en els espais de la comunitat o en els seus propis blocs, serveis de xarxa social, comunitats, etc. Haurem de tenir en compte això últim i proporcionar complements tecnològics, com els mecanismes de sindicació de continguts o aplicacions de la web que ho fan possible (*Disqus, IntenseDebate*, etc.).
- Els *commentators* ofereixen sovint metavisió del que passa, aportant elements de lideratge a la comunitat. Les seves contribucions aporten un panorama més general, enllaçant a treballs d'altres, analitzant i sintetitzant les contribucions de la resta. Els administradors o moderadors del recurs en serien un exemple.

4) Pel que fa a la didàctica veiem tres comportaments clarament diferenciats. En primer lloc s'observa que hi ha webs de geoliteratura que parteixen d'una base pedagògica i així ho manifesten en els seus objectius. És el cas per exemple d'*Un viatge literari per les comarques de Catalunya* que ja es va crear pensant en el currículum educatiu dels estudiants de l'ESO i el Batxillerat. També és el cas de *Callejeros literarios*, una proposta duta a terme transversalment per diferents instituts de secundària d'arreu de l'Estat de forma col·laborativa com a complement de les classes de literatura a l'aula. Podem dir que aquests webs són en sí propostes educatives i la seva raó de ser original ja era únicament aquesta.

Per altra banda hi ha uns altres recursos que essent fruit d'un projecte de recerca han acabat funcionant com a eines didàctiques, o bé se n'han derivat subproductes pensats per a la didàctica de la literatura a nivell de secundària o a la universitat. Són els casos de les *Topobiografies de l'exili català* i *Endrets - Geografia Literària dels Països Catalans*. Aquest segon amb un projecte didàctic derivat de

la línia de recerca principal consistent en crear un repositori de dossiers didàctics que lliguen la literatura, el paisatge i el web. Amb un dimensió menor però en la mateixa línia trobem *La dama de Vallcarca (una novel·la negra de Barcelona)* i *Itinerario literario de La Sombra del Viento*.

Finalment en la tercera franja hi consten la resta dels recursos no enumerats en les dues anteriors i creats, en principi, per a la divulgació popular de la literatura lligada al territori com a objectiu principal però que en un menor o major grau serveixen també a la idea didàctica. Són casos molt clars *l'Atles literari de les Terres de Girona* i *l'Atles literari de Salt*. Aquest segon fet des de la biblioteca pública de Salt com a font d'informació d'interès cultural i turística del municipi. Això porta a pensar en el fet que des les biblioteques públiques, a través de la seves col·leccions locals i el coneixement popular de cada vila a les que pertanyen es podrien convertir en un punt d'inici immillorable per a la creació de geografies literàries locals.

5) Aquest treball m'ha permès per una banda adquirir nous coneixements, però sobretot i aquest ha estat l'objectiu principal, augmentar els que ja tenia sobre la matèria que hi he tractat. L'elaboració d'un estudi íntegrament sobre l'anàlisi dels mapes literaris m'ha proporcionat una visió més clara de l'interès que té la sistematització geogràfica de la literatura per a descobrir la història i les realitats socials i culturals d'un territori. I la importància d'aquestes eines com a font de coneixement i de publicitat amb finalitats tant variades com les estudiantils, però també de turisme cultural, estudis de recerca universitària... Amb una visió de conjunt prou àmplia es constata la riquesa i l'interès de les moltes activitats literàries que es poden organitzar sobre un sol autor o de diversos autors tant per pobles o ciutats com per comarques o regions, aïllant o connectant les propostes i els autors, en la mesura dels interessos en què els usuaris projectin les activitats sobre els mapes literaris.

Finalment, he constatat que la nostra geografia literària és molt rica i que els mapes literaris constitueixen una mena d'acta notarial de la situació i l'estat de conservació i subsistència del patrimoni literari, a vegades malmès per la deixadesa de particulars i governants i l'agressió urbanística a la que sotmetem la nostra història i la nostra cultura.

VIII. Projectes futurs

Tal com reflexionava en l'últim paràgraf de les conclusions el meu interès per aquest tipus d'estudi va més enllà d'aquest primer treball de recerca. Crec que aquest projecte que he presentat té moltes possibilitat d'ampliació i se li pot donar uns nous valors i continuïtat en el temps.

Això serà possible ampliant la recerca en una etapa doctoral. Per fer-ho, esbosso les futures tasques de recerca a realitzar pel doctorat, tal com s'apunta en l'apartat V. Objecte d'estudi - Composició de la mostra²⁴:

- Ampliació de la mostra a nivell d'Espanya, d'Europa o mundial
- Definició d'un model teòric per a la creació de recursos en línia basats en els mashups de geografia literària.
- Anàlisi de receptors: estudiants, professors, excursionisme, turisme, etc.
- Anàlisi de productors
- Anàlisi segmentat de continguts: especialització i difusió general

També seria viable encetar una tasca de recerca que comparés des del punt de vista idiomàtic el comportament d'aquests recursos web. Com a primera proposta d'anàlisi es s'investigaria sobre:

- Bloc català
- Bloc hispanoamericà
- Bloc europeu (tenir en compte: francès, germànic, txec, hongarès, polonès...)
- Bloc rus
- Bloc anglo-americanà

Per últim destacar que d'aquest treball se n'han després tres possibles resultats de recerca:

- Comunicació al I Congrés de Geografies Literàries que se celebrarà a València del 23 al 25 d'abril de 2012
- Article a la revista *Serra d'Or* (vessant continguts literaris)
- Article a la revista *El Profesional de la Información* (vessant anàlisi tecnològica)

²⁴ Al capítol V (Objecte d'estudi) exposo i desenvolupo aquestes dades més detalladament

IX. Bibliografia

Baethge, Constanze. 2002. Géographie littéraire. [autor llibre] Paul Aron, Denis Saint-Jacques i Alain Viala. *Le Dictionnaire du littéraire*. París : Presses Universitaires de France, 2002, p. 250-251.

Berque, Agustin. 1995. *Les Raisons du paysage. De la Chine antique aux environnements de synthèse*. París : Hazan, 1995. pp. 34-35. 2850253901 (rúst.).

Bracero, Francesc. 2011. Las respuestas vienen del cielo. *La Vanguardia*. 11 / 3 / 2011, 46.487, p. 24-25.

Cobo, Cristobal. 2007. Mapa de aplicaciones. Una taxonomía comentada. [aut. libro] Cristobal Cobo y Hugo Pardo Kuklinski. [ed.] Universitat de Vic Grup de Recerca d'Interaccions Digitals. *Planeta Web 2.0. Inteligencia colectiva o medios fast food*. Vic; México DF : Flacso México, 2007, 3, pág. 158. E-book disponible a <http://planetaweb2.net>.

Codina, Lluís. 2006. *Evaluación de calidad en sitios web: Metodología de proyectos de análisis sectoriales y de realización de auditorias (v. 2006)*. Barcelona : UPF. Área de Biblioteconomía y Documentación. Dep. De Periodismo y de Comunicación Audiovisual, 2006. p. 13. Document reprografiado.

—. **2006.** *Metodología de análisis y evaluación de recursos digitales en línea (v. 2006)*. Barcelona : UPF. Área de Biblioteconomía y Documentación. Dept. de Periodismo y de Comunicación Audiovisual, 2006. p. 56. Documento reprografiado.

Domínguez Prieto, César Pablo. 2006. Atlas de los Espacios Literarios. [En línea] EdizerServizos Editoriais, agost / 2006. [Data: 23 / juliol / 2010.] Área de Teoría da Literatura e Literatura Comparada de la Universidad de Santiago de Compostela. <http://www.telefonica.net/web2/cesardominguez/geografia.html>.

DuVander, Adam. 2010. 5 Years Ago Today the Web Mashup Was Born. *ProgrammableWeb.com*. [En línea] 2010. [Data: 24 / 02 / 2010.] [http://blog.programmableweb.com/2010/04/08/the-fifth-anniversary-of-map-mashups-on-the-web/?utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed:+ProgrammableWeb+\(ProgrammableWeb:+Blog\)](http://blog.programmableweb.com/2010/04/08/the-fifth-anniversary-of-map-mashups-on-the-web/?utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed:+ProgrammableWeb+(ProgrammableWeb:+Blog)).

El projecte Endrets. **Samson, Richard**. 2010. Badalona : Espais Escrits, 2010. Actes del VI Seminari sobre Patrimoni literari i Territori: La literatura i la dinamització de l'entorn . p. 9.

García Rivera, Gloria. cop. 1995. *Didáctica de la literatura para la enseñanza primaria y secundaria*. Madrid : Akal, cop. 1995. ISBN 8446004690.

García Rivera, Gloria i Martos Núñez, Eloy. cop. 1993. *Atlas de lengua y literatura española : enseñanza secundaria*. Torrejón de Ardoz : Akal, cop. 1993. ISBN 8446001934.

IEC, Institut d'Estudis Catalans. 2007. Diccionari de la Llengua Catalana. [En línia] Institut d'Estudis Catalans, 2007. [Data: 19 / juliol / 2010.] <http://dlc.iec.cat/>.

Jenkins, Henry. 2008. *Convergence culture : la cultura de la convergència de los medios de comunicación*. Barcelona : Paidós, 2008. p. 301. Vol. 175. 9788449321535.

Mapping Literature: Towards a Geography of Fiction. **Piatti, Barbara, et al**. 2008. Vienna : s.n., 2008. Art & Cartography.

Moretti, Franco. 1998. *Atlas of the European Novel, 1800-1900*. New York/London : Verso, 1998.

Presentació d'Endrets.cat. Geografia literària dels PPCC. **Soldevila, Llorenç**. 2010. Badalona : Espais Escrits, 2010. Actes del VI Seminari sobre Patrimoni literari i Territori: La literatura i la dinamització de l'entorn. p. 3.

Reig, Dolors. 2011. Dinamització de comunitats a la societat xarxa. *Treballa diferent. Xarxes corporatives i comunitats professionals*. Barcelona : Generalitat de Catalunya. Departament de Justícia, 2011, p. 192. Llibre electrònic.

Stableford, Brian. 2003. Introduction. *Cyclopedia of Literary Places*. Pasadena : Salem Press, 2003, Vol. 1, p. xxxv.

TERMCAT, Centre de terminologia. 2003. *Societat de la informació. Noves tecnologies i Internet: diccionari terminològic*. 2a ed. rev. i ampl. Barcelona : TERMCAT, Centre de Terminologia, 2003. 8439361270.

X. Índex d'il·lustracions

Il·lustració 1: Lloc web commemoratiu de l'Any Rodoreda a http://www.anyrodoxeda.cat/	19
Il·lustració 2: Lloc web de Dagoll Dagom a http://www.dagolldagom.com/pags/cat/aloma/aloma.pdf	19
Il·lustració 3: Detall del mapa literari de l'Escala a l'Atlas literari de les terres de Girona	81
Il·lustració 4: Detall del plànol del Salt amb les fites literàries indicades pel recurs	83
Il·lustració 5: Detall del mapa de Blanes treballat pels alumnes de l'Institut Serrallarga.....	85
Il·lustració 6: Detall del Mapa literari de Barcelona del CCCB amb indicació de punts i itineraris literaris.....	87
Il·lustració 7: Mapa literari de la novel·la "La dama de Vallcarca"	89
Il·lustració 8: Detall d'un indret literari a Mura.....	92
Il·lustració 9: Detall d'un punt literari d'Invisible maps al carrer del Carme a Barcelona.....	93
Il·lustració 10: Detall d'una fitxa literària de Ma. Àngels Anglada del Mapa Literari Català 2.0.....	95
Il·lustració 11: Detall de la fitxa descriptiva d'un indret literari del recurs Espais Literaris de Jesús Moncada.....	97
Il·lustració 12: Traçat de la ruta literària proposada en el recurs	99
Il·lustració 13: Mapa literari que situa els llocs literaris de la novel·la "El joc de l'àngel" de Ruiz Zafón a Puigcerdà.....	101
Il·lustració 14: Pàgina d'inici del recurs i menú lateral amb les rutes literàries proposades	103
Il·lustració 15: Mapa amb la indicació de tots els punts literaris de "L'ombra del vent" de Ruiz Zafón proposats pels autors del recurs.	105
Il·lustració 16: Detall d'un mapa relacionat amb l'itinerari personal i cultural d'Anna Murià.....	107
Il·lustració 17: Sumari dels llocs literaris relacionats amb la comarca del Baix Empordà.....	109

XI. Índex de taules

Taula 1: Fases per a la creació de nous paràmetres i indicadors	32
Taula 2: Model de fitxa d'indicador d'avaluació	32
Taula 3: Combinacions de paraules clau i idiomes per a l'obtenció de la mostra	37
Taula 4: Descripció bàsica dels recursos web de literatura geolocalitzada dels Països Catalans	41
Taula 5: Valoració del paràmetre Identificació	45
Taula 6: Valoració del paràmetre Contingut – Objectius/qualitat	47
Taula 7: Valoració del paràmetre Contingut – Cartografia	49
Taula 8: Valoració del paràmetre Contingut - Autor únic	51
Taula 9: Valoració del paràmetre Contingut - Diversos autors	53
Taula 10: Valoració del paràmetre Contingut - Obra única	55
Taula 11: Valoració del paràmetre Contingut - Diverses obres	57
Taula 12: Valoració del paràmetre Contingut - Llocs literaris	59
Taula 13: Valoració del paràmetre Tecnologia – Recursos multimèdia	61
Taula 14: Valoració del paràmetre Tecnologia – Recursos interactius	63
Taula 15: Valoració del paràmetre Tecnologia – Característiques tècniques	65
Taula 16: Valoració del paràmetre Navegació – Arquitectura	67
Taula 17: Valoració del paràmetre Navegació – Recuperació de la informació	69
Taula 18: Valoració del paràmetre Navegació – Ergonomia	71
Taula 19: Valoració del paràmetre Posicionament – Lluminositat	73
Taula 20: Valoració del paràmetre Posicionament – Ubiquïtat	75
Taula 21: Valoració del paràmetre Usabilitat – Processos	77
Taula 22: Resum de les valoracions dels paràmetres i resultats globals	79

XII. Índex de gràfics

Gràfic 1: Distribució dels recursos web segons l'origen geogràfic dels mapes literaris.....	38
Gràfic 2: Distribució dels recursos web segons el focus d'interès dels mapes literaris.....	39
Gràfic 3: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Identificació	45
Gràfic 4: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Contingut - Objectius/qualitat.....	47
Gràfic 5: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Contingut - Cartografia	49
Gràfic 6: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Contingut - Autor únic	51
Gràfic 7: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Contingut - Diversos autors	53
Gràfic 8: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Contingut - Obra única	55
Gràfic 9: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Contingut - Diverses obres	57
Gràfic 10: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Contingut - Llocs literaris.....	59
Gràfic 11: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Tecnologia – Recursos multimèdia	61
Gràfic 12: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Tecnologia – Recursos interactius	63
Gràfic 13: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Tecnologia – Característiques tècniques	65
Gràfic 14: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Navegació – Arquitectura.....	67
Gràfic 15: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Navegació – Recuperació de la informació	69
Gràfic 16: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Navegació – Ergonomia	71
Gràfic 17: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Posicionament – Lluminositat ...	73
Gràfic 18: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Posicionament – Ubiquïtat.....	75
Gràfic 19: Escala de compliment per unitat d'anàlisi del paràmetre Usabilitat – Processos.....	77
Gràfic 20: Escala de compliment segons resultat global per unitat d'anàlisi.....	79

Annex 1: Taula amb els resultats complets de la primera cerca

Títol	Creadors	Idioma d'inici	Focus	Abast territori	Nom territori	País
A booklover's guide to New Zealand	New Zeland Book Council	Anglès	Territori	País	Nova Zelanda	Nova Zelanda
A Literary Map of Brooklyn	Brooklyn Public Libraries	Anglès	Territori	Barri	Brooklyn	Estats Units
A Literary Map of Manhattan	The New York Times	Anglès	Territori	Barri	Manhattan	Estats Units
A Literary Map of New Mexico	New Mexico State Record Center and Archives	Anglès	Territori	Estat	New Mexico	Estats Units
Alabama Literary Map	Alabama Center for the Book	Anglès	Territori	Estat	Alabama	Estats Units
Am Baile Literary Landscapes	The Highland Council	Anglès	Territori	Regió	Highlands	Regne Unit
Atlas of fiction	N/C	Anglès	Territori	Món	Món	Altres
Atles literari de les Terres de Girona	Càtedra Ma. Àngels Anglada - UdG	Català	Territori	Regió	Província de Girona	Espanya
Atles literari de Salt	Biblioteca Pública lu Bohigas	Català	Territori	Municipi	Salt	Espanya
Callejeros literarios	A pie de aula, Repaso de lengua, Blogge@ndo y Tres Tizas	Espanyol	Territori	País	Espanya	Espanya
Circuit littéraire Montréal	Bibliothèques publiques Montréal	Francès	Territori	Ciutat	Montréal	Canadà
Edinburgh UNESCO city of literature	City of Literature Trust	Anglès	Territori	Ciutat	Edinburgh	Regne Unit
Els llocs de Magris. Microcosmos	CCCBeducació	Català	Obra	Continent	Europa	Altres
Endrets - Geografia Literària dels Països Catalans	Equip Endrets - UVic	Català	Territori	Regió	Països Catalans	Altres
Espais literaris de Jesús Montcada	Miquel Viladegut	Català	Autor	Municipi	Mequinensa	Espanya

Fernando Pessoa	Theria	Anglès	Autor	Municipi	Lisboa	Portugal
Florida Literary Map	National Council of Teachers of English	Anglès	Territori	Estat	Florida	Estats Units
Fragmentos literarios	Invisible maps	Espanyol	Territori	Municipi	Barcelona	Espanya
Itinerario literario de "La Sombra del Viento"	Javier Sánchez Bolado (UAB Idiomes Barcelona)	Espanyol	Territori	Municipi	Barcelona	Espanya
Joyce Walks	Conor McGarrigle	Anglès	Autor	Món	Món	Altres
La Barcelona de "Nada" de Carmen Laforet	Iu	Espanyol	Obra	Municipi	Barcelona	Espanya
La dama de Vallcarca (una novela negra de Barcelona)	Javier Sánchez Bolado (UAB Idiomes Barcelona)	Espanyol	Territori	Municipi	Barcelona	Espanya
La ville est un roman: cartographie littéraire	Paris en toutes lettres	Francès	Territori	Ciutat	París	França
Lisbon by Pessoa, the interactive map	P. Berkane	Anglès	Autor	Ciutat	Lisboa	Portugal
Literary and Cultural Heritage of Pennsylvania	Pennsylvania Center for the Book	Anglès	Territori	Estat	Pennsylvania	Estats Units
Literary Map of Africa	The Ohio State University Libraries	Anglès	Territori	Continent	Àfrica	Altres
Literary Map of Detroit	Institute for Detroit Studies at Marygrove College	Anglès	Territori	Ciutat	Detroit	Estats Units
Literary Map of Kansas City	Johnson County Library	Anglès	Territori	Ciutat	Kansas City	Estats Units
Literary Map of Maine	Jeff Woodbury, Suzi Piker, Marcia MacVane	Anglès	Territori	Estat	Maine	Estats Units
Literary Map of Massachusetts	Massachusetts Center for the Book	Anglès	Territori	Estat	Massachusetts	Estats Units
Literary Map of Michigan	Calvin College	Anglès	Territori	Estat	Michigan	Estats Units
Literary Map of North Carolina	University of North Carolina at Greensboro and North Carolina Center for the Book	Anglès	Territori	Estat	North Carolina	Estats Units
Literary Map of Virginia	Virginia Association of Teachers of English	Anglès	Territori	Estat	Virgina	Estats Units

Literatura Hispanoamerica	Sololiteratura.com	Espanyol	Territori	Continent	Iberoamerica	Altres
Map of Kansas Literature	Washburn University	Anglès	Territori	Estat	Kansas	Estats Units
Mapa Literari Català 2.0	Espais Escrits	Català	Territori	Món	Món	Altres
Mapa literari de Barcelona	Centre de Cultura Contemporània de Barcelona	Català	Territori	Municipi	Barcelona	Espanya
Mapa literario de Huelva y su provincia	Valle	Espanyol	Territori	Província	Huelva	Espanya
Mapa Literario de Santo Domingo	Erika Martínez, Meg Petersen y Frank Báez	Espanyol	Territori	Ciutat	Santo Domingo	República Dominicana
Mapa poètic de Grècia	El Fil de les clàssiques	Català	Territori	País	Grècia	Grècia
Mappa Letteraria di Palermo	Filippo Guttuso, Mario Rubino ed Anna Maria Ruta	Italià	Territori	Ciutat	Palerm	Itàlia
Mappa Letteraria di Ragusa	Paesaggioioleio	Italià	Territori	Ciutat	Ragusa	Itàlia
Nuestras geografías literarias: Muskiz y su entorno a través de la literatura y los libros	Biblioteca Municipal de Muskiz	Euskera	Territori	Ciutat	Muskiz	Espanya
On sortir	Onsortir.cat	Català	Territori	Regió	Països Catalans	Espanya
Paesaggio Culturale Italiano	Paesaggio Culturale Italiano Srl	Italià	Territori	País	Itàlia	Itàlia
Patrick O'Brian Mapping Projecte	Tom Horn	Anglès	Autor	Món	Món	Altres
Poetry Atlas	Tam Tam Media	Anglès	Territori	Món	Món	Altres
Portsmouth Literature Map	Dom	Anglès	Territori	Ciutat	Portsmouth	Regne Unit
Ruta literària Ruiz Zafón "El joc de l'àngel"	Ajuntament de Puigcerdà	Català	Obra	Municipi	Puigcerdà	Espanya
Rutes Literàries Sarrià-Sant Gervasi	Xarxa de Patrimoni Literari del Districte	Català	Territori	Municipi	Barcelona	Espanya
South Carolina Literary Map	South Carolina Center for the book	Anglès	Territori	Estat	Carolina del Sud	Estats Units

South Dakota Literary Map	South Dakota Council of Teachers of English	Anglès	Territori	Estat	Dakota del Sud	Estats UNits
Terres d'écrivains	Association Terres d'écrivains	Francès	Territori	País	França	França
The Georgia Literary Map	Georgia Center for the Book	Anglès	Territori	Estat	Georgia	Estats Units
The London Of Sherlock Holmes... Mapped	Lindsey Clarke & Matt Brown	Anglès	Obra	Ciutat	Londres	Regne Unit
Topobiografies de l'exili català	Lletra - UOC	Català	Territori	Món	Món	Altres
Un viatge literari per les comarques de Catalunya	Elena Vicioso Martínez	Català	Territori	Comunitat Autònoma	Catalunya	Espanya
US Literary Map Project	American Collection Educatr's Site	Anglès	Territori	País	Estats Units	Estats Units
Victoria Literary Map	Arts Victoria's Major Touring Initiative	Anglès	Territori	Estat	Victoria	Austràlia

Annex 2: Índex de paràmetres i indicadors

Entre parèntesi les equivalències amb els indicadors de Lluís Codina.

I. Identificació

I.1. Autoria

- I.1.1. Títol
- I.1.2. URL –descriptiu–
- I.1.3. Identificació de l'autoria (Codina 1.1)
- I.1.4. Adequació de l'autoria (Codina 1.2)
- I.1.5. Contacte (Codina 1.3)
- I.1.6. Suport institucional
- I.1.7. Data de creació
- I.1.8. Data d'actualització (Codina 2.8)

II. Contingut

II.1. Objectius i qualitat de la informació

- II.1.1. Objectius (Codina 2.1)
- II.1.2. Focus
- II.1.3. Públic (Codina 2.1)
- II.1.4. Política de participació (Codina 2.4)
- II.1.5. Quantitat (Codina 2.5)
- II.1.6. Rigor (Codina 2.6)
- II.1.7. Edició (Codina 2.7)

II.2. Cartografia

- II.2.1. Abast territorial
- II.2.2. Nom territori
- II.2.3. Autoria del mapa
- II.2.4. Format
- II.2.5. Escala
- II.2.6. Disseny
- II.2.7. Toponímia

II.3. Autors literaris

- II.3.1. Autor únic
- II.3.2. Índex onomàstic (Codina 3.9+3.14)
- II.3.3. Criteri tria autors
- II.3.4. Imatge autors
- II.3.5. Nota biogràfica
- II.3.6. Nivell autors
- II.3.7. Ràtio autores

II.4. Obres/textos literaris

- II.4.1. Obra única
- II.4.2. Índex de títols (Codina 3.9+3.14)
- II.4.3. Criteri tria obres/textos
- II.4.4. Transcripció dels textos
- II.4.5. Referència bibliogràfica
- II.4.6. Antologia creativa dels autors
- II.4.7. Representativitat literària

II.5. Llocs literaris

- II.5.1. Índex de llocs (Codina 3.9+3.14)
- II.5.2. Criteri tria dels llocs
- II.5.3. Imatge dels llocs
- II.5.4. Nota geogràfica
- II.5.5. Sinergia entre autor/text/lloc
- II.5.6. Rutes

III. Tecnologia

III.1. Recursos multimèdia

- III.1.1. Fotografies
- III.1.2. Àudios
- III.1.3. Vídeos
- III.1.4. Elements gràfics

III.2. Recursos interactius

- III.2.1. Registre
- III.2.2. Xarxes socials
- III.2.3. Bloc
- III.2.4. Fòrum

III.3. Característiques tècniques

- III.3.1. Context
- III.3.2. Tecnologia base dels mapes
- III.3.3. Descàrrega KML/KMZ
- III.3.4. Multiplataforma

IV. Navegació

IV.1. Arquitectura

- IV.1.1. Navegació constant (Codina 3.1)
- IV.1.2. Expressivitat (Codina 3.2)
- IV.1.3. Identificació (Codina 3.3)
- IV.1.4. Navegació estructural (Codina 3.5)
- IV.1.5. Jerarquització (Codina 3.7)
- IV.1.6. Orientació (Codina 3.6)

- IV.1.7. Navegació semàntica (Codina 3.10)
- IV.1.8. Retolació (Codina 3.11)

IV.2. Recuperació de la informació

- IV.2.1. Recuperació d'informació (Codina 3.12)
- IV.2.2. Cerca avançada (Codina 3.14)

IV.3. Ergonomia

- IV.3.1. Facilitat d'utilització (Codina 4.1)
- IV.3.2. Claredat (Codina 4.3)
- IV.3.3. Llegibilitat (Codina 4.4)
- IV.3.4. Accessibilitat web
- IV.3.5. Idiomes

V. Posicionament

V.1. Lluminositat

- V.1.1. Enllaços de sortida (Codina 5.1)
- V.1.2. Context dels enllaços (Codina 5.2)
- V.1.3. Anticipació (Codina 5.3)
- V.1.4. Actualització dels enllaços (Codina 5.6)
- V.1.5. Posicionament en motor de cerca

V.2. Ubiquïtat

- V.2.1. Enllaços d'entrada Codina 6.5)
- V.2.2. Transparència (Codina 6.2)
- V.2.3. Meta informació (Codina 6.3)

VI. Usabilitat

VI.1. Processos

- VI.1.1. Convencions (Codina 7.2)
- VI.1.2. Flexibilitat (Codina 4.2=9.2)
- VI.1.3. Accés (Codina 9.3)
- VI.1.4. Mapa web
- VI.1.5. Ajuda

Annex 3: Catàleg de fitxes per a l'avaluació

I. IDENTIFICACIÓ

I.1. Autoria

Número	I.1.1
Indicador	Títol
Definició	Identificació del títol del recurs.
Examen	No procedeix.
Procediment	Buscar el títol públic del recurs a la pàgina principal del web i a l'etiqueta <title>.
Puntuació	No procedeix –descriptiu–

Número	I.1.2
Indicador	URL
Definició	Identificació de la URL.
Examen	No procedeix.
Procediment	Anotar la URL del recurs.
Puntuació	No procedeix –descriptiu–

Número	I.1.3
Indicador	Identificació de l'autoria
Definició	Responsabilitat intel·lectual del web i/o identificació de la persona o organisme responsable de la seva publicació actualment.
Examen	La responsabilitat intel·lectual i/o les dades de la persona o l'organisme responsable del web estan ben determinades? En tot cas: Hi ha una indicació detallada de l'equip de treball del web: equip informàtic, equip de redacció, etc.?
Procediment	Les dades sobre l'autoria solen trobar-se en una secció denominada <i>Crèdits</i> , <i>Qui som</i> , etc. dins la pàgina d'inici del web. Cal buscar una secció d'aquest tipus dins la pàgina d'inici per accedir a les dades sobre l'autoria. Una font alternativa (o complementària) són els webs i bases de dades que informen sobre els propietaris de dominis. Vegeu, per exemple, la informació d' <i>Alexa</i> o la que proporciona <i>Whois Source</i> .
Puntuació	0-3

Número	I.1.4
Indicador	Adequació de l'autoria
Definició	Adequació entre l'autoria i la temàtica/continguts desenvolupats el web
Examen	Hi ha evidències que la responsabilitat del web recau en un organisme o equip de persones solvent i especialitzat en relació al tema/objectius del recurs?
Procediment	Consultar les dades sobre l'autoria de l'indicador I.1.3. i valorar el grau de especialització/relació amb la temàtica.
Puntuació	0-3

Número	I.1.5
Indicador	Contacte
Definició	Possibilitat de contactar i, concretament, d'enviar missatges sobre el contingut als responsables del web.
Examen	Existeix la possibilitat d'enviar comunicacions o missatges a les persones responsables de la publicació del web, bé per fer aportacions o per informar sobre rectificacions, suggeriments, queixes, etc.?
Procediment	Examen dels canals d'informació que hi ha disponibles al web.
Puntuació	0-1

Número	I.1.6
Indicador	Suport institucional
Definició	Recolzament al projecte per part d'institucions públiques o privades.
Examen	El projecte ha rebut algun tipus de suport (econòmic, administratiu, legal...) que hagi contribuït al seu desenvolupament?
Procediment	Examinar la pàgina principal del web, les pàgines de crèdits i, si és el cas, la pàgina descriptiva del projecte i identificar els noms, links o baners cap a institucions de suport.
Puntuació	0-1

Número	I.1.7
Indicador	Data de creació
Definició	Data completa en la qual es va crear el web.
Examen	Està indicada la data de creació del web?
Procediment	Examinar la pàgina principal del web, les pàgines de crèdits i, si és el cas, la pàgina descriptiva del projecte.
Puntuació	0-1

Número	I.1.8
Indicador	Data d'actualització
Definició	Data completa en la qual s'ha actualitzat el web.
Examen	Està indicada la data d'actualització del web? La informació s'actualitza amb la freqüència adequada a la naturalesa del recurs?
Procediment	Examinar la pàgina principal del web, les pàgines de crèdits i, si és el cas, la pàgina descriptiva del projecte.
Puntuació	0-1

II. CONTINGUT

II.1. Objectius i qualitat de la informació

Número	II.1.1
Indicador	Objectius
Definició	Existència dels motius o la finalitat que pretén aconseguir el web. Adequació dels objectius amb el contingut i el públic a qui es dirigeix el web.
Examen	Són explícits, o es poden deduir fàcilment? Són coherents amb els continguts i el públic objectiu del web?
Procediment	Examinar la pàgina de crèdits o similars.
Puntuació	0-3

Número	II.1.2
Indicador	Focus
Definició	Base temàtica en la que se centra el mapa per exposar els continguts literaris. Aquest focus d'interès pot ser de tres tipus: un territori, un autor/s o una obra/es.
Examen	Què tenen en comú els punts geogràfics indicats en el mapa?
Procediment	Relacionar en conjunt tots els inputs del mapa geogràfic i definir-ne la base temàtica.
Puntuació	No procedeix –descriptiu–

Número	II.1.3
Indicador	Públic
Definició	S'explicita el públic a qui es dirigeix el web. Adequació dels objectius amb el contingut i els objectius dels web.
Examen	És explícit, o es pot deduir fàcilment a quin tipus de públic es destina el web? És coherent amb els continguts i els objectius del web?
Procediment	Examinar la pàgina de crèdits o similars.
Puntuació	0-3

Número	II.1.4
Indicador	Política de participació
Definició	Criteris del web per acceptar col·laboracions externes.
Examen	En algun apartat del web s'hi detalla la política de participació/col·laboració amb el projecte? Hi ha definit un procés per atendre les aportacions externes respecte del contingut del web: propostes de nous textos, correccions dels existents...
Procediment	Examen de la pàgina principal o de la pàgina de crèdits del web, si és el cas.
Puntuació	0-3

Número	II.1.5
Indicador	Quantitat d'informació
Definició	Volum d'informació.
Examen	El web conté un volum d'informació adequat o suficient en relació al tema, els

	objectius i al públic al qual va dirigit?
Procediment	Valorar el volum d'informació considerant el tema, els objectius i el públic objectiu del web.
Puntuació	0-3

Número	II.1.6
Indicador	Rigor de la informació
Definició	Exactitud de la informació pel que fa al seu fonament i veracitat.
Examen	El web conté evidències que la informació ha tingut un tractament adequat en relació a la naturalesa i els objectius del web?
Procediment	Examinar detingudament una o diverses seccions del web parant atenció a les referències i a les fonts citades, taules de dades, etc.
Puntuació	0-3

Número	II.1.7
Indicador	Uniformitat de la informació
Definició	Qualitat de la informació que conté el web per haver estat supervisada i, si escau, d'haver corregit els continguts amb la finalitat última d'aconseguir homogeneïtzar-la en tota la seva extensió.
Examen	Hi ha indicis de tractar-se d'informació que hagi estat editada, és a dir, que hagi passat per un procés adequat de supervisió, de control o de revisió i, per tant, es pot apreciar un grau d'uniformitat, d'estil narratiu, etc.?
Procediment	Comparació de textos de diverses seccions del web.
Puntuació	0-3

II.2. Cartografia

Número	II.2.1
Indicador	Abast territorial
Definició	Superfície geogràfica en la que se centren els continguts del mapa.
Examen	Està ben delimitada l'àrea geogràfica que cobreix el mapa?
Procediment	Observar el tipus de territori que abasta el mapa quan mostra els continguts literaris.
Puntuació	No procedeix –descriptiu–

Número	II.2.2
Indicador	Nom territori
Definició	Denominació completa del territori.
Examen	El web fa explícit el nom del territori sobre el qual presenta la informació?
Procediment	Observar les etiquetes nominals del mapa.
Puntuació	NP –descriptiu–

Número	II.2.3
Indicador	Autoria del mapa

Definició	Reconeixement de l'autor o la institució responsable de l'elaboració de la cartografia.
Examen	Està identificada l'autoria del mapa?
Explicació	És important conèixer i analitzar qui hi ha darrere de cada mapa. Cal fixar-se en quin autor o organisme públic o privat edita la cartografia i si es tracta d'una institució competent pel què fa a geografia.
Procediment	Identificar l'autoria del mapa.
Puntuació	0-3

Número	II.2.4
Indicador	Format
Definició	Grau de representació geogràfica: mapa/plànol.
Examen	Quin nivell de complexitat gràfica presenten les representacions geogràfiques del web.
Explicació	A més a més dels mapes, existeix un segon tipus de representació més bàsiques que més enllà de la superfície terrestre també dibuixa i situa altres elements a més petita escala. Són els plànols. Es tracta, igualment, d'una representació sobre un pla però de la disposició en abstracte, per exemple, d'una ciutat —carrers, línies de transport públic, serveis, etc.—, d'un parc, etc. Els més comuns són els plànols urbans.
Procediment	Identificar el nivell de complexitat que presenta la cartografia del web.
Puntuació	0-3

Número	II.2.5
Indicador	Escala
Definició	Proporció entre les dimensions de les parts d'un mapa, plànol, etc., i les parts corresponents de la realitat que representa.
Examen	El mapa incorpora la informació sobre l'escalat geogràfic? El web permet variar l'escalat del mapa per poder ampliar o reduir el detall de la informació geogràfica?
Procediment	Examinar la informació descriptiva del mapa sobre l'escala utilitzada.
Puntuació	0-3

Número	II.2.6
Indicador	Disseny
Definició	Utilització del traç i els colors en la creació del mapa.
Examen	El mapa està ben delimitat? Els colors del mapa són útils per diferenciar-ne les seccions?
Procediment	Examinar l'ús del traç i els colors d'emplenat del mapa.
Puntuació	0-3

Número	II.2.7
Indicador	Toponímia
Definició	Llistat de noms propis dels llocs geogràfics representats en el mapa.
Examen	La toponímia està citada correctament? És clara, entenedora i llegible?
Procediment	Observar els noms propis presents en el mapa.

Puntuació	0-3
------------------	-----

II.3. Autors

Número	II.3.1
Indicador	Autor únic
Definició	Establiment d'una sol autor com a focus d'interès del recurs web.
Examen	Les fites del mapa s'han extret només a partir de la divulgació d'un únic autor o pel contrari la confecció del mapa ha estat a partir d'una agregació d'autors literaris?
Explicació	Aquest indicador descriptiu és important alhora de fer les comparatives en les puntuacions d'aquest epígraf de l'avaluació. Cal tractar per separat els webs que han creat els seus mapes prenent com a referent un únic autor/a, dels que han construït els mapes a partir d'una selecció de diferents autors.
Procediment	Determinar la quantitat d'autors utilitzades per a la confecció del/s mapes literaris.
Puntuació	No procedeix –descriptiu–

Número	II.3.1
Indicador	Índex d'autors
Definició	Llistat utilitzat per a representar els autors literaris del web mitjançant un sistema classificatori en forma de llista de noms.
Examen	El web compta amb un sistema de recerca d'autors literaris basat en alguna forma d'indexació onomàstica?
Explicació	La navegació principal (o sumari) només és una de les dues grans classes d'índex possible en un web. Mentre que els sumaris són una representació abstracta i sistemàtica de l'estructura del contingut del web, els índex són llistats detallats, no sistemàtics, sinó alfabètics (onomàstics, etc.) dels ítems del web. En aquest sentit, qualsevol web amb una certa complexitat hauria de tenir com a mínim un índex dels autors literaris tractats en el seu contingut, a banda del sumari general. Índex a convenir: de noms propis (persones, territoris, etc.). Per tant, no es pot confondre un sumari, o mapa global, amb un índex. En un sumari hi ha una representació jeràrquica o analògica de l'estructura del web, en canvi, en un índex analític típic s'ofereix un llistat alfabètic, en aquest cas, dels noms dels autors que conté el recurs.
Procediment	Localitzar alguna secció que contingui un índex onomàstic dels autors literaris.
Puntuació	0-3

Número	II.3.2
Indicador	Criteris de tria d'autors
Definició	Criteri/s que el web fixa per a la selecció dels autors literaris que han de formar part del seu contingut.
Examen	Es detalla en algun apartat la política d'inclusió d'autors per al web? Existeix un llistat de criteris que marquin el perfil dels autors que poden ser inclosos en el web?
Procediment	Localitzar alguna secció que contingui una explicació/llista de criteris sobre la

	inclusió dels autors literaris.
Puntuació	0-3

Número	II.3.3
Indicador	Imatge dels autors
Definició	Retrat/fotografia d'identificació de cada autor.
Examen	El web proporciona una imatge que permeti identificar gràficament als autors?
Procediment	Localitzar alguna secció del web que esdevingui una fitxa personal per als autors literaris inclosos en el recurs i validar l'existència d'una imatge/retrat per a cada autor.
Puntuació	0-3

Número	II.3.4
Indicador	Nota biogràfica
Definició	Apunt amb informació biogràfica dels autors.
Examen	El web proporciona informació biogràfica dels autors literaris que conté? Es tracta d'una informació bàsica o completa?
Procediment	Localitzar alguna secció del web que esdevingui una fitxa personal per als autors literaris inclosos en el recurs i validar l'existència d'informació biogràfica de cada autor.
Puntuació	0-3

Número	II.3.5
Indicador	Nivell dels autors
Definició	Grau d'importància dels autors literaris.
Examen	Quin grau d'importància tenen l'autor/s en la literatura catalana? Són autors consagrats? de primera magnitud? Locals? En cas que la categoria d'un dels autors sigui dubtosa, aporta alguna singularitat significativa, enriquidora des de la seva secundarietat?
Procediment	Comprovar la categoria dels autors en referència al cànon literari (MOLC, etc.)
Puntuació	0-3

Número	II.3.6
Indicador	Ràtio d'autores
Definició	Nombre d'autores respecte el nombre d'autors.
Examen	Quina és el nombre d'autores en relació al nombre d'autors del web?
Procediment	Calcular la ràtio.
Puntuació	No procedeix –descriptiu–

II.4. Obres/textos

Número	II.4.1
Indicador	Obra única
Definició	Establiment d'una sola obra/text com a focus d'interès del recurs web.
Examen	Les fites del mapa s'han extret només d'una obra concreta o pel contrari la

	confecció del mapa ha estat a partir d'una agregació d'indrets literaris de múltiples obres o textos?
Explicació	Aquest indicador descriptiu és important de tenir en compte per fer les comparatives en les puntuacions d'aquest epígraf de l'avaluació. Cal tractar per separat els webs que han creat els seus mapes prenent com a referent un únic text o obra, dels que han construït els mapes a partir d'una selecció de textos o obres.
Procediment	Determinar la quantitat d'obres utilitzades per a la confecció del/s mapes literaris.
Puntuació	No procedeix –descriptiu–

Número	II.4.2
Indicador	Índex de títols
Definició	Llistat utilitzat per a representar les obres literàries del web mitjançant un sistema classificatori en forma de llista de títols.
Examen	El web compta amb un sistema de recerca d'obres literàries basat en alguna forma d'indexació onomàstica?
Explicació	La navegació principal (o sumari) només és una de les dues grans classes d'índex possible en un web. Mentre que els sumaris són una representació abstracta i sistemàtica de l'estructura del contingut del web, els índex són llistats detallats, no sistemàtics, sinó alfabètics (de títols, etc.) dels ítems del web. En aquest sentit, qualsevol web amb una certa complexitat hauria de tenir com a mínim un índex dels títols de les obres literàries o dels seus fragments tractats en el seu contingut, a banda del sumari general. Índex a convenir: de títols. Per tant, no es pot confondre un sumari, o mapa global, amb un índex. En un sumari hi ha una representació jeràrquica o analògica de l'estructura del web, en canvi, en un índex analític típic s'ofereix un llistat alfabètic, en aquest cas, de les obres literàries que conté el recurs.
Procediment	Localitzar alguna secció que contingui un índex dels títols de les obres literàries del web.
Puntuació	0-3

Número	II.4.3
Indicador	Criteris de tria de les obres literàries
Definició	Criteri/s que el web fixa per a la selecció de les obres literàries que han de formar part del seu contingut.
Examen	Es detalla en algun apartat la política d'inclusió d'obres literàries per al web? Existeix un llistat de criteris que marquin la línia de les obres literàries que poden ser incloses en el web?
Procediment	Localitzar alguna secció que contingui una explicació/llista de criteris sobre la inclusió de les obres literàries.
Puntuació	0-3

Número	II.4.4
Indicador	Mostra dels textos
Definició	Còpia textual de la part de l'obra/es que correspongui i que il·lustri la selecció dels textos literaris.

Examen	Les obres o textos literaris seleccionats van acompanyats d'un extret textual dels mateixos? El web aporta alguna tipus d'ajuda prèvia o paral·lela als textos literaris com ara un glossa?
Procediment	Comprovar si els textos literaris georeferenciats al web estan complementats amb un extracte textual dels mateixos. Localitzar alguna secció del web que esdevingui una fitxa individual per a cada text literari i que hi integri aquesta informació.
Puntuació	0-3

Número	II.4.5
Indicador	Referència bibliogràfica
Definició	Citació del conjunt de dades precises amb què es remet a les obres seleccionades que apareixen al web o a una de les seves parts.
Examen	Els textos literaris compten amb una nota bibliogràfica que descriu d'on provenen? Quin són els documents d'origen? En cas que el web treballi amb obres literàries senceres, aquestes obres compten amb una referència bibliogràfica pròpia?
Procediment	Comprovar si els textos o, si escau, les obres literàries compten amb la corresponent referència bibliogràfica que les identifica. Localitzar alguna secció del web que esdevingui una fitxa individual per a cada text literari i que hi integri aquesta informació.
Puntuació	0-3

Número	II.4.6
Indicador	Antologia creativa dels autors
Definició	Recull de fragments literaris escollits dels diversos autors o de diverses obres d'un mateix autor.
Examen	Hi ha una bona antologia de tota l'evolució creativa d'un autor (pels més productius), o en general, dels autors que concorren en el web? Si escau, hi ha una tria equitativa dels diferents gèneres en què ha destacat un autor?
Procediment	Fer una valoració subjectiva sobre la representativitat dels fragments escollits en relació als seu autor/autors.
Puntuació	0-3

Número	II.4.7
Indicador	Representativitat literària
Definició	Recull representatiu de fragments literaris escollits dels diversos períodes literaris o de diverses obres d'un mateix període.
Examen	Hi ha una bona antologia de tota l'evolució creativa d'un o diversos períodes literari?
Procediment	Fer una valoració subjectiva sobre la representativitat dels fragments escollits en relació als períodes literaris.
Puntuació	0-3

II.5. Llocs literaris

Número	II.5.1
Indicador	Índex de llocs literaris
Definició	Llistat utilitzat per a representar els llocs geogràfics del web mitjançant un sistema classificatori en forma de llista de topònims o noms propis.
Examen	El web compta amb un sistema de recerca dels punts geogràfics basat en alguna forma d'indexació onomàstica? Aquesta forma d'indexació es presenta en forma de llistat o directament en un núvol de punts distribuïts sobre un mapa?
Explicació	La navegació principal (o sumari) només és una de les dues grans classes d'índex possible en un web. Mentre que els sumaris són una representació abstracta i sistemàtica de l'estructura del contingut del web, els índex són llistats detallats, no sistemàtics, sinó alfabètics (de topònims, etc.) dels ítems del web. En aquest sentit, qualsevol web amb una certa complexitat hauria de tenir com a mínim un índex dels llocs geogràfics tractats en el seu contingut, a banda del sumari general. Índex a convenir: de títols. Per tant, no es pot confondre un sumari, o mapa global, amb un índex. En un sumari hi ha una representació jeràrquica o analògica de l'estructura del web, en canvi, en un índex analític típic s'ofereix un llistat alfabètic, en aquest cas, de les topònims o noms propis dels punts geogràfics que conté el recurs.
Procediment	Localitzar alguna secció que contingui un índex dels topònims o noms propis dels llocs geogràfics del web.
Puntuació	0-3

Número	II.5.2
Indicador	Criteris de tria dels llocs
Definició	Criteri/s que el web fixa per a la selecció dels llocs literaris que han de formar part del seu contingut.
Examen	Es detalla en algun apartat la política d'inclusió dels llocs literaris per al web? Existeix un llistat de criteris que marquin la línia dels llocs literaris que poden ser inclosos en el web?
Procediment	Localitzar alguna secció que contingui una explicació/llista de criteris sobre la inclusió dels llocs literaris.
Puntuació	0-3

Número	II.5.3
Indicador	Imatge dels llocs
Definició	Fotografia o galeria fotogràfica d'identificació de cada lloc literari.
Examen	El web proporciona una imatge que permeti identificar gràficament els llocs literaris?
Procediment	Localitzar alguna secció del web que esdevingui una fitxa individual per als llocs literaris inclosos en el recurs i validar l'existència d'una imatge/galeria fotogràfica per a cada lloc.
Puntuació	0-3

Número	II.5.4
Indicador	Nota geogràfica
Definició	Apunt amb informació descriptiva referida als llocs literaris.

Examen	El web proporciona informació de tipus descriptiu sobre els llocs literaris que conté? Es tracta d'una informació bàsica o completa?
Procediment	Localitzar alguna secció del web que esdevingui una fitxa individual de cada lloc literari inclòs en el recurs i validar l'existència d'informació geogràfico-descriptiva per a cadascun d'aquests llocs.
Puntuació	0-3

Número	II.5.5
Indicador	Sinergia entre autor/text/lloc
Definició	Combinació dels tres elements de fons del recurs (autor/text/lloc) per aconseguir una representació efectiva en relació als objectius del web.
Examen	S'ha establert una sinergia clara entre autor/text/lloc literari?
Procediment	Avaluar el compliment d'aquesta combinació a partir d'una mostra selectiva de continguts.
Puntuació	0-3

Número	II.5.6
Indicador	Rutes
Definició	Indicació de possibles rutes literàries.
Examen	El web proporciona informació sobre rutes literàries? En facilita la pràctica? Estan clarament indicades, amb la unió dels punts, etc.?
Procediment	Localitzar alguna secció del web que contingui la informació de les rutes literàries.
Puntuació	0-3

III. TECNOLOGIA

III.1. Recursos multimèdia

Número	III.1.1
Indicador	Fotografies
Definició	Presència de fotografies (excepte les dels autors i indrets literaris).
Examen	El web incorpora fotografies que complementin els continguts pròpiament literaris?
Explicació	És important fer una anàlisi quantitatiu i qualitatiu sobre la presència d'imatges estàtiques al web. Aquestes imatges poden complementar els textos, per exemple, o poden il·lustrar informacions contextuais del mateix web com ara, l'equip responsable, etc.
Procediment	Examinar la pàgina principal i algunes seccions per avaluar la presència de fotografies. Determinar l'existència o no d'una relació adequada entre les fotografies i la resta de continguts del web.
Puntuació	0-3

Número	III.1.2
Indicador	Àudios
Definició	Presència d'àudios.
Examen	El web incorpora arxius d'àudio que complementin els continguts pròpiament literaris?
Explicació	És important fer una anàlisi quantitatiu i qualitatiu sobre la presència d'àudios al web.
Procediment	Examinar algunes seccions per avaluar la presència d'àudios. Determinar l'existència o no d'una relació adequada entre els àudios i la resta de continguts del web.
Puntuació	0-3

Número	III.1.3
Indicador	Vídeos
Definició	Presència de vídeos.
Examen	El web incorpora arxius de vídeo que complementin els continguts pròpiament literaris?
Explicació	És important fer una anàlisi quantitatiu i qualitatiu sobre la presència de vídeos al web.
Procediment	Examinar algunes seccions per avaluar la presència de vídeos. Determinar l'existència o no d'una relació adequada entre els vídeos i la resta de continguts del web.
Puntuació	0-3

Número	III.1.4
Indicador	Altres elements / materials
Definició	Presència d'elements gràfics o altre tipus de material diferents als definits en els indicadors III.1.1. i III.1.3.
Examen	El web incorpora elements gràfics o materials de suport que complementin els

	continguts pròpiament literaris?
Explicació	És important fer una anàlisi quantitativa i qualitativa sobre la presència dels elements gràfics al web (estadístiques, etc.), diferents a les fotografies i els vídeos.
Procediment	Examinar algunes seccions per avaluar la presència d'elements gràfics i altres materials de suport. Determinar l'existència o no d'una relació adequada entre aquests materials/elements i la resta de continguts del web. 1 altre element – 1 punt 2 altres elements – 2 punts 3 o més altres elements – 3 punts
Puntuació	0-3

III.2. Recursos interactius

Número	III.2.1
Indicador	Registre
Definició	Possibilitat que els visitants tenen de subscriure's al web creant un perfil personal d'usuari.
Examen	El web permet algun tipus de registre personal?
Explicació	Molts recursos especialitzats que ofereixen la informació públicament es reserven una part d'aquest continguts per oferir només als usuaris que es registren en els seus sistemes. Aquesta acció persegueix un doble objectiu: la fidelització d'un públic afí als propòsits del web i la creació de nous continguts encara més específics per oferir un diferencial al públic enregistrat.
Procediment	Examinar la pàgina principal del web i el seu menú principal per detectar algun tipus de formulari de registre i accés a la intranet del recurs.
Puntuació	0-1

Número	III.2.2
Indicador	Xarxes socials
Definició	Presència del web en les xarxes socials.
Examen	El web té representació pròpia en les xarxes socials? Incorpora algun tipus d'interactivitat amb les xarxes socials que quedi integrada en la seva estructura de continguts?
Explicació	Les xarxes socials permet amplificar la difusió dels continguts d'un determinat recurs a partir de la creació un perfil personal o institucional i connectant-ne l'actualització del seu contingut al perfil de les xarxes socials. Simètricament, l'actualització d'informació d'altres usuaris de les xarxes socials adherits al perfil del recurs pot ser visible a través d'aquesta incorporant a l'estructura del web algun tipus de <i>widget</i> que faciliti la publicació de la informació. Per altra banda també és possible que determinades xarxes socials permetin a l'usuari incorporar al web un altre tipus de <i>widget</i> interactiu del tipus "M'agrada" o "+1".
Procediment	Comprovar la vinculació del web a les xarxes socials. Revisar alguna secció institucional o de notícies del web per comprovar l'existència d'un <i>widget</i> tipus <i>reader</i> o <i>M'agrada</i> ... 1 xarxa – 1 punt 2 xarxes – 2 punts 3 o més xarxes – 3 punts

Puntuació	0-3
------------------	-----

Número	III.2.3
Indicador	Bloc
Definició	Incorporació d'una secció de bloc en l'estructura del web.
Examen	Alguna de les seccions del web està destinada a contenir un bloc que permeti la divulgació de notícies relacionades amb el web però també la interacció amb els usuaris?
Explicació	La presència d'un bloc pot socialitzar el web permeten la difusió regular d'informacions de context (esdeveniments relacionats, actes, presentacions, etc.) així com opinions sobre la temàtica del propi web.
Procediment	Comprovar si alguna de les seccions del web conté un bloc.
Puntuació	0-1

Número	III.2.4
Indicador	Fòrum
Definició	Incorporació d'una secció de fòrum en l'estructura del web.
Examen	Alguna de les seccions del web està destinada a contenir algun sistema interactiu tipus fòrum/xat que permeti la comunicació amb els usuaris i la intercomunicació d'aquests? Altra manera, el web permet que els usuaris registrin comentaris o valorin els continguts del recurs amb algun widget que permeti fer comentaris oberts o valorar amb les senyes "M'agrada" o "+1".
Explicació	Un element important per a la interactivitat dels usuaris és la presència d'un fòrum o un espai perquè els usuaris puguin comentar obertament els continguts del web. També pot servir perquè els usuaris valorin aquests continguts a través d'un sistema de puntuació simple o deixant constància de la seva opinió.
Procediment	Comprovar si alguna de les seccions del web conté una estructura d'informació tipus fòrum o si permet incloure comentaris o valoracions.
Puntuació	0-1

III.3. Característiques tècniques

Número	III.3.1
Indicador	Context
Definició	Marc contextual del mapa.
Examen	Els continguts del web es presenten en una única pàgina destinada a la visualització del mapa o bé hi ha una contextualització en un portal o entre altres recursos complementaris.
Procediment	Examinar el marc en el que està integrat el contingut del web.
Puntuació	No procedeix –descriptiu–

Número	III.3.2
Indicador	Tecnologia base del mapa
Definició	Tecnologia essencial que permet la creació i visualització del/s mapa/es.
Examen	El mapa/es estan creats sobre una tecnologia adequada a la representació car-

	togràfica?
Procediment	Valorar la base tecnologia dels mapes.
Puntuació	0-3

Número	III.3.3
Indicador	Descàrrega rutes literàries
Definició	Capacitat del web per oferir als usuaris la possibilitat de descarregar la informació geogràfica en un format exportable estàndard, p. ex.: KML o GPX.
Examen	El web permet la descàrrega de fitxers exportables? En quins formats?
Procediment	Examinar les opcions de descàrrega d'informació geogràfica que ofereix el web.
Puntuació	0-1

Número	III.3.4
Indicador	Multiplataforma
Definició	Versions del web programades per a diferents plataformes: mòbil, aplicació iPad, aplicació iPhone, etc.
Examen	El web disposa de versions multiplataforma?
Procediment	Examinar les opcions del web oferta en altres dispositius diferents a l'ordinador. 1 tipus de plataforma – 1 punt 2 tipus de plataforma – 2 punts 3 o més plataformes – 3 punts
Puntuació	0-3

IV. NAVEGACIÓ

IV.1. Arquitectura

Número	IV.1.1
Indicador	Navegació constant
Definició	Navegació principal del web present de forma constant a la pàgina principal i a totes les seccions.
Examen	El web disposa d'una navegació constant clarament diferenciada que presenti una visió/sumari dels continguts o seccions principals del web?
Explicació	La navegació constant respon a una característica doble. Per una banda ha de respondre a la pregunta: quin és el contingut principal del web? En segon lloc ha d'estar present en totes les seccions del web sense experimentar cap variació ni pel que fa a les opcions del menú ni pel que fa a la forma de presentació.
Procediment	Examen del menú principal a la <i>home</i> i a la resta de seccions.
Puntuació	0-3

Número	IV.1.2
Indicador	Expressivitat
Definició	Capacitat d'expressar amb un número limitat d'opcions els continguts principals del recurs en la navegació constant, fet que permet que un menú no necessiti desplaçaments de la barra vertical per ser vist en la seva totalitat.
Examen	La llista d'opcions de la navegació constant conté un número limitat d'opcions –o de conjunts d'opcions ben agrupades– de manera que puguin tenir-se a la vista sense necessitat d'efectuar desplaçaments amb el cursor? Amb, o sense desplaçaments, el nombre total d'opcions del sumari principal és de poques unitats –cas ideal– o bé supera la desena –cas pitjor–?
Explicació	Moltes accions de navegació que, per ser vistes, requereixen de diversos clics, es perdran o passaran desapercibudes per la immensa majoria dels usuaris. El problema és menor si hi ha indicis o pistes evidents que, per veure tot el sumari és necessari fer diversos clics. El problema és greu si, a més a més de ser necessaris múltiples clics, no hi ha res en el disseny del menú que ho faci evident. El menú ideal hauria de basar-se en la fórmula: jerarquització+abstracció+agrupació
Procediment	Examen del menú principal a la <i>home</i> i a la resta de seccions.
Puntuació	0-3

Número	IV.1.3
Indicador	Identificació
Definició	Identificació bàsica de les diferents seccions del recurs en base al títol, autor o a la data, segons correspongui.
Examen	Cada pàgina o secció del web conté un títol propi, el nom de l'autor, si escau, i la data d'actualització, si escau?
Procediment	Comprovació mitjançant la revisió de diferents seccions del web a diferents nivells de profunditat.
Puntuació	0-3

Número	IV.1.4
Indicador	Navegació estructural
Definició	Possibilitat de realitzar desplaçaments no seqüencials i eficàcia en la seva resolució.
Examen	<p>És possible realitzar una navegació no seqüencial a través de l'estructura del web?</p> <p>És possible accedir directament a qualsevol secció important del web sense necessitat de passar per seccions prèvies?</p> <p>L'estructura de les seccions del web és clara i s'adequa a la navegació constant i/o a la navegació local?</p> <p>Es pot accedir a qualsevol lloc del web a través d'un nombre de clics relativament petit (<5)?</p>
Explicació	La navegació estructural és la més característica dels llocs web navegables i ben dissenyats. Els materials digitals haurien de facilitar sempre la possibilitat d'accedir-hi de manera no seqüencial, és a dir, la possibilitat d'accedir a la secció 3, per exemple, sense haver de passar abans per les seccions 1 i 2.
Procediment	<p>Fer diverses proves de navegació no seqüencial des de la pàgina principal del web cap a qualsevol altra secció.</p> <p>Fer diverses proves de navegació no seqüencial des d'una secció del web cap a qualsevol altra secció, en diferents nivells de profunditat.</p>
Puntuació	0-3

Número	IV.1.5
Indicador	Jerarquització
Definició	Indicació directa o indirecta de la importància relativa de les seccions o del contingut del web.
Examen	Existeixen evidències que els continguts del web han estat jerarquitzats segons la seva importància relativa?
Explicació	Rarament els continguts del web, excepte si es tracta d'un contingut molt limitat, tindran la mateixa importància. Tampoc és una cosa indiferent començar per una secció o una altra la primera vegada que s'accedeix a una web. Per aquests motius una de les funcions principals dels responsables del web és adoptar un compromís respecte l'ordre de precedència i la importància relativa de cada secció.
Procediment	Avaluació de la presentació de les seccions en el menú principal en termes de: ordre, disposició, tipografia i altres recursos gràfics que eventualment puguin orientar a l'usuari sobre una certa jerarquització dels continguts del web.
Puntuació	0-3

Número	IV.1.6
Indicador	Orientació
Definició	Indicacions de context (engrunes).
Examen	El web proporciona indicacions de context que responguin a preguntes com: situació dins el web? Situació al principi, al mig o al final d'una pàgina? Extensió de la pàgina?
Explicació	Algunes seccions del web poden ser més grans que d'altres. Si el web està ben

	dissenyat, hauria de proporcionar indicacions directes sobre aquesta qüestió.
Procediment	Avaluació de diferents seccions del web i cerca d'indicacions de context i orientació.
Puntuació	0-3

Número	IV.1.7
Indicador	Navegació semàntica
Definició	Existència d'enllaços entre seccions no relacionades estructuralment.
Examen	Hi ha navegació semàntica, és a dir, hi ha enllaços que serveixen per relacionar seccions o ítems que mantenen entre ells alguna mena d'associació (a part de la vinculació jeràrquica), per exemple associació de semblança, causa/efecte, text/nota d'aclariment, cita/referència, explicació/exemple, etc.?
Explicació	A més de la navegació estructural, sol ser necessària la navegació semàntica, que serveix per unir seccions o nodes que, tot i que no quedin units de manera estructural, sí que ho estan de manera associativa. D'altra banda però, una gran quantitat d'enllaços semàntics pot ser una mala opció. Per exemple, un excés d'enllaços semàntics pot despistar a l'usuari més que ajudar-lo.
Procediment	Examinar diverses seccions per comprovar l'existència o no d'enllaços semàntics. La forma més freqüent en la que es presenten aquests enllaços és mitjançant hipervincles a través de paraules subratllades d'un text. També solen presentar-se en forma de petites compilacions de referències addicionals al final d'un secció, en la forma de <Temes relacionats>, <Article del mateix tema>, etc.
Puntuació	0-3

Número	IV.1.8
Indicador	Retolació
Definició	Conjunt de termes –o d'icones– utilitzats per a retolar les diferents seccions del recurs.
Examen	Les etiquetes textuales –o les icones– de les opcions del menú, són informatius o són ambigus? Són auto excloents o se solapen entre ells? És consistent el sistema d'etiquetes o es designen les mateixes coses amb diferents noms o bé s'utilitzen diverses convencions per a les mateixes funcions?
Explicació	El sistema ideal de navegació d'un recurs és el reflex d'una estructura jeràrquica o en arbre, però posar de manifest aquesta estructura requereix que les opcions de navegació siguin clares i auto excloents entre sí. No ajuda hi ajuda un sistema de navegació amb opcions com <novetats>, <últimes notícies>, <informacions> en un mateix menú. Tampoc un sistema amb rètols com <informació d'interès>, <entrar aquí>, etc. Finalment, no és útil un sistema inconsistent, on la mateixa secció de vegades s'identifiqui amb <documents> i altres amb <publicacions>, o on l'opció de cerca s'indiqui una vegades amb una lupa i una altra amb uns prismàtics, o que la fletxa cap a l'esquerra de vegades porti a l'inici de la secció i altres al sumari principal, etc.
Procediment	Avaluar la claredat del sistema d'icones i etiquetes, però molt especialment, examinar els menús de diferents seccions de la publicació i comprovar si sempre es retolen amb els mateixos termes les mateixes seccions.
Puntuació	0-3

IV.2. Recuperació de la informació (2 punts)

Número	IV.2.1
Indicador	Recuperació de la informació (Interrogació)
Definició	Existència d'un sistema de cerca d'informació integrat al web (tipus cercador simple) que permeti l'accés al contingut a través de paraules clau.
Examen	El web disposa d'un sistema d'accés a la informació mitjançant la cerca per paraules clau?
Explicació	A partir d'una certa complexitat, la navegació és insuficient per garantir l'accés a la informació. Per molt ben resolt que estigui un sistema de navegació, és impossible, per definició, que pugui solucionar totes les classes de necessitats d'informació que tindrà l'usuari del web. En general, una web sense un sistema de cerca per paraules, té un sistema d'accés a la informació incomplet. Aquesta manca serà més greu com més complexa i voluminosa sigui la informació publicada al web en qüestió.
Procediment	Comprovar l'existència d'un sistema de cerca.
Puntuació	0-1

Número	IV.2.2
Indicador	Cerca avançada
Definició	Possibilitat d'utilitzar un sistema de cerca per camps, operadors booleans, operadors de proximitat, etc.
Examen	El web permet algun tipus de cerca avançada?
Procediment	Comprovar l'existència d'algun formulari de cerca avançada i avaluar-lo tot posant-lo a prova.
Puntuació	0-1

IV.3. Ergonomia: comoditat i facilitat d'utilització (15 punts)

Número	IV.3.1
Indicador	Facilitat d'utilització
Definició	Facilitat general en la utilització del web.
Examen	Les accions que són més freqüents alhora d'interactuar amb el web són les més assequibles (es troben presents a la pàgina principal del web) o, pel contrari, requereixen de diversos passos, desplaçaments, moviments d' <i>scroll</i> clics, etc.
Procediment	Fer una prova d'ús prenen de referència dues seccions del web que puguin ser susceptibles de ser beneficiàries d'aquesta propietat. Fer la prova fins a un segon nivell de profunditat.
Puntuació	0-3

Número	IV.3.2
Indicador	Claredat
Definició	Contrast adequat entre text, figures i fons.
Examen	Hi ha una bona relació text/figures amb el fons del web, és a dir, hi ha un contrast adequat entre aquests objectes i el fons del web, i entre els objectes ma-

	teixos?
Procediment	Revisar en general el web, accedint a diferents seccions com a mínim fins al segon nivell de profunditat.
Puntuació	0-3

Número	IV.3.3
Indicador	Llegibilitat
Definició	Facilitat de lectura de la informació textual.
Examen	La tipografia utilitzada –família de lletra i cos– és adequada per facilitar la lectura dels textos? Les línies de text són adequades a l’entorn del web i ajuden a la lectura o, pel contrari els marges i d’interlineat són poc adequats i provoquen una mala llegibilitat i fatiga visual?
Procediment	Revisar en general el web, accedint a diferents seccions com a mínim fins al segon nivell de profunditat.
Puntuació	0-3

Número	IV.3.4
Indicador	Accessibilitat web
Definició	Conjunt d’elements del web que fan que sigui accessible a tots els usuaris independentment de les seves discapacitats (visuales, auditives, cognitives, motrius, tècniques o ambientals).
Examen	El web incorpora elements d’accessibilitat per a facilitar l’accés als seus continguts a tots els públics?
Procediment	Revisar en general el web, accedint a diferents seccions com a mínim fins al segon nivell de profunditat. Veure quins elements d’accessibilitat proporciona el web.
Puntuació	0-3

Número	IV.3.5
Indicador	Idioma
Definició	Idioma o idiomes en els que es presenta la informació del web.
Examen	¿Quin és l’idioma predefinit del web? ¿El web ofereix la possibilitat d’escollir la traducció dels continguts a altres idiomes?
Procediment	Examinar a la pàgina principal del web si existeix alguna opció/menú per a seleccionar altres idiomes diferents al predeterminat. 1 traducció – 1 punt 2 traduccions – 2 punts 3 traduccions – 3 punts
Puntuació	0-3

V. POSICIONAMENT

V.1. Lluminositat

Número	V.1.1
Indicador	Enllaços de sortida
Definició	Enllaços del web que és objecte d'anàlisi cap a altres llocs web.
Examen	El web conté enllaços cap a llocs web externs? El nombre d'enllaços i la seva naturalesa és adequat a les característiques del web o, pel contrari, són escassos, excessius o injustificats...? Quin valor afegit proporcionen els enllaços externs?
Procediment	Detectar i provar els possibles enllaços externs que pugui tenir el lloc web. Determinar-ne l'oportunitat, l'adhesivitat i l'adequació. Recursos: http://www.backlinkwatch.com
Puntuació	No procedeix –descriptiu–

Número	V.1.2
Indicador	Context dels enllaços
Definició	Context en el qual apareixen els ancoratges que activen els enllaços.
Examen	En cas que tingui enllaços cap a llocs web externs, els enllaços estan publicats en el context oportú i, per tant, afavoreixen l'aprofitament del material?
Procediment	Seleccionar una mostra d'enllaços a webs externs i valorar-ne l'adequació en funció de la seva situació dins el lloc web.
Puntuació	0-3

Número	V.1.3
Indicador	Anticipació
Definició	Informació anticipada proporcionada en els enllaços.
Examen	Si el web conté enllaços externs, estan identificats de manera adequada de forma que l'usuari pot anticipar els resultats de cada hipervincle i, en tot cas, és evident per l'usuari que si activa l'enllaç extern abandona el web que està consultant.
Procediment	Anàlisi d'una mostra d'enllaços externs.
Puntuació	0-3

Número	V.1.4
Indicador	Actualització dels enllaços
Definició	Nombre de referències cegues.
Examen	Estan actualitzats els enllaços externs del web o, pel contrari hi ha enllaços externs obsolets o trencats?
Procediment	Anàlisi d'una mostra d'enllaços externs.
Puntuació	0-3

Número	V.1.5
Indicador	Posicionament en motors de cerca
Definició	Situació que ocupa el web en l'ordre de resultats d'una cerca buscant pel nom

	propi del recurs.
Examen	La url de la web apareix ben posicionada en els resultats de la cerca.
Procediment	Fer una cerca pel nom del web a través d'un buscador i analitzar l'ordre d'aparició dels resultats. Altrament, analitzar els indicadors <i>pagerank</i> o <i>traffic rank</i> .
Puntuació	0-3

V.2. Ubiquïtat

Número	V.2.1
Indicador	Enllaços d'entrada
Definició	Enllaços de llocs web externs cap al web objecte d'anàlisi.
Examen	El web està enllaçat des d'altres web externs?
Procediment	Detectar els possibles enllaços externs que puguin apuntar cap al lloc web. Determinar-ne l'oportunitat, exhaustivitat i l'adequació. Determinar el trànsit mitjançant un recurs del tipus <i>Alexa</i> (http://www.alexacom) o a Google (link:).
Puntuació	No procedeix –descriptiu–

Número	V.2.2
Indicador	Transparència
Definició	Informació textual i inicial sobre la temàtica principal del web.
Examen	La pàgina inicial o els primers paràgrafs del web contenen informació en format textual que faci explícit el contingut del web o existeixen altres indicacions que informen clarament sobre el contingut o el propòsit del web?
Explicació	Sense uns primers paràgrafs de text que mencionin els temes essencials de la publicació, és més difícil que els motors de cerca indexin bé la pàgina.
Procediment	Valoració de la informació continguda en la pàgina <i>home</i> del web.
Puntuació	0-3

Número	V.2.3
Indicador	Meta informació
Definició	Informació que descriu la informació que conté el web a través d'un arxiu d'etiquetes emmagatzemades en el codi font.
Examen	La secció HEAD del codi font del web conté com a mínim les metaetiquetes <author>, <keywords> i <description>? Les metaetiquetes dels enllaços tenen associat de manera sistemàtica l'atribut <title> i els enllaços a les imatges tenen l'atribut <alt>?
Procediment	Desplegar el codi font de la pàgina inicial del web i de com a mínim dues seccions addicionals per fer una valoració aleatòria.
Puntuació	0-1

VI. USABILITAT

VI.1. Processos

Número	VI.1.1
Indicador	Convencions
Definició	Utilització de llenguatges i convencions que siguin familiars als usuaris.
Examen	El lloc web utilitza un llenguatge i una retolació d'ícones clar i natural? Aquest llenguatge respon a les convencions més habituals en el maneig de les accions del web o, pel contrari és poc comprensible per als usuaris i evoca a errors?
Procediment	Avaluació de l'ús i el seguiment de les convencions habituals en les accions més freqüents: ajuda, cerques, activació d'enllaços, enviament de correu a l'administrador del web, etc.
Puntuació	0-3

Número	VI.1.2
Indicador	Flexibilitat
Definició	Capacitat de dur a terme una mateixa acció de diverses maneres.
Examen	Es poden realitzar les accions més habituals de diferents formes o es pot accedir a les pàgines principals de les seccions per diverses vies?
Procediment	Determinar i examinar una secció del web, si escau, que pugui ser objecte de la propietat anterior.
Puntuació	0-3

Número	VI.1.3
Indicador	Accés al web
Definició	Procés per accedir al web.
Examen	L'accés a la pàgina principal del web o als seus continguts és directe o, pel contrari, l'usuari ha de fer diferents moviments, passar per pàgines de promoció/publicitat (<i>intersticials</i>) amb el conseqüent requeriment de fer diversos clics?
Procediment	Avaluació del procés d'accés als continguts del web (pàgina d'inici).
Puntuació	0-3

Número	VI.1.4
Indicador	Mapa web
Definició	Llistat/índex de totes les pàgines web que componen el lloc web ordenades.
Examen	En algun apartat del web s'hi detalla el mapa web?
Procediment	Buscar alguna secció que inclogui el mapa web.
Puntuació	0-1

Número	VI.1.5
Indicador	Ajuda
Definició	Apartat que conté informació de suport als usuaris sobre el funcionament del web.
Examen	S'ha destinat algun apartat del web per contenir informació d'ajuda a l'usuari?

	Existeix algun apartat tipus FAQ?
Procediment	Buscar alguna secció d'ajuda dins el web.
Puntuació	0-1

Annex 4: Base de dades

El volum d'informació que conté la base de dades i la seva estructura organitzativa no permet fer una extracció textual simple per a l'edició en paper de l'annex 4.

Es recomana consultar els registres que contenen el buidatge de cada mapa literari directament al fitxer .mdb que s'adjunta al treball en suport CD-Rom.

En el CD-Rom, a part de la còpia digitalitzada del treball, s'hi pot trobar:

- L'arxiu que conté la base de dades amb el nom *tfm_base_dades*. Aquesta base de dades està formada per tres apartats clarament diferenciats. Per una banda hi ha les taules que contenen les dades primàries. En segon lloc hi ha els formularis utilitzats per fer el buidatge. Per últim hi ha un apartat ocupat pels informes que s'han generat a partir de les dades primàries de les taules. Cadascun d'aquests apartats conté tants mòduls d'informació com paràmetres s'han definit en el treball. Dins de cada mòdul d'informació hi ha el detall descriptiu, qualitatiu i valoratiu dels indicadors.
- La carpeta que conté les imatges de les captures de pantalla dels mapes literaris fetes durant el treball de camp. El nom de la carpeta és *tfm_captures*.